



BOSNA I HERCEGOVINA БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
REPUBLIKA SRPSKA РЕПУБЛИКА СРПСКА

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FEDERATION OF BIH AND RS

implementacija
PROJEKTA REFORME IZVRŠNOG PRAVA U ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA
- BERP -

PRIRUČNIK ZA SUDSKE IZVRŠITELJE

Sarajevo, decembar 2010. godine



BOSNA I HERCEGOVINA – БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА – BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE – ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
REPUBLIKA SRPSKA – РЕПУБЛИКА СРПСКА

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF
FEDERATION OF BIH AND RS



Balkans Enforcement Reform Project

This project is funded by the Government
of the Kingdom of the Netherlands

Implemented by



CENTER FOR INTERNATIONAL LEGAL COOPERATION



In cooperation with



gtz Partner for the Future.
Worldwide.

PRIRUČNIK ZA SUDSKE IZVRŠITELJE

Sarajevo, decembar 2010. godine

Izdavači:

CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Halida Nazečića 4, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

tel. ++ 387 33 562 550, fax. ++ 387 33 445 475

web: www.fbih.cest.gov.ba, e-mail: cestfbih@cest.gov.ba

CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U REPUBLICI SRPSKOJ

Bulevar Stepe Stepanovića 60, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina

tel. ++ 387 51 430 420, fax. ++ 387 51 430 420

web: www.rs.cest.gov.ba, e-mail: sekretar@rs.cest.gov.ba

CENTAR ZA MEĐUNARODNU PRAVNU SARADNJU, KRALJEVINA HOLANDIJA

MEĐUNARODNA UNIJA SUDSKIH IZVRŠITELJA

GTZ – ORF BOSNA I HERCEGOVINA

Autori:

Jasminka Kubat, sudija Općinskog suda u Zenici

Vesna Mišić, sudija Osnovnog suda u Banja Luci

Smajila Kikić, sekretar Osnovnog i Apelacionog suda Brčko distrikta BiH

Mujo Đulančić, šef Službe sudskih izvršitelja Općinskog suda u Sarajevu

Vasilije Trivković, sudski izvršitelj Osnovnog suda u Bijeljini

Slobodan Radović, sudski izvršitelj Osnovnog suda Brčko distrikta BiH

Drago Ševa, direktor CEST RS

Radoslav Marjanović, pomoćnik direktora CEST F BiH

U izradi priručnika dali doprinos:

Vesna Pirija, koordinator BERP projekta CEST F BiH

Adela Čomić, stručni saradnik za razvoj i praćenje stručnih i edukativnih materijala CEST F BiH

Nedžad Brljevac, viši referent za informaciono dokumentacione poslove CEST F BiH

Lektor:

Milojka Ivanović

Štampa:

Right Copy d.o.o. Sarajevo

Tiraž:

250

SADRŽAJ

RECENZIJE	1
GORAN NEZIROVIĆ, SUDIJA VRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	1
ROSA OBRADOVIĆ, SUDIJA VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE SRPSKE.....	2
PREDGOVOR	5
ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA	7
 UVOD	 11
PRVI DIO	
POJAM, ZNAČENJE I ULOGA SUDSKOG IZVRŠITELJA U SUDSKOM IZVRŠNOM POSTUPKU	13
1. SUDSKI IZVRŠITELJ - POJAM, ZNAČENJE I FUNKCIJA U SUDSKOM IZVRŠNOM POSTUPKU	13
1.1 ORGANIZIRANJE SUDSKIH IZVRŠITELJA U SUDU	13
1.2 PROFIL SUDSKOG IZVRŠITELJA.....	13
1.3 UPRAVLJANJE PREDMETIMA OD STRANE SUDSKIH IZVRŠITELJA, ORGANIZIRANJE I PLANIRANJE RADA	13
1.4 OSNOVNI ZAHTEVI KOJI SE NAMEĆU PRED SUDSKIM IZVRŠITELJEM.....	14
2. OCJENA KVALITETA I KVANTITETA RADA SUDSKOG IZVRŠITELJA	15
3. ODGOVORNOST	15
4. OVLAŠTENJA SUDSKOG IZVRŠITELJA	15
5. POSTUPANJE SUDSKOG IZVRŠITELJA PREMA STRANKAMA U POSTUPKU	17
6. SUDSKI IZVRŠITELJ U UPOREDNIM SISTEMIMA	17
7. KOMPJUTERSKA I PROGRAMSKA PODRŠKA	18
 DRUGI DIO	
I ANALIZA POSTUPKA I ULOGA IZVRŠITELJA	19
1. OPĆE ODREDBE	19
1.1 POKRETANJE IZVRŠNOG POSTUPKA	19
1.2 ANALIZA IZVRŠNOG POSTUPKA	20
PRIMJER 1: PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE POKRENUT SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.....	21
PRIMJER 2: PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE POKRENUT OD LICA.....	22
1.3 DOSTAVLJANJE U IZVRŠNOM POSTUPKU	23
1.3.1 ŠTA JE DOSTAVLJANJE?	23
1.3.2 KAKO SE DOSTAVLJAJU SUDSKA PISMENA?	23
1.3.3 KADA SE VRŠI DOSTAVA?	23
1.3.4 URUČENJE PISMENA DRUGOJ OSOBI	24
1.3.5 KO I KAKO POTPISUJE DOSTAVNICU?	24
1.3.6 ŠTA MOŽE DOSTAVLJAČU OLAKŠATI DOSTAVU?	24
1.3.7 KOJA JE RAZLIKA IZMEĐU LIČNOG DOSTAVLJANJA I OBIČNOG DOSTAVLJANJA?	24
1.3.8 ODBIJANJE PRIJEMA PISMENA	27
1.3.9 DOSTAVA NA RADNOM MJESTU	28
1.3.10 DOSTAVA PRAVNIM LICIMA	28
1.3.11 NA ŠTA DOSTAVLJAČ MORA PAZITI PRILIKOM DOSTAVLJANJA?	29
PRIMJER 3 : OBAVIJEST - KOJOM SE STRANKA OBAVJEŠTAVA DA BUDE NA ADRESI RADI PRIJEMA PISMENA ODREĐENI DAN I SAT (ČLAN 347.)	30
PRIMJER 4 : OBAVIJEST - KOJOM SE STRANCI DODATNO SAOPŠTAVA KOME JE SUDSKO PISMENO PREDAT (ČLAN 345)	31
PRIMJER 5 : OBAVIJEST - KOJOM STRANKU OBAVJEŠTAVAMO DA PISMENO MOŽE PODIĆI U SUDU U ROKU OD 15 DANA OD DANA POKUŠAJA DOSTAVE (ČLAN 346.).....	32
1.4 ROKOVI ZA POSTUPANJE	32
1.5 ISTINITOST NAZNAČENE ADRESE	33
PRIMJER 6 : ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ISTINITOST NAZNAČENE ADRESE	34
PRIMJER 7: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ISTINITOST NAZNAČENE ADRESE	35
PRIMJER 8: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ISTINITOST NAZNAČENE ADRESE	36
PRIMJER 9: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ISTINITOST NAZNAČENE ADRESE	37
1.6 SREDSTVO I PREDMET IZVRŠENJA	38
1.6.1 IZUZIMANJE OD IZVRŠENJA I OGRANIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA IZVRŠENJA	39
PRIMJER 10: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – SREDSTVO I PREDMET IZVRŠENJA	41
1.7 VRSTE ISPRAVA U IZVRŠNOM POSTUPKU	42
1.7.1 IZVRŠNE ISPRAVE	42
1.7.2 VJERODOSTOJNA ISPRAVA	43
PRIMJER 11: PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE NA OSNOVU IZVRŠNE ISPRAVE	44
PRIMJER 12: PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE NA OSNOVU VJERODOSTOJNE ISPRAVE	45
1.8 NAPLATA ZATEZNIH KAMATA.....	46

1.9 VLASNIŠTVO, SUVLASNIŠTVO, BRAČNA STEČEVINA, STVARI IZVRŠENIKA U POSJEDU TREĆIH LICA, RAZMATRANJE IZVRŠITELJA I ISTINITOST PODATAKA	47
PRIMJER 13: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA - STVARI IZVRŠENIKA U POSJEDU TREĆEG LICA	48
1.10 UVJETNA I UZAJAMNA OBAVEZA IZVRŠENIKA	49
PRIMJER 14: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – UVJETNA I UZAJAMNA OBAVEZA IZVRŠENIKA	50
1.11 ALTERNATIVNA OBAVEZA PO IZBORU IZVRŠENIKA	51
1.12 FAKULTATIVNO OVLAŠTENJE IZVRŠENIKA	51
1.13 SMRT IZVRŠENIKA I TRAŽIOCA IZVRŠENJA	51
PRIMJER 15: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – SMRT IZVRŠENIKA	52
1.14 PRIGOVOR U IZVRŠNOM POSTUPKU-PRIGOVOR IZVRŠENIKA	53
1.15 PRIGOVOR TREĆEG LICA U IZVRŠNOM POSTUPKU	53
1.16 ODLAGANJE IZVRŠENJA	53
2. PROVOĐENJE IZVRŠENJA I RAD SUDSKOG IZVRŠITELJA	54
PRIMJER 16: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – IZVRŠENIK NIJE ZATEČEN NA LICU MJESTA	57
PRIMJER 17: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – DUG NAPLAĆEN NA LICU MJESTA	58
PRIMJER 18: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – STVARI POPISANE U DRUGOM PREDMETU	59
PRIMJER 19 : ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – OKVIRNI ZAKON O ZALOZIMA	60
2.1 ZABILJEŠKA UMJESTO PLJENIDBENOG POPISA	61
PRIMJER 20: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – TREĆE LICE DOKAZALO DA SU STVARI NJEGOVO VLASNIŠTVO	62
2.2 OBIM PLJENIDBENOG POPISA	63
PRIMJER 21: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – OBIM PLJENIDBENOG POPISA	63
PRIMJER 22: PLJENIDBENA MARKICA	64
PRIMJER 23 : ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI	65
PRIMJER 24 : ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ZAPISNIK O NEPOSREDNOJ POGODBI	69
2.3 ČUVANJE POPISANIH STVARI	72
PRIMJER 25: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – IZVRŠENIK TRAŽI VJEŠTAČENJE OVLAŠTENE OSOBE	73
2.4 PROCJENA	74
PRIMJER 26: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – TRAŽILAC MIJENJA SREDSTVO IZVRŠENJA	75
2.5 OGRANIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA IZVRŠENJA	76
PRIMJER 27: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA - IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA OBAVEZE NA RADNJU KOJU MOŽE OBAVITI I DRUGO LICE	77
2.6 IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA OBAVEZE NA RADNJU KOJU MOŽE OBAVITI I DRUGO LICE	78
PRIMJER 28: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – VJEŠTAK VRŠI PROCJENU	79
PRIMJER 29: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – NENADLEŽNOST SUDA	80
2.7 DOSTAVA RJEŠENJA O IZVRŠENJU NA DALJNJE PROVOĐENJE	81
PRIMJER 30: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – OSTVARIVANJE KONTAKTA	81
PRIMJER 31: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – DELOŽACIJA, ISELJENJE	82
2.8 NAČIN PROVOĐENJA IZVRŠENJA	84
2.9 UKLANJANJE POKRETNIH STVARI	84
PRIMJER 32: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – OMETANJE IZVRŠITELJA U RADU	85
2.10 OMETANJE SUDSKOG IZVRŠITELJA U RADU	86
2.11 NEPRAVILNOSTI PRI PROVOĐENJU IZVRŠENJA	86
PRIMJER 33: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – ODLAGANJE IZVRŠENJA NA PRIJEDLOG TRAŽIOCA IZVRŠENJA	88
2.12 ODLAGANJE IZVRŠENJA NA PRIJEDLOG TRAŽIOCA IZVRŠENJA	89
2.13 VRIJEME ZA KOJE SE IZVRŠENJE ODLAŽE	89
2.14 NASTAVLJANJE ODLOŽENOG POSTUPKA	89
PRIMJER 34: ZAPISNIK SUDSKOG IZVRŠITELJA – PREDAJA DJETETA	90
II POSEBNI POSTUPCI	91
1. IZVRŠENJE NA NEPOKRETNOSTIMA	91
1.1 MJESNA NADLEŽNOST	91
1.2 IZVRŠNE RADNJE	91
1.3 NEPOKRETNOST KAO PREDMET IZVRŠENJA	91
1.4 DOKAZ O VLASNIŠTVU	92
1.5 ZABILJEŽBA IZVRŠENJA	92
1.6 PROMJENA PREDMETA IZVRŠENJA	92
1.7 UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEPOKRETNOSTI	93
1.8 UVJETI PRODAJE	93
1.9 RAZGLEĐANJE NEPOKRETNOSTI	94
1.10 PRIGOVOR NEDOSTATKA POKRIĆA	94
1.11 PRAVO PREČE KUPOVINE	95

1.12 ROČIŠTE ZA NADMETANJE, PRODAJNA CIJENA I DOSUDA NEPOKRETNOSTI	95
1.13 NAMIRENJE TRAŽIOCA IZVRŠENJA I ROČIŠTE ZA DIOBU	96
1.14 PREDAJA NEPOKRETNOSTI KUPCU I ISELJENJE IZVRŠENIKA	98
1.15 IZVRŠENJE U SLUČAJU KAD NEPOKRETNOST NIJE UPISANA U ZEMLJIŠNE KNJIGE	98
2. IZVRŠENJE NA POKRETNIM STVARIMA	99
2.1 IZUZIMANJE OD IZVRŠENJA I IZVRŠNE RADNJE	100
2.2 PLJENIDBA, PROCJENA I PRODAJA POKRETNIH STVARI	100
2.3 NAMIRENJE TRAŽIOCA IZVRŠENJA	105
3. IZVRŠENJE NA OSNOVU ZAKONA O REGISTRIRANOJ ZALOZI NA POKRETNIM STVARIMA	106
4. IZVRŠENJE NA NOVČANOM POTRAŽIVANJU IZVRŠENIKA	109
4.1 MJESNA NADLEŽNOST	109
4.2 IZUZIMANJE OD IZVRŠENJA I OGRANIČENJE IZVRŠENJA	109
4.3 IZVRŠNE RADNJE I VRSTE PRIJENOSA	110
4.4 IZVRŠENJE NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA	111
4.5 IZVRŠENJE NA POTRAŽIVANJU PO RAČUNU KOD BANKE	113
5. IZVRŠENJE NA POTRAŽIVANJU DA SE PREDAJU ILI ISPORUČE POKRETNE STVARI ILI DA SE PREDA NEPOKRETNOST	114
6. IZVRŠENJE NA DIONICI I OSTALIM REGISTRIRANIM VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, TE NA ČLANSKOM UDJELU U PRAVNOM LICU	117
6.1 IZVRŠENJE NA DIONICI I OSTALIM REGISTRIRANIM VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA	117
6.2 IZVRŠENJE NA ČLANSKOM UDJELU U PRAVNOM LICU	118
7. IZVRŠENJE NAD DRUGIM IMOVINSKIM PRAVIMA	119
8. IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA NENOVČANOG POTRAŽIVANJA	120
8.1 SUDSKI PENALI	120
8.2 IZVRŠENJE RADI PREDAJE I ISPORUKE POKRETNIH STVARI	121
8.3 IZVRŠENJE RADI ISPRAŽNENJA I PREDAJE NEPOKRETNOSTI	123
9. IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA POTRAŽIVANJA NA RADNJU TRPLJENJE ILI NEČINJENJE	125
9.1 IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA OBAVEZE NA RADNJU KOJU MOŽE OBAVITI I DRUGO LICE	125
9.2 IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA OBAVEZE NA RADNJU KOJU MOŽE OBAVITI SAMO IZVRŠENIK	126
9.3 IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA OBAVEZE NA TRPLJENJE I NEČINJENJE	127
9.4 IZVRŠENJE RADI USPOSTAVLJANJA PRIJAŠNJEG STANJA	127
9.5 PONOVO SMETANJE POSJEDA	128
10. IZVRŠENJE RADI VRAĆANJA ZAPOSLENOG NA RAD	129
11. IZVRŠENJE DIOBOM STVARI	130
12. OSTVARIVANJE POTRAŽIVANJA NA DAVANJE IZJAVE VOLJE I UPISIVANJE U JAVNE REGISTRE	131
12.1 BEZUVJETNO POTRAŽIVANJE	131
12.2 UVJETNO POTRAŽIVANJE	131
12.3 UPIS PRAVA U JAVNE REGISTRE	131
13. PREDAJA DJETETA	131
13.1 IZVRŠENJE RADI PREDAJE DJETETA RODITELJU SA KOJIM ĆE ŽIVJETI	133
13.2 IZVRŠENJE RADI OSTVARIVANJA OSOBNIH ODNOSA I NEPOSREDNIH KONTAKATA RODITELJA SA DIJETETOM	134
TREĆI DIO	
ODLAGANJE, OBUSTAVA I DOVRŠENOST SUDSKOG IZVRŠNOG POSTUPKA	135
1.1 ODLAGANJE IZVRŠENJA	135
1.2 OBUSTAVA IZVRŠENJA	136
1.3 DOVRŠENJE IZVRŠENJA	137
SMJERNICE ZA BOLJU PROVEDBU POSTOJEĆIH PREPORUKA VIJEĆA EVROPE O IZVRŠNOM POSTUPKU	139
PREPORUKA REC (2003) 17 KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA O IZVRŠENJU	153
PREGLED OSNOVNE KORIŠTENE LITERATURE	157

RECENZIJE

Goran Nežirović, sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine

Izvršni postupak služi istom cilju kao i građanski parnični postupak, a taj cilj je zaštita povrijeđenih subjektivnih građanskih prava pojedinaca i pravnih lica te održavanje pravnog poretka. Izvršenje ili prinudno ostvarenje pravnih zahtjeva putem suda predstavlja konačni cilj zahtjeva za zaštitu povrijeđenog ili ugroženog subjektivnog prava. Drugačije rečeno, građanski parnični postupak ostvaruje formalno pravo, a izvršni postupak treba da ovo formalno pravo provede u život, tako da se izvršenje zapravo može smatrati glavnom svrhom parničnog postupka.

Brzo i efikasno udovoljenje pravdi jedan je od osnovnih postupaka savremenog pravosuđa, pa se taj postulat postavlja i pred sudski izvršni postupak. Brz, jednostavan i pravičan postupak za izvršenje preduslov je efikasnog funkcionisanja sudskog sistema. Navedeni postulat bio je ideja vodilja reforme sudskog izvršnog postupka, koja je u u oba bosanskohercegovačka entiteta izvršena u toku 2003. godine, tako da novi entitetski Zakoni o izvršnom postupku, svojim modernijim rješenjima, svakako omogućavaju znatno jednostavnije i efikasnije zakonito ostvarenje pravnih zahtjeva koji su postali izvršni.

Međutim, kvalitetan zakon, sam po sebi, ne znači istovremeno efikasno i kvalitetno pravosuđe, ukoliko ne postoji sudski kadar koji raspolaže sa posebnim stručnim i praktičnim znanjem za obavljanje ove složene društvene funkcije. Od sposobnosti sudija, kao glavnih nosilaca sudske funkcije, ali i sposobnosti službenika suda, u mnogome zavisi kako kvalitet sudske zaštite, tako i efikasnost njenog pružanja. S tim u vezi, za efikasno i kvalitetno provođenje sudskog izvršnog postupka od velikog je značaja pitanje stručne sposobnosti i etike sudskih izvršitelja, koji u tom sudskom postupku imaju značajnu funkciju jer po nalogu i uputama izvršnog sudije provode proceduralni dio izvršnog postupka neposrednim preduzimanjem izvršnih radnji. Upravo u tom svjetlu treba posmatrati i razumjeti projekat izrade ovog Priručnika, ali kao jedan segment realizacije „Smjernica za bolju provedbu postojećih Preporuka Vijeća Europe o izvršnom postupku“, usvojenih od strane Europske komisije za učinkovitost pravosuđa (CEPEJ) na 14. Plenarnom zasjedanju (Strazbur, 9.-10.12.2009. godine).

Ovaj Priručnik nema namjeru da bude cjelovit komentar Zakona o izvršnom postupku. On ide za tim da olakša shvatanje zakona i njegovu primjenu u praksi, odnosno da bude vodič za svakodnevni rad sudskih izvršitelja u primjeni Zakona o izvršnom postupku. Priručnik koji se nalazi pred njegovim korisnicima sadrži obradu relevantne sudske izvršne procesne problematike, a načinom njene interpretacije, korisnim osvrtima i komentarima pojedinih instituta izvršnog prava omogućit će sudskim izvršiteljima usavršavanje njihovog pravnog znanja i vještina u primjeni zakona. Posebnu vrijednost Priručnika predstavljaju primjeri sudskih pismena (zapisnici, obavijesti), koji su priređeni radi praktične primjene zakona i prilagođeni svakoj važnijoj procesnoj situaciji u kojoj sudski izvršitelji preduzimaju izvršne radnje.

Zbog svega iznesenog uvjereni smo da će ovaj Priručnik u punoj mjeri ispuniti svrhu njegove izrade.

Rosa Obradović, sudija Vrhovnog suda Republike Srpske

Zakoni o izvršnom postupku u entitetima Bosne i Hercegovine, doneseni su u okviru reforme pravosudnog sistema, koja je provedena u Bosni i Hercegovini. U Republici Srpskoj, Zakon o izvršnom postupku je objavljen u “Službenom glasniku Republike Srpske”, broj 59/03 do 29/10, a u Federaciji Bosne i Hercegovine, u “Službenim novinama F BiH” broj 32/03 do 39/09. U oba entiteta Zakoni o izvršnom postupku, stupili su na snagu 01.08.2003. godine. U Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, ovaj Zakon je donesen ranije i objavljen je u “Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH” broj 8/00 do 8/03. Činjenica da su Zakoni o izvršnom postupku u entitetima Bosne i Hercegovine doneseni u okviru reforme pravosudnog sistema, dovoljno govori o značaju ovog procesnog Zakona u ostvarivanju zaštite sudskim izvršenjem.

Izvršni postupak, kao grana građanskog prava, je važan segment u ostvarivanju subjektivnih, povrijeđenih prava. Izvršni postupak je nastavak parničnog i drugih građanskih postupaka, jer tek sprovođenjem izvršenja, na način propisan Zakonom, “uručuje se pravo” stranki, u čiju je korist provedeno izvršenje iz izvršnog zahtjeva.

Prema konceptu Zakona o izvršnom postupku, ovim Zakonima se uređuje postupak prinudnog izvršenja, a ne i donošenje sudskih odluka koje imaju karakter izvršne isprave, izuzev u zakonom propisanim slučajevima, koji su specifični i po prirodi stvari su usko vezani za izvršni postupak (npr. protivizvršenje i rješenje o dosudi). Ovakvo zakonsko rješenje, je u skladu sa prinudom izvršnog postupka, u kome je jedna strana ovlaštena da kod suda zahtijeva od druge strane, prinudno ostvarivanje prava sadržanih u izvršnom zahtjevu i u kojem, izvršni sud, zakonom propisanim mjerama prinude, sprovodeći izvršenje, pruža sudsku zaštitu pojedincu, zaštitom njegovih subjektivnih prava i štiti vrijednosti koje štiti pravni poredak, daje primat “pravu”, nad “nepravom”.

Načela izvršnog postupka, obezbjeđuju brz i efikasan postupak izvršenja i jednak procesnopravni položaj stranaka u izvršnom postupku, čime se obezbjeđuje pravo na pravično suđenje, zagarantovano članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Zakon o izvršnom postupku primjenjuju prvenstveno, sudije na izvršnom referatu, stručni saradnici i izvršioci (kao sudski službenici). Nosilac izvršnog postupka je izvršni sudija, koji neposredno, te davanjem uputstava stručnim saradnicima i sudskim izvršiocima, vršenjem nadzora i kontrole nad njihovim radom, doprinosi kvalitetnom i efikasnom provođenju postupka izvršenja, prema opšteprihvaćenim standardima i u skladu sa Preporukama Vijeća Evrope.

Zato je, projekat izrade Priručnika za sudske izvršioci, od izuzetne važnosti u realizaciji “Smjernica za bolje provođenje postojećih Preporuka Vijeća Evropa u izvršnom postupku”, usvojenih od strane Evropske komisije za poboljšanje pravosuđa (CEPELJ) na 14. Plenarnom zasjedanju u Strazburu, 9. – 10. oktobra 2009. godine.

Priručnik na pristupačan i razumljiv način doprinosi boljem razumijevanju odredbi Zakona o izvršnom postupku, shvatanju pojedinih pravnih pojmova i doprinosi lakšoj primjeni i efikasnijem sprovođenju postupka izvršenja. Predstavlja vodič izvršiocima u svakodnevnom njihovom radu i omogućava im da razriješe dileme i prevaziđu prepreke, sa kojim se susreću. Priručnik za sudske izvršioci ima edukativni karakter. Nosilac projekta izrade Priručnika, prepoznao je da je za efikasno provođenje sudskog izvršnog postupka, od odlučnog značaja stručna osposobljenost izvršioca koji, po nalogu, uputstvima, uz nadzor i kontrolu izvršnog

sudije, neposredno preduzima izvršne radnje u izvršnom postupku, radi provođenja izvršenja i provodi proceduralni dio izvršnog postupka i da samo profesionalnim radom i odnosom prema radu, može stranke i druge učesnike u izvršnom postupku, uvjeriti u efikasnost izvršnog postupka, i njegovo provođenje prema načelima izvršnog prava. Od izuzetne važnosti je činjenica da Priručnik za sudske izvršiće sadrži primjerke sudskih pismena, koja se najčešće koriste u njihovom svakodnevnom radu, što je od dvojakog značaja: kako radi jednakog postupanja izvršioca u istovjetnim činjeničnim i pravnim situacijama, čime se izgrađuje jedinstvena sudska praksa, što je od značaja za pravnu sigurnost građana, koju ova grana prava pruža, tako i radi omogućavanja praktične primjene Zakona o izvršnom postupku u konkretnoj procesnoj situaciji u kojoj sudski izvršilac preduzima izvršne radnje, u zavisnosti od predmeta i sredstava izvršenja.

Priručnik za sudske izvršiće, ispunjava cilj njegove izrade i predstavlja korak u praćenju efikasnosti postupka izvršenja, koje bi bez stručnih i osposobljenih sudskih izvršilaca i dalje predstavljalo preveliki teret, kako za pojedinca, tako i za društvenu zajednicu.

PREDGOVOR

Poštovani,

Centri za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i Republici Srpskoj i Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH, koji u saradnji i uz podršku nizozemskog Centra za međunarodnu pravnu kooperaciju (CILC), Međunarodne unije sudskih izvršitelja i GTZ BiH, provode projekat na regionalnom nivou, pod nazivom „Reforma izvršnog prava u zemljama Zapadnog Balkana“ (BERP projekt), analizirali su potrebu za obukom profesionalaca iz oblasti izvršnog postupka u Bosni i Hercegovini, te kreirali poseban program koji obuhvata obuku sudija na izvršnom referatu i sudskih izvršitelja u sudovima u Bosni i Hercegovini.

Realizacija BERP projekta započela je 01. januara/siječnja 2010. godine i trajaće do 31. augusta/kolovoza 2011. godine. Cilj projekta je pružiti pomoć zemljama zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora i Srbija) u reformi pravnog sistema uopšte, kao i osigurati efikasnije i djelotvornije funkcionisanje sistema izvršnog postupka, kako na državnom tako i na regionalnom nivou.

U okviru implementacije Projekta u 2010. godini, Centri za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Republici Srpskoj ukupno su realizirali 11 seminara iz oblasti izvršnog prava. Seminarima je ukupno prisustvovalo 423 učesnika, od čega 233 sudija, prvenstveno općinskih i osnovnih sudova, 214 sudskih izvršitelja i 43 ostalih učesnika (stručni saradnici, pripravnici, predstavnici izvršne vlasti i međunarodnih organizacija i predstavnici Centara za edukaciju).

Trenutno, ovaj Projekt predstavlja jedinstven primjer edukacije sudskih izvršitelja u Bosni i Hercegovini, kao ciljne grupe koja se susreće sa brojnim problemima u obavljanju svojih poslova i zadataka u toku postupka izvršenja. Iz ovog razloga, Centri za edukaciju sudija i tužilaca, zajedno sa projektim partnerima, inicirali su izradu Priručnika za sudske izvršitelje sa namjerom da se sudskim izvršiteljima obezbijedi pomagalo za rad na terenu, kao i pruži jedan broj potrebnih obrazaca za različite radnje u izvršnom postupku. Priručnik bi u konačnici mogao dati dobre rezultate u pogledu ujednačavanja prakse sudskih izvršitelja u sudovima u Bosni i Hercegovini, kao i nametnuti standard kvalitete u pogledu sačinjavanja zapisnika o preduzetim izvršnim radnjama. Također, treba imati u vidu da je u toku reforma u pogledu statusa i obrazovanja, odnosno stručne spremne sudskih izvršitelja, čiji je inicijator Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, te bi ovaj Priručnik, u domenu u kojem teoretski obrađuje problematiku izvršnog postupka, mogao poslužiti za pripremu sudskih izvršitelja za polaganje budućeg stručnog ispita za sudske izvršitelje.

Članovi Radne grupe koji su učestovali na izradi ovog Priručnika su: Jasminka Kubat, sudija Općinskog suda u Zenici; Mujo Đulančić, šef Službe sudskih izvršitelja Općinskog suda u Sarajevu i Radoslav Marjanović, pomoćnik direktora Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH, delegirani ispred Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH; Vesna Mišić, sudija Osnovnog suda u Banja Luci, Vasilije Trivković, sudski izvršitelj Osnovnog suda u Bijeljini i g-din Drago Ševa, direktor Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj, delegirani ispred Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj; Smajila Kikić, sekretar Osnovnog i Apelacionog suda Brčko distrikta i Slobodan Radović, sudski izvršitelj Osnovnog suda Brčko distrikta, delegirani ispred Pravosudne komisije Brčko distrikta.

Koristeći ovu priliku, zahvaljujemo se Centru za međunarodnu pravnu saradnju, BERP projektu, Međunarodnoj uniji sudskih izvršitelja i GTZ-u BiH na pruženoj saradnji i finansijskoj podršci, kao i svim edukatorima koji su učestvovali na realizaciji seminara u okviru Projekta, saradnicima i članovima Radne grupe za izradu Priručnika za sudske izvršitelje na trudu i znanjačkom radu.

Također, ovom prilikom izražavamo preporuku Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH da se obuka sudija koji rade na izvršnom referatu i sudskih izvršitelja nastavi, te da se ovoj ciljnoj grupi pokloni potrebna pažnja u nastojanju rješavanja ključnih problema u provođenju izvršnog postupka.

Uz želje za uspješan rad, sa velikim zadovoljstvom predstavljamo Vam Priručnik za sudske izvršitelje, u nadi da će isti biti od velike koristi sudskim izvršiteljima u njihovom stručnom usavršavanju i svakodnevnom radu.

S poštovanjem,

*Šahbaz Džihanović
Direktor
CEST FBiH*



*Drago Ševa
Direktor
CEST RS*



ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA

U članu 2. Zakoni o izvršnom postupku Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine¹ (u daljnjem tekstu: ZIP RS, ZIP FBiH i ZIP BD) su usvojili metode definiranja pojedinih izraza iz zakonskog teksta iz razloga pojašnjenja novih izraza u Zakonu i pojašnjenja standardnih pravnih termina, a kako bi se izbjegle eventualne nedoumice u postupku provođenja izvršenja.

Tako se prema odredbama zakona definiraju slijedeći izrazi:

- **„potraživanje“**- označava pravo na neko davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje;
- **„tražilac izvršenja“** (ranije povjerilac) - označava lice koje je pokrenulo postupak radi izvršenja nekog potraživanja te lice u čiju je korist taj postupak pokrenut po službenoj dužnosti;
- **„izvršenik“** (ranije dužnik) – označava lice protiv kojeg se potraživanje ostvaruje;
- **„stranka“** - označava tražioca izvršenja i izvršenika.
- **„učesnik“** - označava lice koje u postupku izvršenja ili obezbjeđenja nije stranka, a u postupku učestvuje zbog toga što se u njemu odlučuje o nekom njegovom pravu ili zbog toga što zato ima pravni interes;
- **„rješenje o izvršenju“** – označava rješenje kojim je u cijelosti ili djelimično prihvaćen prijedlog za izvršenje ili kojim se izvršenje određuje po službenoj dužnosti;
- **„zaključak“** - označava sudski nalog ili drugu odluku suda kojom se upravlja izvršnim postupkom i odlučuje o drugim pitanjima kada je to izričito predviđeno ovim zakonom;
- **„izvršitelj“** - označava sudskog službenika koji po nalogu suda neposredno preduzima pojedine radnje u izvršnom postuku;
- **„zemljoradnik“** - označava lice kojem je poljoprivredna proizvodnja pretežni izvor prihoda;
- **„banka“**- označava banku ili finansijsku organizaciju koja obavlja poslove platnog prometa
- **„zemljišna knjiga“** - označava sve javne knjige u koje se upisuju prava na nepokretnostima;
- **„vrijedonosni papir“** - označava materijalizirani oblik vrijedonosnih papira (isprave);
- **„dionica“** - označava vrijedonosni papir koji se izdaje u obliku elektronskog zapisa i koji se upisuje u registar vrijednosnih papira;
- **„predlagač obezbjeđenja“** - označava lice koje je pokrenulo postupak radi obezbjeđenja nekog potraživanja te lice u čiju je korist taj postupak pokrenut po službenoj dužnosti;
- **„protivnik obezbjeđenja“** - označava lice protiv kojeg se potraživanje obezbjeđuje;
- **„rješenje o obezbjeđenju“** - označava rješenje kojim je u cijelosti ili djelimično prihvaćen prijedlog za obezbjeđenje ili kojim se po službenoj dužnosti određuje obezbjeđenje.

¹ Zakon o izvršnom postupku Federacije BiH (“Službene novine FBiH”, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06 i 39/09), Zakon o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 8/00, 1/01, 5/02 i 8/03)

Zakon o izvršnom postupku Republike Srpske (“Službeni glasnik RS”, br. 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)

ZIP RS/FBiH označava tražioca izvršenja i izvršenika kao stranke izvršnog postupka. Ovim se napušta označavanje stranaka po ranijem Zakonu o izvršnom postupku i ponovo uspostavlja terminologija iz Zakona o izvršenju i obezbjeđenju donesenog 1930.godine.

ZIP Brčko Distrikta BiH kao stranke, pored tražioca izvršenja i izvršenika, označava predlagača obezbjeđenja i protivnika obezbjeđenja iz razloga što je zadržan institut obezbjeđenja potraživanja. Također sadrži izraz „**sudski izvršitelj**“ dok entitetski zakoni koriste „**izvršitelj**“, a metod definiranja je isti.

Učesnik izvršnog postupka je lice koje u postupku izvršenja ili obezbjeđenja nije stranka, a u postupku učestvuje zbog toga što se u njemu odlučuje o nekom njegovom pravu ili zbog toga što za to ima pravni interes.

U nastavku je izloženo koji su to učesnici u izvršnom postupku, njihov status, ovlaštenja i dužnosti.

- **Treće lice koje se protivi izvršenju** je učesnik postupka kada podnese prigovor povodom rješenja o izvršenju tvrdeći da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje sprječava izvršenje sa zahtjevom da se izvršenje na tom predmetu proglasi nedopuštenim.
- **Izvršenikov dužnik** (po ranijoj terminologiji: dužnikov dužnik) je lice prema kojem izvršenik ima neko svoje novčano potraživanje, a na tom potraživanju tražilac izvršenja kao predmetu izvršenja se namiruje. Isti status (izvršenikova dužnika) ima i lice koje ima obavezu predaje ili isporuke neke stvari izvršeniku, a tražilac izvršenja traži da se provede izvršenje zapljenom izvršenikovog potraživanja da mu njegov dužnik preda ili isporuči stvar, prenosom tog potraživanja na tražioca izvršenja i prodajom te stvari. Izvršenikovom dužniku potrebno je osigurati status učesnika postupka radi ostvarenja njegovih prava i ispunjavanja njegovih obaveza.
- **Založni povjerilac** koji nije predložio izvršenje u postupku naplate novčanog potraživanja na nekretnini ima pravo da se naplati iz sredstva dobijenih prodajom nekretnine. Njemu se osigurava status učesnika postupka time da mu se omogućuje da radi zaštite svojih prava preduzima odgovorajuće procesne radnje.
- **Titular prava služnosti i drugih prava na nekretnini** također imaju status učesnika u postupku radi naplate novčanog potraživanja na nekretnini i to kako u slučaju ako prodajom te nekretnine ta prava prestaju ili ne prestaju (ako se radi o ličnoj služnosti, a kupac i titular tog prava su se sporazumjeli da kupac preuzme tu služnost).
- U postupku izvršenja na pokretnim stvarima radi naplate novčanog potraživanja, sud može na prijedlog tražioca izvršenja odrediti da se **stvari predaju na čuvanje trećem licu**. U vezi sa dužnostima tog čuvanja i troškovima čuvanja stvari priznaje se čuvaru status učesnika izvršnog postupka.
- **Učesnik izvršnog postupka** je kupac stvari u postupku prodaje nekretnine i pokretnih stvari (javnim nadmetanjem ili neposrednom pogodbom). Pravila izvršnog postupka predviđaju mogućnost da se titulari založnih prava, prava služnosti i drugih stvarnih prava sporazume sa kupcem da ta prava ostanu na nekretnini. Pored toga, u javnom nadmetanju mogu učestvovati lica koja su prethodno dala novčano obezbjeđenje, a ponuđač sa najvišom ponudom dužan je u određenom roku uplatiti cijenu, dok se preostalim ponuđačima vraća položeno obezbjeđenje. Učesnici u postupku izvršenja na nekretnini mogu biti zakupci, korisnici stvarnih tereta i lice koje ima zakonsko ili ugovorno pravo preče kupovine. U postupku izvršenja na pokretnim stvarima moguće je da suvlasnik stvari koji nije izvršenik, dakle kao treće lice, podnese prigovor protiv izvršenja na njegovom suvlasničkom dijelu, tražeći da se u tom dijelu izvršenje proglasi nedopuštenim (član 51. ZIP).

- Učesnik u postupku može biti i lice koje se u postupku izvršenja na nekretnini ispražnjenjem i prodajom nekretnine udaljuje iz nekretnine. To svojstvo mu se priznaje da bi mogao štititi svoja prava i interese u takvom postupku. Ovim se ne isključuju ostala lica koji mogu biti učesnici izvršnog postupka, na primjer organ starateljstva (radi zaštite u izvršnom postupku stranke koja je pod starateljstvom), povjerilac iz osnova pljenidbe plate po pristanku izvršenika.
- Zakon o izvršnom postupku **potraživanje** definira kao pravo na neko davanje, činjenje, nečinjenje i trpljenje.
- **Načelo strogog formalnog legaliteta** obavezuje izvršni sud da se ne može upuštati u zakonitost i pravilnost izvršne isprave.
- **Predmet obaveze treba da je određen ili odrediv.** Slučajevi kada je predmet obaveze odrediv su **tzv. alternativne obaveze i facultas alternativa**. Ako izvršenik ima pravo da na osnovu izvršne isprave bira između predmete svoje obaveze i u roku za dobrovoljno ispunjenje sam ne obavi izbor između tih predmeta i ne ispuni dužnu obavezu, predmet obaveze izvršenika određuje tražilac izvršenja.
- **Facultas alternativa** je ovlaštenje izvršenika kojim je izvršnom ispravom naloženo ispunjenje određene obaveze uz pravo da se od ispunjenja te obaveze može osloboditi ispunjenjem nekog drugog činjenja određenog u izvršnoj ispravi sve dok tražilac izvršenja nije makar i djelimično primio ispunjenje obaveze.

UVOD

Fizička i pravna lica, stranke u postupku, imaju onoliko povjerenja u pravosuđe koliko su pravosudni organi efikasni. Brzo i potpuno pružanje zaštite nekom pravu što ga stranke u postupku ostvaruju ogledalo je rada pravosuđa, a u tome važno mjesto zauzima izvršni postupak, kao način ostvarivanja nekog prava, odnosno sudski izvršitelji koji neposredno preduzimaju određene radnje u izvršnom postupku.

Izvršenje označava provođenje sudskih odluka, kao i drugih sudskih ili vansudskih izvršnih naslova u skladu sa zakonom, kojom se izvršenik primorava na činjenje, nečinjenje ili plaćanje u skladu sa donesenim izvršnim naslovom.

Tokom postupka izvršenja potrebno je uspostaviti odgovarajući balans između interesa tražitelja izvršenja i izvršenika, imajući u vidu, posebno odredbe članova 6. i 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Izvršni postupak treba da bude dovoljno fleksibilan da sudskom izvršitelju omogući slobodu djelovanja u cilju postizanja dogovora sa izvršenikom u situaciji kada postoji konsenzus između tražitelja izvršenja i izvršenika.

Kako bi postupak izvršenja bio što učinkovitiji i efikasniji trebaju biti zaštićeni određena imovina i prihod izvršenika, kao što su osnovna dobra domaćinstva, osnovna socijalna davanja, novac za elementarne zdravstvene potrebe i neophodni instrumenti rada.

Značaj izvršnog prava i izvršnog postupka, kao njegovog dijela, jeste i u činjenici da se na taj način obezbjeđuje ustavnost i zakonitost, te funkcioniranje pravnog sistema u njegovom najširem smislu. Neefikasan i spor izvršni postupak doprinosi pojedinačnom nezadovoljstvu zbog nemogućnosti realiziranja i zaštite određenog prava.

Cilj donošenja Priručnika

Cilj donošenja ovog Priručnika je da se u svakodnevnom radu sudskim izvršiteljima omogući lakša primjena Zakona o izvršnom postupku odnosno da ovaj Priručnik pruži odgovore na što je moguće više dilema sa kojima se susreću sudski izvršitelji na terenu.

PRVI DIO

POJAM, ZNAČENJE I ULOGA SUDSKOG IZVRŠITELJA U SUDSKOM IZVRŠNOM POSTUPKU

1. Sudski izvršitelj - pojam, značenje i funkcija u sudskom izvršnom postupku

Sudski izvršitelj je službenik suda, koji provodi proceduralni dio izvršnog postupka, neposrednim preduzimanjem izvršnih radnji, a radi provođenja prinudnog izvršenja određenog rješenjem o izvršenju, u granicama rješenja o izvršenju, a po nalogima i uputama izvršnog sudije u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku.

1.1 Organiziranje sudskih izvršitelja u sudu

U većini sudova po sistematizaciji radnih mjesta organizaciono postoje sudski izvršitelji.

U nekim sudovima, u skladu sa odgovarajućim Pravilnicima, postoje Službe sudskih izvršitelja, koje čine šef Službe i sudski izvršitelji.

U sudovima u kojima nije organiziranje kao u prethodnom stavu, šef pisarnice ima ulogu šefa sudskih izvršitelja.

1.2 Profil sudskog izvršitelja

S obzirom da je izvršni postupak takav postupak koji zadire u najosjetljivije sfere života izvršenika, sudski izvršitelj mora biti profesionalac koji je nepristrasan u odnosu sa strankama, odgovoran, kvalificiran sa visokim stručnim i etičkim standardima, te da ostvaruje rezultate, a strankama u postupku daje sliku efikasnog i pravednog sudskog službenika.

Za sudskog izvršitelja može se imenovati lice koje ispunjava uvjete školske spreme, radnog iskustva i ostale uvjete propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u sudu, kao i druge uvjete koje propisuju Pravilnici koji se bave statusom sudskih izvršitelja.

Za rukovodioca službe sudskih izvršitelja može se imenovati lice koje ispunjava uvjete školske spreme, radnog iskustva i ostale uvjete propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u sudu, kao i druge uvjete koje propisuju Pravilnici koji se bave statusom sudskih izvršitelja.

1.3 Upravljanje predmetima od strane sudskih izvršitelja, organiziranje i planiranje rada

Sudski izvršitelj obavlja poslove prinudnog ostvarenja potraživanja na osnovu izvršnih i vjerodostojnih isprava, odnosno poslove izvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka, konačnih odluka u upravnom postupku koje glase na novčana potraživanja, provodi sva izvršenja onim redom kojim su predmeti dodijeljeni u rad, ako Zakonom nije drugačije određeno.

Šef Službe sudskih izvršitelja odnosno šef pisarnice, zavisno od organiziranja službe sudskih izvršitelja, formira i vodi Knjigu zaduženih sudskih naloga, koja mora sadržavati podatke kada je sudski nalog zaprimljen u službu, podatke o strankama sa oznakom sudskog spisa, kada je istim zadužen sudski izvršitelj, podatak o razduženju sudskog izvršitelja ulaganjem zapisnika po obavljenoj izvršnoj radnji, sve sa datumom i po(t)pisom šefa Službe sudskih izvršitelja odnosno šefa pisarnice i sudskog izvršitelja.

Jedan sudski izvršitelj, prilikom izlaska na teren, po mogućnosti treba da obavi više izvršnih radnji u više izvršnih predmeta u istom mjestu ili u više obližnjih mjesta.

Sudski izvršitelj, u pravilu, provodi izvršenje u radne dane, a izuzetno može izvršne radnje provoditi i neradnim danom ili noću, ako ocijeni da za to postoji opravdan razlog, o čemu je dužan obavijestiti izvršnog sudiju po čijem nalogu postupi, kao i rukovodioca Službe sudskih izvršitelja odnosno šefa pisarnice, zavisno od organizacije sudskih izvršitelja u sudu.

Sudski izvršitelj vodi odgovarajuće evidencije o izvršnim predmetima, uplatama u vezi sa izvršnim predmetima, a obavlja poslove i u vezi sa ažuriranjem izvršnih predmeta.

1.4 Osnovni zahtjevi koji se nameću pred sudskim izvršiteljem

Sudski izvršitelj obavlja sve radnje prinudnog izvršenja i osiguranja prema odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Vrsta izvršne radnje, njen oblik i obim, kao i način izvršenja zavise od predmeta i sredstva izvršenja označenog u rješenju o izvršenju koje se u konkretnom slučaju provodi, a najčešće podrazumijeva izlaske na lice mjesta, popisivanje i sačinjavanje odgovarajućih zapisnika.

Sačinjene zapisnike o obavljenim izvršnim radnjama sudski izvršitelj predaje izvršnom sudiji ili stručnom saradniku (u onim sudovima gdje stručni saradnici samostalno postupaju u izvršnim predmetima), uz koje prilaže potvrde o eventualno naplaćenim iznosima za vrijeme provođenja izvršnih radnji. Zapisnik mora sadržavati najmanje: naznačenje stranaka (puno ime i prezime odnosno naziv firme, adresu fizičkog lica odnosno sjedište firme); puno ime i prezime sudskog izvršitelja; označenje mjesta, ulice i broja, kao i vrijeme i datum preduzimanja izvršne radnje; podatke o licima prisutnim kod provođenja izvršne radnje; opis radnje i druge okolnosti od značaja za provođenje izvršne radnje; vrijeme završetka izvršne radnje i potpis stranaka i drugih učesnika u provođenju izvršne radnje uz navođenje svojstava tih lica u postupku.

Bez odlaganja, sudski izvršitelj predaje računovodstvu suda sve vrijednosne papire, dragocjenosti i gotovinu koju mu je izvršenik predao ili koje je sam oduzeo, osim ako navedene stvari nije uručio tražitelju izvršenja.

Sudski izvršitelj daje strankama obavještenja o stanju predmeta, zakazanim ročištima i obavljenim pojedinim izvršnim radnjama.

Sudski izvršitelj postupi po naredbama sudija ili stručnih saradnika u izvršenju i evidentira provedene radnje kroz CMS sistem upravljanja predmetima.

Sudski izvršitelj je dužan da slijedi stalno stručno usavršavanje, a sudski izvršitelj sa iskustvom na tim poslovima dužan je svoje znanje i iskustva nesebično prenositi mlađim kolegama, te im pomoći u rješavanju određenih dilema na terenu.

2. Ocjena kvaliteta i kvantiteta rada sudskog izvršitelja

Ocjena uspješnosti rada sudskog izvršitelja temelji se na statističkim podacima o:

- broju zaduženih predmeta,
- broju završenih predmeta,
- broju neriješenih predmeta,
- vrsti i broju provedenih izvršnih radnji,
- blagovremenosti u preduzimanju izvršnih radnji,
- broju izlazaka na teren u različitim i istim predmetima,
- odnosu prema poslu, obuci i usavršavanju, eventualnim pritužbama i pohvalama stranaka i učesnika u postupku.

Sudski izvršitelj dostavlja mjesečni izvještaj o svom radu šefu Službe sudskih izvršitelja ili šefu pisarnice, zavisno od organizacije službe sudskih izvršitelja.

Mjesečna norma svakog sudskog izvršitelja se utvrđuje internim aktom suda.

Obračun ostvarene norme vršit će šef Službe sudskih izvršitelja ili šef pisarnice iz Knjige zaduženih sudskih naloga.

3. Odgovornost

Sudski izvršitelj je dužan pronaći optimalna rješenja za blagovremeno, efektivno i efikasno provođenje izvršnih radnji u svakom izvršnom predmetu u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Sudski izvršitelj mora odgovorno postupati sa tajnim, povjerljivim ili osjetljivim informacijama do kojih dođu u toku izvršnog postupka.

Sudski izvršitelj je odgovoran za pravovremeno preduzimanje izvršnih radnji i za postupanje u skladu sa rješenjem o izvršenju i nalogima sudije, a za svoj rad odgovara upravi suda po pravilima o disciplinskoj odgovornosti.

Šef Službe sudskih izvršitelja, ukoliko je takva organizacija sudskih izvršitelja u sudu, odgovoran je za rad sudskih izvršitelja, koordinira rad sudskih izvršitelja i izvršnih sudija, blagovremeno obavještava sudiju o stanju predmeta i postupanju sudskih izvršitelja u skladu sa rješenjem o izvršenju i nalogima sudije i za svoj rad odgovara upravi suda po pravilima o disciplinskoj odgovornosti.

4. Ovlaštenja sudskog izvršitelja

Ovlaštenja sudskog izvršitelja ne mogu izaći iz okvira Zakona o izvršnom postupku, odnosno ovlaštenja za obavljanje pojedinih izvršnih radnji, koje im povjeri izvršni sudija odnosno stručni saradnik na izvršnom referatu, ali im se mora dati i određena autonomija u postupanju, jer se na licu mjesta sudski izvršitelj može naći u situacijama koje ni izvršni sudija ne može

predvidjeti, te su često sudski izvršitelji primorani da improviziraju, ali sudski izvršitelj ne može donositi niti rješenja, kao meritorne odluke, a niti zaključke, kao procesne odluke.

Sudski izvršitelj je dužan pri uručanju rješenja i preduzimanju izvršnih radnji predstaviti se i pokazati identifikacionu karticu strankama i drugim učesnicima u postupku.

Sudski izvršitelj je dužan pri uručanju rješenja i drugih pismena obavijestiti učesnike u postupku o posljedicama nepostupanja po istim i snošenja troškova izvršnog postupka, kao i eventualno prouzrokovanim troškovima i snošenja istih.

Prije nego pristupi izvršenju radnje popisa, procjene i zapljene izvršenikovih stvari, sudski izvršitelj je dužan još jednom pozvati izvršenika da plati iznos za koji je određeno izvršenje.

U slučaju da izvršenik odbije plaćanje, sudski izvršitelj će pristupiti popisu, procjeni i zapljeni pokretnih stvari izvršenika sa vidnim označenjem popisanih stvari da su izuzete u popisu, sa naznakom broja sudskog predmeta u kojem se provodi izvršenje i sa zabranom bilo kakvog raspolaganja tim stvarima, o čemu će sudski izvršitelj sačiniti zapisnik o pljenidbenom popisu, procjeni i zapljeni, vodeći računa da ne popisuje stvari koje ne mogu biti predmet izvršenja, dok se izvršenikove stvari koje se nalaze kod trećih lica mogu popisivati samo uz pristanak tog lica.

Sudski izvršitelj je dužan prilikom pretresa izvršenikovog stana ili odjeće, koju on nosi na sebi, i preduzimanja drugih izvršnih radnji postupati s dužnim obzirom prema ličnosti izvršenika i članova njegovog domaćinstva.

Sudski izvršitelj je dužan voditi računa da, prilikom provođenja izvršnih radnji u izvršenikovom stanu, kojima ne prisustvuje izvršenik, njegov zakonski zastupnik, punomoćnik ili odrasli član njegovog domaćinstva, moraju prisustvovati jedan (prema članu 43. Zakona o izvršnom postupku FBiH i članu 43. Zakona o izvršnom postupku RS) odnosno dva punoljetna svjedoka (prema članu 42. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta BiH), koji će potpisati zapisnik o obavljanju izvršnih radnji.

Sudski izvršitelj će kod izvršenja u prostoriji pravnog lica, prije obavljanja izvršne radnje, zatražiti od zastupnika pravnog lica da on sam ili lice koje on ovlasti bude prisutno provođenju izvršne radnje. Ako zastupnik pravnog lica odbije da postupi u skladu sa zahtjevom sudskog izvršitelja ili ako ga sudski izvršitelj ne zatekne u prostoriji pravnog lica prilikom preuzimanja izvršne radnje, provođenju izvršne radnje moraju prisustvovati jedan (prema članu 43. Zakona o izvršnom postupku FBiH i članu 43. Zakona o izvršnom postupku RS) odnosno dva punoljetna svjedoka (prema članu 42. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta BiH), koji će potpisati zapisnik o obavljanju izvršnih radnji.

U slučaju da izvršenje treba provesti u prostoriji koja je zaključana, a izvršenik ili njegov zastupnik nije prisutan ili neće da otvori prostoriju, sudski izvršitelj će otvoriti prostoriju u prisustvu jednog (prema članu 43. Zakona o izvršnom postupku FBiH i članu 43. Zakona o izvršnom postupku RS) odnosno dva punoljetna svjedoka (prema članu 42. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta BiH) koji će potpisati zapisnik o provođenju izvršne radnje.

U obavljanju izvršnih radnji prema stavovima od 7. do 9. ovog člana sudski izvršitelj sastavit će poseban zapisnik, koji će potpisati prisutni svjedok odnosno svjedoci, a primjerak zapisnika o izvršenoj sudskoj radnji zakačiti će na vrata stana odnosno prostorije.

Sudski izvršitelj je ovlašten da udalji lice koje ometa provođenje izvršenja, a ako, prema okolnostima, ocijeni potrebnim za nesmetano provođenje izvršenja unaprijed ili prilikom preduzimanja pojedinih izvršnih radnji, ovlašten je da zatraži asistenciju policije, vatrogasne službe, hitne medicinske pomoći, centra za socijalni rad, organa starateljstva ili drugih organa, a naročito kada su u pitanju izvršenja predaje djeteta ili kada ocijeni da postoji rizik da će biti ugrožena druga lica ili sam sudski izvršitelj.

5. Postupanje sudskog izvršitelja prema strankama u postupku

Sudski izvršitelj se treba ponašati u skladu sa pravilima etike, koji su propisani Etičkim kodeksima zaposlenih u entitetima, odnosno Brčko distriktu BiH, jer povreda odredaba Etičkog kodeksa predstavlja težu povredu službene dužnosti, te povlači disciplinsku odgovornost sudskog izvršitelja.

Sudski izvršitelj se treba ponašati u skladu sa Preporukom REC (2003) 17 Komiteta Ministara državama članicama o izvršnom postupku (Vijeće Europe, Komitet Ministara) i Smjernicama za bolju provedbu postojećih preporuka Vijeća Europe o izvršnom postupku (Europska komisija za učinkovitost pravosuđa-CEPEJ).

U izvršavanju svojih obaveza sudski izvršitelj će postupati bez predubjeđenja ili predrasuda i neće pokazivati, govorom ili ponašanjem, predubjeđenja ili predrasude po pitanju rase, boje kože, spola, vjeroispovijesti, nacionalnog porijekla, hendikepiranosti, starosne dobi, seksualnog opredjeljenja ili društvenog i ekonomskog statusa.

Sudski izvršitelj je dužan da se suzdrži od bilo kakve aktivnosti koja može stvoriti sumnju u njegovu nepristrasnost.

Stranka ili učesnik u postupku mogu tražiti od suda da otkloni nepravilnosti koje je sudski izvršitelj učinio prilikom provođenja izvršenja.

6. Sudski izvršitelj u uporednim sistemima

U zemljama bivše Jugoslavije, kada je riječ o sudskim izvršiteljima, slična je situacija kao i u Bosni i Hercegovini.

Uopćeno se može reći da je, zbog loše ekonomske situacije fizičkih i pravnih lica, izvršenika, sve teže postupiti po rješenju o izvršenju odnosno prinudno naplatiti potraživanja tražitelja izvršenja.

I u zemljama u okruženju evidentno je da su sudski izvršitelji nemoćni, da nisu dovoljno educirani, a nisu dovoljno ni motivirani za efikasnu naplatu, pa se ozbiljno razmišlja o izmjenama postojećih zakona o izvršnom postupku u smislu uvođenja privatizacije izvršenja, tj. uvođenja privatnih profesionalnih izvršitelja pored postojećih sudskih izvršitelja.

Tražitelji izvršenja će moći poslije pravosnažne odluke o izvršenju birati da li će izvršenje povjeriti sudskom ili privatnom profesionalnom izvršitelju, jer će privatni izvršitelji biti nova pravosudna profesija sa javnim ovlaštenjima u pravosudnom sistemu i oni će preuzeti dio posla sudskih izvršitelja.

Eventualne izmjene zakona o izvršnom postupku u gore navedenom smislu su u skladu sa standardima EU, a neke europske zemlje već koriste usluge privatnih sudskih izvršitelja.

7. Kompjuterska i programska podrška

Sudski izvršitelji nemaju dovoljnu kompjutersku podršku u smislu da im je, kroz rješenja na državnom nivou, omogućeno da crpe podatke u svom radu iz baza podataka drugih institucija, koje su ovlaštene da vode takve podatke, kako bi efikasnije provodili izvršne radnje (npr. podatke o vlasništvu na vozilima ili na nekretninama izvršenika, itd.).

Sudski izvršitelji, odnosno njihovo postupanje u izvršnim predmetima je integrisano u CMS sistem, koji pruža mogućnost da se vidi sa koliko predmeta je zadužen svaki sudski izvršitelj posebno, ko su stranke u postupku, te koliki je broj naloga za pojedine izvršenike.

U nekim sudovima postoje interni programi, koji obezbjeđuju jedinstvenu bazu podataka izvršnih predmeta, te na taj način se može olakšati rad sudskih izvršitelja u smislu praćenja izvršenja, selekcije predmeta po izvršeniku, po mjestu stanovanja, i sl.

DRUGI DIO

I ANALIZA POSTUPKA I ULOGA IZVRŠITELJA

1. OPĆE ODREDBE

1.1 Pokretanje izvršnog postupka

(član 3. ZIP-a RS-a; član 3. ZIP-a FBiH i član 3. ZIP-a BD)

Izvršni postupak pokreće se prijedlogom tražitelja izvršenja. Međutim, izvršni postupak pokreće se i po službenoj dužnosti, kao i po prijedlogu lica i organa kad je to zakonom izričito određeno i ova lica i organi u izvršnom postupku imaju položaj tražitelja izvršenja.

Prijedlog za izvršenje je podnesak tražitelja izvršenja kojim pokreće izvršni postupak. Prijedlog se podnosi sudu u pismenom obliku, mora biti kao i svaki podnesak, razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupati. U prijedlogu mora biti sadržan određen zahtjev za izvršenje sa podacima koji su potrebni za određivanje i provođenje izvršenja te tako redigovan, da se integralno može preuzeti kao dispozitiv rješenja o izvršenju.

U zahtjevu moraju biti označeni izvršna ili vjerodostojna isprava na osnovu koje se traži izvršenje, tražitelj izvršenja i izvršenik, tražbina koja se ostvaruje, sredstvo kojim će se izvršenje provesti, predmet izvršenja (ako je poznat) i drugi podaci koji su potrebni za provođenje izvršenja.

U postupku izvršenja radi naplate novčane tražbine na pokretnim stvarima u zahtjevu za izvršenje ne moraju biti pobliže označene stvari kao predmet izvršenja, već je dovoljno označiti mjesto gdje se nalaze (npr. u stanu izvršenika). Osim toga, tražitelj izvršenja može predložiti da se samo provode pljenidba i procjena, ali je u takvom slučaju dužan u roku od tri mjeseca od dana pljenidbenog popisa odnosno procjene podnijeti prijedlog za prodaju stvari.

Ako je zatraženo izvršenje na tražbini po računu kod banke potrebno je da rješenje o izvršenju sadrži broj računa izvršenika sa kojeg treba obaviti isplatu i broj računa tražitelja izvršenja na koji treba prenijeti tu isplatu.

U skladu sa načelom formalnog legaliteta uz prijedlog za izvršenje moraju se podnijeti određeni prilozi. Prije svega treba podnijeti izvršnu ispravu na temelju koje se izvršenje traži u originalu ili ovjerenom prepisu, na kojoj je stavljena potvrda o izvršnosti, ako se prijedlog podnosi sudu koji u prvom stepenu nije donio izvršnu ispravu. U postupku izvršenja na nekretnini tražitelj izvršenja dužan je podnijeti zemljišno-knjižni izvadak kao dokaz da je nekretnina upisana kao vlasništvo izvršenika.

Prijedlog za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave mora sadržavati podatke kao i prijedlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave (podatke o vjerodostojnoj ispravi, strankama, tražbina i dr.) i još uz to zahtjev da sud obaveže izvršenika da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana po dostavi rješenja namiri tražbinu sa troškovima izvršnog postupka.

U izvršnom postupku shodnom primjenom pravila parničnog postupka moguće je preinačenje prijedloga za izvršenje. Preinačenje može biti objektivno (odnosi se na zahtjev sadržan u prijedlog za izvršenje) i subjektivno (promjena subjekta postupka). U teoriji izvršnog postupka postoji mišljenje da za preinaku prijedloga nije potreban pristanak izvršenika.

Izvršni postupak pokreće se i po službenoj dužnosti, naprimjer radi izvršenja novčanih kazni izvršenih u sudskim postupcima i u drugim zakonom određenim slučajevima.

Rješenje o izvršenju je odluka kojom se u cijelosti ili djelimično usvaja prijedlog za izvršenje ili se izvršenje određuje po službenoj dužnosti.

1.2 Analiza izvršnog postupka

Sudski izvršni postupak čini niz radnji suda, stran(a)ka i drugih sudionika (učesnika) postupka koje imaju za cilj prinudno ostvarenje tražbina. Provodi se u pravilu kada je u drugom postupku utvrđena tražbina, pa se nakon toga metodama prinude prema izvršeniku ta tražbina ostvaruje. Ovdje je riječ o sudskom postupku zbog toga što izvršenje određuje i provodi sud. Radi se o građanskom sudskom postupku, jer mu je svrha namirenje imovinskih i drugih građanskopravnih tražbina. U tom postupku predmet izvršenja su dijelovi imovine izvršenika.

S obzirom na vrstu tražbina moguće je izvršenje novčanih i nenovčanih tražbina, prema vrsti predmeta izvršenja moguće je izvršenje na nekretnini, pokretnim stvarima, tražbinama i dr., a prema vrsti sredstava izvršenja provodi se prodajom stvari, prenosom tražbine i na drugi, zakonom predviđeni način.

Bitna karakteristika pravila izvršnog postupka je da ne sadrži samo procesne odredbe (odredbe postupka) već i materijalnopravne odredbe (u pravilu imovinskopravne) iako se to u članu 1. Zakona o izvršnom postupku izričito ne pominje.

Zakon o izvršnom postupku prvo uređuje zajednička pravila za sve postupke izvršenja, a nakon toga pojedine postupke izvršenja.

Postupak izvršenja čine stadiji odlučivanja o izvršenju i stadij provođenja izvršenja. U pravilu su ti stadiji u nadležnosti istog suda, mada ima i izuzetaka.

Postupci izvršenja se razvrstavaju s obzirom na vrstu tražbina koje se u tim postupcima ostvaruju. U vezi s tim moguće je izvršenje radi naplate novčane tražbine i izvršenje radi ostvarenja nenovčane tražbine.

Izvršenje radi naplate novčane tražbine s obzirom na predmet izvršenja i osobu izvršenika može biti: izvršenje na nekretnini, pokretnim stvarima, na izvršenikovo novčanoj tražbini, kao i na njegovoj tražbini da mu se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da mu se preda nekretnina, zatim izvršenje na dionici i ostalim registriranim vrijednosnim papirima, te na članskom udjelu u pravnoj osobi i izvršenje na drugim imovinskim pravima (na patentu, tehničkom unaprjeđenju, plodouživanju i na nekom drugom sličnom izvršenikovom pravu).

Izvršenje radi ostvarenja nenovčane tražbine može biti: izricanjem sudskih penala radi predaje i isporuke pokretnih stvari, ispražnjenja i predaje nekretnine, ostvarenje tražbine na radnju, trpljenje i nečinjenje, vraćanje zaposlenog na rad odnosno u službu, diobe stvari i ostvarenja tražbine na davanje izjave volje i upisivanja u javne registre.

Primjer 1: Prijedlog za izvršenje pokrenut po službenoj dužnosti

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Broj: 65 0 K 054942 08 K
Sarajevo, 09.10.2009. godine

12-10-2009

**PRIJEDLOG ZA PRINUDNU NAPLATU
OPĆINSKI SUD SARAJEVO**

Na osnovu pravosnažne presude ovog suda broj: 65 0 K 054942 08 K od 04.02.2009.g. pravomoćna dana 02.03.2009.g., protiv [REDACTED], zbog krivičnog djela iz člana 293.s tav 1. KZ FBiH, , potrebno je da od obavezane strane [REDACTED], sin [REDACTED] i majke [REDACTED] r. [REDACTED], rođen 15.12.19[REDACTED].g. u Goraždu nastanjen u sarajevu, ul. Zabrdje do br. [REDACTED]. Općina Novi Grad, zaposlen u [REDACTED] „[REDACTED]“ Sarajevo,

Novčanu kaznu u iznosu od KM
Troškove krivičnog postupka u iznosu od 150,00 KM

Paušal u iznosu od KM

U K U P N O: 150,00 KM
KM (stotinupedest)

Na koje je obavezan pravosnažnom presudom ovog suda broj 65 0 K 054942 08 K od 04.02.2009.g. pravomoćna dana 02.03.2009.g. Stoga je potrebno izvršiti prinudnu naplatu pljenidbom i prodajom pokretnih stvari dužnika.

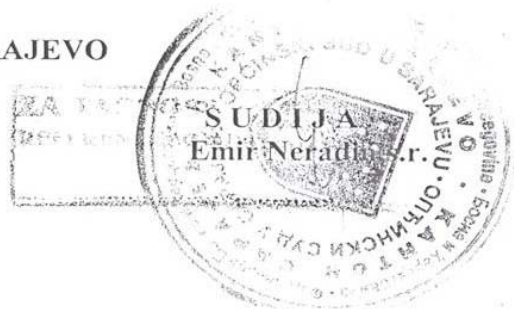
Naplaćeni iznos uplatite na žiro račun broj 3389002211529491 Uni Credit bank Sarajevo vrsta prihoda 723113 u korist budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Kako do danas obavezana stranka nije platila naprijed navedeni iznos to se predlaže da sud donese slijedeće:

RJEŠENJE O IZVRŠENJU

Na osnovu pravosnažne presude ovog suda broj 65 0 K 054942 08 K od 04.02.2009.g. pravomoćna dana 02.03.2009.g. radi naplate iznosa od 150,00 KM određuje se izvršenje prinudnim putem i to popisom, pljenidbom i prodajom svih pokretnih stvari dužnika koje se u njegovom posjedu zateknu, a naročito gotovog novca, pokućstva, nakita, odjeće i drugih pokretnih stvari, te uplatom navedenog iznosa na račun broj 3389002211529491 Uni Credit bank Sarajevo vrsta prihoda 723113 u korist budžeta Federacije Sarajevo.

Kao izvršni sud postupit će **OPĆINSKI SUD SARAJEVO**



Primjer 2: Prijedlog za izvršenje pokrenut od lica

OPĆINSKI SUD U SARAJEVU -Izvršno odjeljenje

TRAŽILAC IZVRŠENJA:"XXXX" doo Sarajevo,ul.Dajanli Ibrahimbega br.6,po XXXX XXXX, advokatu iz Sarajeva,ul A.Šaćirbegović bb IZVRŠENIK: XXXXX XXXX iz Sarajeva,ul.HUSREFA REDŽIĆA broj 19

Radi izvršenja na pokretnim stvarima V.spora:819,00 KM

PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE

X 4 primjerka sa punomoći

Na osnovu pravosnažne i izvršne presude Općinskog suda u Sarajevu br. Mal- I 0369/04 od 12.1.2007.godine izvršenik je bio obavezan tražiocu izvršenja isplatiti novčani iznos od 819,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 253,50 KM počev od 1.4.2006.godine do isplate,a na iznos od 565,50 KM počev od 5.6.2006.godine do isplate, kao i troškove parničnog postupka u iznosu od 535,00 KM. DOKAZ: Presuda Općinskog suda u Sarajevu br.Mal 10369/04 od 12. 1.2007.godine

Izvršenik nije postupio po navedenoj sudskoj odluci, odnosno nije tražitelju izvršenja platio predmetni dug, pa tražitelj izvršenja predlaže da Općinski sud u Sarajevu donese

Rješenje o izvršenju

Na osnovu pravosnažne i izvršne presude Općinskog suda u Sarajevu br.Mal- 10369/o4 od 12.1 2007.godine, na prijedlog tražioca izvršenja protiv izvršenih: XXXX radi namirenja novčane tražbine tražioca izvršenja u iznosu od 819,00 KM sa zateznom kamatom na iznos od 253,50 KM počev od 1.4.2006. godine pa do isplate, a na iznos od 565,50 KM počev od 5.6.2006.godine do isplate, kao i troškova parničnog postupka u iznosu od 535,00 KM i troškova ovog izvršnog postupka određuje se

- izvršenje pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari koje mogu biti po Zakonu predmet izvršenja,a nalaze se u stanu izvršenika Sarajevu, ul. Husrefa Redžića broj 19, te namirenjem tražitoca izvršenja iz iznosa dobijenog prodajom uplatom na transakcijski račun tražioca izvršenja br.1610000000480161 kod Raiffeisen bank DD Sarajevo.

Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim pokretnim stvarima. Upozorava se izvršenik na krivičnopravne posljedice postupanja protivno toj zabrani.

Sarajevo, 19.1.2009.godine **Sustav prijedloga**

za izvršenje po Ad.tarifi. 240,00 KM

Tražilac izvršenja

1.3 Dostavljanje u izvršnom postupku

(član 10. ZIP-a RS-a; član 10. ZIP-a FBiH i član 11. ZIP-a BD)

Tokom pripreme ovog priručnika, autor je nastojao da on bude što jednostavniji za primjenu, sa namjerom da korisnicima postane svakodnevna literatura. Ovaj priručnik ima za cilj informirati korisnika o bitnom sadržaju dostavljanja. Kroz primjere se ne može prikazati sva složenost životnih i pravnih situacija koje dostavljač može zateći prilikom vršenja dostave sudskih pismena. Zato su, uz praktične primjere, prikazana i objašnjenja koja bi dostavljaču trebala pružiti dodatnu i važnu informaciju, te mu pomoći da pronade pravi pristup za postupanje u određenoj situaciji.

Ovaj priručnik obuhvata dostavljanje sudskih pismena u *izvršnom, parničnom i vanparničnom postupku*.

1.3.1 Šta je dostavljanje?

Dostavljanje je procesno - pravna djelatnost uručivanja pismena (podnesaka) licima kojima su oni upućeni.

Ima karakter pravne radnje jer se preduzima u formi koja je unaprijed utvrđena.

Dostavljanje spada u procesne radnje suda, koje sud vrši po službenoj dužnosti.

Putem dostavljanja, stranci se omogućava, da se upozna sa sadržajem pismena, da u postupku zauzme svoj stav prema radnjama suprotne strane i radnjama suda, kao i da zauzme svoj stav prema istom.

Samo uredno dostavljanje, npr. presude u parničnom postupku ili rješenja o izvršenju u izvršnom postupku, proizvodi prema strankama dejstvo, tj. od dana dostavljanja počinje teći rok za žalbu ili za prigovor.

1.3.2 Kako se dostavljaju sudska pismena?

Pismena se dostavljaju preko pošte, preko ovlaštenog pravnog lica registrovanog za obavljanje dostave, preko određenog sudskog službenika ili neposredno u sudu.

Dostava pravnim licima, tijelima vlasti, privrednim društvima obavlja se predajom pismena licima ovlaštenim za primanje pismena (protokolu) ili radniku koji se zatekne u uredu odnosno poslovnoj prostoriji.

1.3.3 Kada se vrši dostava?

Dostava se obavlja svakim danom (samo danju), u bilo koje vrijeme, u stanu ili na radnom mjestu osobe kojoj se dostava ima obaviti ili u sudu kad se ta osoba tamo zatekne.

Dostavljač uvijek mora utvrditi na koji način se dostava pismena treba izvršiti. Od načina dostave zavisi kako će dostavljač postupati prilikom dostavljanja pismena.

Lično dostavljanje ili tzv. dostavljanje u ruke, vrši se dostavljanjem pismena licu na koje je adresirano.

Ako se lice kojem se pismeno treba lično uručiti ne zatekne na mjestu gdje se dostava ima obaviti, dostavljač je dužan da preduzme još jedan pokušaj da bi pismeno uručilo licu na koje je adresirano, tako da mu ostavlja pismeno obavještenje da u određeno vrijeme bude na mjestu na kome dostavljanje treba da se izvrši.

1.3.4 Uručenje pismena drugoj osobi

Zakon dopušta da se pismeno uruči nekom drugom licu umjesto licu na koje je pismeno adresirano, ali sa dejstvom dostave prema njemu.

Tako, ako se lice na koga je pismeno adresirano ne zatekne u svom stanu, *dostava se obavlja predajom pismena nekom od odraslih članova njegove porodice* koji su dužni primiti pismeno ili podstanaru, susjedu, kućepazitelju i osobi koja radi na istom radnom mjestu, ako oni pristanu da prime pismeno.

1.3.5 Ko i kako potpisuje dostavnicu?

Potvrdu o obavljenoj dostavi (dostavnicu) potpisuje primalac, koji će na istoj napisati datum prijema sudskog pismena. Ako se dostava obavlja pravnom licu, organima vlasti, privrednom društvu ili fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost (sizr, sur, odnosno, obrtnici, trgovci pojedinci, ljekari, notari i sl.) primalac je dužan uz potpis otisnuti i pečat ili štambilj.

Ako primalac ne stavi pečat ili štambilj, dostavljač je dužan, na dostavnici naznačiti zašto to nije učinjeno (opunomoćenik, pečat nedostupan i sl.).

Ako je primalac nepismen ili zbog određenih tjelesnih nedostataka nije u stanju da se potpiše, dostavljač će napisati vrijeme predaje pismena i potpisati dostavnicu uz napomenu zašto je primalac nije potpisao.

Kada lice na koje se pismeno odnosi i primalac nisu isto lice, dostavljač će na dostavnici označiti odnos ta dva lica, npr. majka, supruga, otac...

Ako je pismeno uručeno primaocu, dostavljač će pored njegovog potpisa, dopisati riječ "LIČNO".

1.3.6 Šta može dostavljaču olakšati dostavu?

Dostavljač prilikom dostavljanja treba obratiti pažnju da li je na dostavnici upisana napomena: "LIČNO" ili "LIČNA DOSTAVA" ili "OBAVEZNO LIČNO DOSTAVLJANJE". Ova napomena se obično upisuje u gornjem desnom uglu dostavnice, iznad broja predmeta ili na dnu dostavnice. Sama napomena dostavljaču daje informaciju na koji način treba izvršiti dostavljanje sudskog pismena.

1.3.7 Koja je razlika između ličnog dostavljanja i običnog dostavljanja?

Za dostavljanje rješenja o izvršenju, tužbe i pismena kod kojih je na dostavnici određeno lično dostavljanje, traži se veća pouzdanost dostave. U tim slučajevima, dostavljač će prije svega pokušati da pismeno preda osobi na koju je pismeno adresirano. Ukoliko dostavljač tu osobu ne zatekne u stanu, *uvijek se ostavlja pismena obavijest da ga lice sačeka drugi dan*.

Pokušaj dostave i ostavljanje obavijesti da primalac sačeka preuzimanje pismena, dostavljač će *uvijek upisati na dostavnicu*.

Ako i drugi put ne zatekne tu osobu na adresi, tada može pismeno predati odraslom članu domaćinstva koji su dužni primiti pismeno ili podstanaru, komšiji i povjereniku zgrade, ako oni pristanu.

Kod dostavljanja dopisa, zaključaka, rješenja i drugih pismena kod kojih na dostavnici nije označeno obavezno lično dostavljanje, ukoliko dostavljač ne zatekne lica na koje je pismeno adresirano, *nije potrebno ostavljati pismenu obavijest* da to lice sačeka dostavljača određeni dan na adresi.

U tom slučaju dostavljač pismeno *može predati odmah* odraslom članu domaćinstva koji je dužan primiti pismeno ili podstanaru, komšiji i povjereniku zgrade, ukoliko oni na to pristanu.

Primjer ličnog dostavljanja

U praktičnim primjerima koji slijede, navodimo radnje koje dostavljač po redosljedu preduzima da bi uredno izvršio *lično dostavljanje* sudskog pismena: npr. rješenja o izvršenju ili tužbe.

Ovo su primjeri u kojim se vrši dostavljanje pismena, kada je određeno *obavezno lično dostavljanje* kod kojeg se traži veća *pouzdanost dostave*.

Ukoliko se lice na koje je pismeno adresirano trenutno ne nalazi u stanu, zavisno od konkretne situacije koju zatekne prilikom dostavljanja, dostavljač bi trebao da postupi na sljedeći način:

Situacija I

Ako nema lica kojem se dostava obavlja, dostavljač će ostaviti kod odraslih članova porodice ili ako nema nikog na vrata stana ili u prostoriji gdje se dostava obavlja, pismenu obavijest da primalac bude određen dan i sat na adresi radi prijema pismena.

- PRVA RADNJA DOSTAVLJAČA

Dostavljač će pri tom pokušaju dostave na dostavnici, upisati datum, sat i da je ostavljena obavijest da primalac sačeka dostavu, određeni dan (prvi datum).

- DRUGA RADNJA DOSTAVLJAČA

Ako lice kojem se dostava vrši ne sačeka na adresi određenog dana i u određeno vrijeme, dostavljač će odraslom članu porodice predati pismeno (rješenje o izvršenju ili tužbu), a ako nema nikog u stanu, pismeno može predati komšiji ili kućepazitelju ako oni na to pristanu.

- TREĆA RADNJA DOSTAVLJAČA

Pri tome će dostavljač to lice *upozoriti* da je dužno pismeno predati licu kojem se dostava obavlja. Osoba koja je primila pismeno na dostavnici će upisati datum prijema i potpisati se. Dostavljač će na dostavnici, pored potpisa te osobe, napisati odnos te osobe sa primaocem -

supruga, sin, majka, otac, susjed, kućepazitelj ili da je preuzeo pismo, a odbio potpisom potvrditi prijem. (*drugi datum*)

-ČETVRTA RADNJA DOSTAVLJAČA

Tokom istog ili slijedećeg dana dostavljač će osobi kojoj je pismo trebalo biti predato, poslati pismenu obavijest putem pošte, (običnom pismonosnom pošiljkom) u kojoj se navode osnovni podaci -

Vrsta spora : npr. Izvršenje, pismo koje se dostavlja: npr. Rješenje o izvršenju od....., (datum, sat, mjesto i informacija kome je pismo predato).

-PETA RADNJA DOSTAVLJAČA

Na koverti kojom se putem pošte šalje pismena obavijest primaocu (ovdje se radi o običnoj pismonosnoj pošlji), dostavljač treba navesti:

- 1) broj predmeta,
- 2) ime i prezime primaoca,
- 3) ulicu i broj i
- 4) da se šalje „Obavijest“.

Na povratnici za dostavljanje koja je sastavni dio koverta, moraju biti navedeni isti podaci.

Na koverti kojom se šalje ova pismena obavijest u rubrici „predmet pošiljke“ upisuje se riječ „*OBAVIJEST*“, nikako „*RJEŠENJE*“ ili „*TUŽBA*“, jer se sada dostavlja pismena obavijest.

Dostavljač će pri tom na dostavnici upisati datum i da je obavijest poslana poštom. (treći datum)

- ŠESTA RADNJA DOSTAVLJAČA

Dakle, dostavljač na dostavnici u ovoj situaciji upisuje tri datuma (dva puta je izašao na adresu u određeno vrijeme, to su dva datuma i treći datum kada je poslao putem pošte pismenu obavijest).

Situacija II

Kada se u prostoriji ili stanu prilikom pokušaja dostavljanja niko ne nalazi (zaključano), na vrata stana gdje se dostava obavlja dostavljač ostavlja pismenu obavijest da radi prijema, primalac, bude određeni dan i sat na adresi.

- PRVA RADNJA DOSTAVLJAČA

Na dostavnici, dostavljač će upisati datum, sat i da je ostavljena obavijest da primalac sačeka dostavu, određeni dan (prvi datum).

- DRUGA RADNJA DOSTAVLJAČA

Ukoliko i poslije ostavljene obavijesti, lice kojem se dostava vrši ne sačeka dostavljača, a u prostoriji ili stanu nema nikog, dostavljač će na vrata pribiti pismenu obavijest da će pismo biti ostavljeno na sudu i da ga primalac može podići u roku 15 dana.

- TREĆA RADNJA DOSTAVLJAČA

Dostavljač će pismeno tada vratiti u sud da ga primalac može preuzeti u roku koji je određen. Na dostavnici će dostavljač navesti datum i da je ostavio obavijest da se pismeno podigne u roku 15 dana na sudu (drugi datum).

- ČETVRTA RADNJA DOSTAVLJAČA

Tokom istog dana ili sljedećeg radnog dana, dostavljač će osobi kojoj je pismeno trebalo biti predato, poslati istu pismenu obavijest putem pošte, običnom pismonosnom pošiljkom.

- PETA RADNJA DOSTAVLJAČA

Na koverti kojom se putem pošte šalje pismena obavijest primaocu, (ovdje se radi o običnoj pismonosnoj pošlji) dostavljač treba navesti:

1. broj predmeta,
2. ime i prezime primaoca,
3. ulicu i broj i
4. da se šalje „Obavijest”.

Na povratnici koja je sastavni dio koverta moraju biti navedeni isti podaci.

Na koverti kojom se šalje ova pismena obavijest u rubrici „predmet pošiljke” upisuje se riječ „OBAVIJEST”, nikako “RJEŠENJE” ili “TUŽBA”, jer se sada dostavlja obavijest.

Dostavljač će pri tom na dostavnici upisati datum i da je poštom poslana obavijest (treći datum).

- ŠESTA RADNJA DOSTAVLJAČA

Dakle, dostavljač na dostavnici u ovoj situaciji upisuje tri datuma (prvi datum - ostavljena obavijest da sačeka primalac određeni dan, drugi datum da je na vrata pribijena obavijest da podigne pismeno na sudu i treći datum da je poštom poslana ista obavijest).

1.3.8 Odbijanje prijema pismena

Kod ličnog dostavljanja, ako dostavljač zatekne lice kojem se dostava vrši, koje odbija da primi pismeno postupiće na slijedeći način: pismeno će ostaviti u prostoriji ili će ga pribiti na vrata prostorije.

Na dostavnici dostavljač treba navesti:

- da je stranka odbila prijem (upisuju se riječi „odbija prijem” ili „ne prima”),
- datum,
- vrijeme
- razlog odbijanja, ukoliko to lice kaže ili ako ne želi reći, navesti iz nepoznatog razloga,
- mjesto gdje je pismeno ostavljeno pribijeno na vrata ili ostavljeno u prostoriji ili stanu,
- potpis dostavljača.

Kod ličnog dostavljanja, ako dostavljač na adresi ne zatekne lice na koje je pismeno adresirano, a odrasli članovi domaćinstva odbijaju prijem pismena, dostavljač ne može odmah konstatovati na dostavnici da oni odbijaju prijem i da je pismeno pribijeno na vrata.

U tom slučaju dostavljač će prvo, ostaviti u stanu ili pribiti na vrata pismenu obavijest za određeni dan i sat da ga primalac sačeka radi prijema pismena. Ako ga primalac ne sačeka dostavljača, a članovi porodice odbiju prijem, tek tada može pribiti pismeno na vrata.

Dakle, pored datuma u kojem je označeno da je pismo odbijeno, na dostavnici mora biti upisan i još jedan datum kada je prethodno ostavio obavijest da ga primalac sačeka.

Kod običnog dostavljanja, ako dostavljač na adresi ne zatekne lice kojem se dostava vrši, a odrasli članovi domaćinstva odbijaju prijem, u tom slučaju pismo se može odmah ostaviti u prostoriji ili pribiti na vrata bez ostavljanja obavijesti da ga primalac sačeka određeni dan. Na dostavnici dostavljač će navesti ko je od članova domaćinstva odbio prijem – srodstvo.

1.3.9 Dostava na radnom mjestu

Ako se lice na koje je pismo adresirano ne zatekne na radnom mjestu dostavljač će se obavijestiti od radnih kolega, kada bi i na kojem mjestu primaoca mogao zateći, te će mu kod radnog kolege ostaviti ili ako on ne pristane, na vrata prostorije pribiti pismenu obavijest da određni dan i sat bude na svom radnom mjestu, radi primanja pismena.

Ukoliko nakon ostavljene obavijesti dostavljač ne zatekne lice na koje je pismo adresirano, dostava se može izvršiti radnom kolegi, ako on na to pristane.

U tom slučaju, dostavljač je dužan poslati primaocu pismenu obavijest preko pošte običnom pismonosnom pošiljkom, kojom će ga obavijestiti koje je lice primilo.

Primjer:

Ako se lice na koje je pismo adresirano ne zatekne na radnom mjestu, dostavljač će se obavijestiti od radnih kolega, kada bi i na kojem mjestu primaoca mogao zateći, te mu u prostorijama gdje ta osoba radi ili na vratima prostorije pribiti, pismenu obavijest da određni dan i sat bude na svom radnom mjestu, radi primanja pismena.

Ukoliko i nakon ostavljene obavijesti dostavljač ne zatekne lice na koje je pismo adresirano, tada će dostavljač ostaviti u prostorijama gdje ta osoba radi ili na vrata prostorije pribiti, pismenu obavijest da će pismo biti ostavljeno u sudu i da ga ta osoba tamo može preuzeti u roku od 15 dana od dana pokušaja predaje.

Tokom istog ili slijedećeg dana nakon pokušane dostave dostavljač je dužan poslati primaocu istu, pismenu obavijest preko pošte običnom pismonosnom pošiljkom za podizanje pismena u roku 15 dana na sudu.

1.3.10 Dostava pravnim licima

Dostava pravnom licu, tijelima vlasti i privrednim društvima obavlja se predajom pismena ovlaštenoj osobi za prijem pismena, a ako se takva osoba ne zatekne u uredu ili poslovnom prostoru pismo se predaje uposleniku koji se tu zatekne (također se na dostavnicu stavlja otisak pečata tog pravnog lica, ukoliko ga lice koje je primilo pismo ima).

Ako prilikom dostave dostavljač nikog ne zatekne u sjedištu državnog organa ili privrednog društva, a utvrdi da je sjedište te pravne osobe na toj adresi, tada će na vrata pribiti pismenu obavijest da uposleni budu određeni dan i sat na adresi radi prijema pismena.

Ukoliko i poslije ostavljene obavijesti, niko od uposlenih ne sačeka dostavljača, a u prostoriji i dalje nema nikog, dostavljač će na vrata pribiti pismenu obavijest da će pismo biti ostavljeno na sudu gdje ga primalac može podići u roku 15 dana.

Tokom istog ili slijedećeg radnog dana nakon pokušaja dostave pismena obavijest istog sadržaja poslaće se i preko pošte običnom pismonosnom pošiljkom.

Ukoliko se vrši dostava privrednom društvu npr. „BB“ d.o.o. Sarajevo, tada pismo ne može preuzeti otac, majka, snaha, podstanar, već samo uposlenik firme.

Ovakvu situaciju dostavljač može zateći kada je sjedište društva u stanu ili privatnoj kući.

1.3.11 Na šta dostavljač mora paziti prilikom dostavljanja?

Dostavljač pismo dostavlja na adresu koja je navedena na dostavnici ili na koverti. Ukoliko je na pismenu koja se dostavlja, navedena druga adresa od one na koverti ili dostavnici, dostavljač će dostavu izvršiti na adresi navedenoj na dostavnici ili koverti.

Pismo se ne može ostaviti u poštansko sanduče.

Dostavljač pismo može ostaviti u prostoriji gdje se dostava obavlja ili ga ostavlja pribijenog na vrata te prostorije.

Također dostavljač ne može, kada prvi put izađe na adresu, a imenovani nije u stanu, pismo ostaviti na vrata i napisati na dostavnici da je pismo ostavljeno na vrata. To je neuredna dostava.

Ukoliko je u stanu novi vlasnik, njemu se ne predaje pismo. Dostavljač konstatuje na dostavnici šta je sa licem kojem je trebala biti dostava izvršena: npr. imenovani je odselio, imenovani je umro, imenovani nepoznat na adresi po izjavi komšije Dragana Babića ili porodice Babić. Nakon toga dostavljač će pismo vratiti u sud.

Ukoliko lica koja se zateknu u stanu, traže da oni preuzmu to pismo ili da će oni izmiriti dug dostavljač im neće predati pismo. Ta lica dostavljač može uputiti, ako su voljni da plate dug, da mogu otići u npr. KJKP „Toplane“ - Sarajevo, ako su one pokrenule postupak i izmiriti dugovanje, ali pismo ne mogu da preuzmu jer na njih nije naslovljeno. Ovakva situacija se pojavljuje kod dostavljanja rješenja o izvršenju u izvršnom postupku.

Pod odraslim članom domaćinstva podrazumijevaju se: bračni drug, roditelj, dijete, brat i sestra, stariji od 15 godina, te svaki drugi srodnik stariji od 15 godina, a koji sa primaocem živi u zajedničkom domaćinstvu.

Pisma adresirana na fizičko lice koje obavlja registriranu djelatnost, (obrtnici, trgovci-pojedinci, ljekari, notari i sl.) uručuju se lično primaocu ili osobi ovlaštenoj za preuzimanje pošiljki.

Dostavljač vraća pismo u slučaju kada je primalac:

- nepoznat;

- oputovao ili preselio na nepoznatu adresu;
- umro;
- u slučaju kada se nije mogla uručiti primaocu zbog nepotpune adrese.

U tom slučaju dostavljač je obavezan na dostavnici ili na poledini povratnice naznačiti razlog vraćanja pismena (nepoznat, oputovao, adresa nedovoljna i sl.) i potpisati se.

Primjer 3 : Obavijest - kojom se stranka obavještava da bude na adresi radi prijema pismena određeni dan i sat (član 347.)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Šenoina 1
Izvršni odjel :
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta []
Sarajevo [] 20 [] god.

O B A V I J E S T

Za : []

Pozivate se da dana [] 20 [] . godine u [] sati, budete u svom stanu - na radnom mjestu u ulici [] br: [] radi prijema

[] broj []
(naziv pismena) (broj predmeta)

od [] 20 [] god , Općinskog suda u Sarajevu

Sudski izvršitelj :

Primjer 4 : Obavijest - kojom se stranci dodatno saopštava kome je sudsko pismo predat (član 345.)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Šenoina 1
Izvršni odjel :
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta [redacted]
Sarajevo [redacted] 20 [redacted] god.

O B A V I J E S T

(o predaji pismena)

Za : [redacted]

S obzirom da niste zatečeni u naznačeno vrijeme, obavještavamo Vas da je

[redacted]
(naziv pismena)

broj [redacted] od [redacted] 20 [redacted] god. uručeno
(broj predmeta)

[redacted]
(ime prezime i svojstvo primaoca)

u [redacted] sati, kod kojeg ga možete preuzeti.

Sudski izvršitelj :

Primjer 5 : Obavijest - kojom stranku obavještavamo da pismeno može podići u sudu u roku od 15 dana od dana pokušaja dostave (član 346.)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Šenoina 1
Izvršni odjel :
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta _____
Sarajevo _____ 20__ god.

O B A V I J E S T

Za : _____

Dana _____ 20__ god. u _____ sati pokušana Vam je dostava

(naziv pismena)

od _____ 20__ god.
(datum pismena)

Obavještavamo Vas da pomenuto pismo možete u roku od 15 dana od dana pokušaja dostave, preuzeti u Općinskom sudu u Sarajevu ul. Šenoina br. 1 soba _____ / _____ u vremenu od 8 – 16 sati.

Napomena: Dostava će se smatrati izvršenom, ukoliko ne budete preuzeli pismo, istekom roka od 15 dana od dana pokušaja dostave

Sudski izvršitelj : _____

1.4 Rokovi za postupanje

(član 15. ZIP-a RS-a; član 15. ZIP-a FBiH i član 15. ZIP-a BD)

Rokovi za postupanje su zakonom određeni i sud je dužan da o prijedlogu za izvršenje odluči u roku od osam dana (od dana prijema tj. da li prihvata ili odbacuje prijedlog za izvršenje), a o prigovoru na prijedlog za izvršenje u roku od petnaest dana od dana ispunjavanja uvjeta da se o prigovoru odluči.

U postupku izvršenja sud je dužan da postupa hitno.

Sud je dužan da predmete uzima u rad redom kako ih je primio, ako priroda potraživanja ili posebne okolnosti zahtijevaju da se drukčije ne postupi.

Sud je u pravilu dužan da o prijedlogu za izvršenje odluči u roku od osam dana, a o prigovoru u roku od 15 dana od dana ispunjavanja uvjeta da se o prigovoru odluči.

Od pravila da se predmeti uzimaju u rad prema vremenu njihovog primitka u sud može se odstupiti kada to opravdava priroda potraživanja ili posebne okolnosti - namirenje potraživanja radi izdržavanja, predmeti prodaje su skloni kvarljivosti, mjere obezbjeđenja za isplatu zaštićenih ličnih dohodaka, za vraćanje radnika na rad, za osiguranje mirnog posjeda, provođenje privremenih mjera (sada sudske mjere osiguranja koje su propisane i donose se u parničnom postupku).

Sudski izvršitelj provodi bez odlaganja sva izvršenja, u pravilu, onim redom kojim su mu predmeti izvršenja dodijeljeni u rad.

1.5 Istinitost naznačene adrese

Kada je u pitanju adresa izvršenika koja je naznačena u prijedlogu za izvršenje, jedna od vrlo čestih situacija sa kojima se susreću sudski izvršitelji je netačnost naznačene adrese.

Prilikom izlaska na adresu izvršenika sudski izvršitelj je dužan utvrditi kako je navedena adresa netačna, na način što će utvrditi ko trenutno živi na datoj adresi konstatovati puno ime i prezime lica sa ličnim podacima.

Ukoliko se na navedenoj adresi niko ne zatekne, sudski izvršitelj je dužan kod susjeda ili kućopazitelja zatražiti podatke ko živi na navedenoj adresi te adresu gdje je lice preselilo (ukoliko takvim podacima raspolažu) i te informacije unijeti u zapisnik.

Ako sudski izvršitelj, na adresi zatekne novog vlasnika stana, koji mu izjavi da je izvršenik odselio, da mu je prodao stan i da je nova adresa izvršenika, npr. ul. A.Šaćirbegović br.12.

Ukoliko se ta nova adresa nalazi u rejonu tog izvršitelja, tada će se provođenje izvršiti na novoj adresi.

Ako se na licu mjesta utvrdi da je lice prema kojem se rješenje provodi odselilo sa navedene adrese sudski izvršitelj je obavezan takve informacije konstatovati na zapisnik.

Vrlo često sudski izvršitelj na licu mjesta utvrdi da je izvršenik odselio ili je nepoznat na navedenoj adresi uz izjavu susjeda ili predstavnika kućnog savjeta, međutim tražilac izvršenja po nalogu suda od nadležnog organa zatraži novu adresu, nadležni organ iz evidencije podataka dostavlja istu adresu s obzirom da se izvršenik nije odjavio sa navedene adrese, pa se u praksi dogodi da sudski izvršitelj više puta izlazi na lice mjesta.

Primjer 6 : Zapisnik sudskog izvršitelja –
istinitost naznačene adrese

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Titova broj 56 uz asistenciju policije ☒ **da** ☒ **ne** radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na navedenoj adresi nalazi se stambena zgrada, uvidom na licu mjesta konstatovao sam kako se izvršenik ne nalazi na popisu stanara ovog ulaza.	
	Na licu mjesta zatekao sam stanara ovog ulaza Marić Marka koji mi je izjavio da je Izvršenik nepoznat na navedenoj adresi.	
	Isti je odbio potpisati ovu izjavu.	
	Kontaktirao sam predstavnika kućnog savjeta Senada Senadovića koji mi je potvrdio kako izvršenik nikada nije stanovao na ovoj adresi.	

Tražilac izvršenja:

Izvršenik:

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 7: Zapisnik sudskog izvršitelja –
istinitost naznačene adrese

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu A. Ferhatovića broj 56 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na navedenoj adresi nalazi se privatna kuća, na licu mjesta	
	zatekao sam Ahmeta Ahmetovića L.K. WRS589D koji izjavljuje da je izvršenik Mujo Mujić odselio sa date adrese te da je on novi vlasnik kuće.	
	Kao dokaz navedenoj tvrdnji prezentirao je kupoprodajni ugovor koji je	
	zaključen dana 18.03.2010. god. između Muje Mujuića i Ahmeta Ahmetovića broj ovjere 876/10.	
	Isti navodi kako mu nije poznata nova adresa stanovanja izvršenika.	

Tražilac izvršenja: Izvršenik: Svjedok: Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 8: Zapisnik sudskog izvršitelja –
istinitost naznačene adrese

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010.god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Bana Borića broj 56 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na navedenoj adresi nalazi se poslovni prostor na kome je istaknuta firma pod nazivom INOX d.o.o.	
	Na datoj adresi nije niko zatečen.	
	Prema izjavi susjeda koji se nije želio predstaviti isti izjavljuje kako je izvršenik nepoznat na datoj adresi te navodi	
	kako je ulica iz prijedloga za izvršenje prije godinu dana pretrpjela izmjene u samom nazivu kao i u brojevima, (nova ulica pod nazivom Petra Tješića.)	
	Potvrdu ovih informacija zatražio sam od predstavnika mjesne zajednice	
	koji su izjavili kako izvršenik Mujo Mujić živi u ulici Petra Tješića broj 117	

Tražilac izvršenja: Izvršenik: Svjedok: Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 9: Zapisnik sudskog izvršitelja –
istinitost naznačene adrese

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta **I- 101752/10**

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. **1**

SUDSKI IZVRŠITELJ: **Sanjin Sanjinović**

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Fojnička broj 56 uz asistenciju policije **da** **ne** radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

- 1. Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
- 2. Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
- 3. Svjedok:** Nije prisutan
- 4. Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na navedenoj adresi nalazi se stambena zgrada, uvidom na licu mjesta konstatovao sam kako se izvršenik ne nalazi na popisu stanara ovog ulaza.	
	Na licu mjesta u prizemlju zgrade zatekao sam stanara ovog ulaza Marka Markovića koji mi je izjavio da je Izvršenik odselio sa ove adrese i da u stanu trenutno živi porodica Mašić.	
	Kontaktirao sam predstavnika kućnog savjeta Hasu Hasića koji mi je potvrdio kako je izvršenik odselio sa ove adrese.	

Tražilac izvršenja: Izvršenik: Svjedok: Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

1.6 Sredstvo i predmet izvršenja

(član 6. ZIP-a RS-a; član 6. ZIP-a FBiH i član 7. ZIP-a BD)

Predmet izvršenja ne mogu biti stvari van prometa kao ni rudno blago i druga prirodna bogatstva.

Predmet izvršenja ne mogu biti objekti, naoružanje i oprema za potrebe oružanih snaga i policije kao ni novčana sredstva obezbijeđena za te namjene.

Rješenjem o izvršenju sud određuje izvršenje na onim sredstvima i na onim predmetima koji su navedeni u izvršnom prijedlogu.

Ako je predloženo više sredstava ili više predmeta izvršenja, sud može ograničiti izvršenje samo na neke od tih sredstava ili predmeta, ako su dovoljni za ostvarenje potraživanja.

Ako se izvršno rješenje o izvršenju na određenom predmetu ili sredstvu ne može sprovesti, tražilac izvršenja može radi namirenja istog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja, o čemu će sud odlučiti rješenjem

Sredstva izvršenja su izvršne radnje ili sistem takvih radnji kojima se prema zakonu potraživanje prinudno ostvaruje.

Predmet izvršenja su stvari i prava na kojim se prema zakonu može provesti izvršenje radi ostvarenja potraživanja.

Izvršne radnje mogu se neposredno provesti protiv izvršenika i drugih lica, u skladu sa ovim zakonom.

Prema zakonu, sredstva izvršenja su skup izvršnih radnji koje se preduzimaju u postupku izvršenja a radi provođenja određenog izvršenja, odnosno ostvarenja prinudnog potraživanja tražioca izvršenja.

Tražilac izvršenja može koristiti više sredstava izvrše za isti zahtjev, ako su potrebna za potpuno namirenje tražioca izvršenja.

Shodno odredbama Zakona, kao sredstva izvršenja, ili, kao **izvršne radnje** i sistem tih radnji **radi naplate-novčanog potraživanja**, određene su:

1. Izvršenje na nekretnini se provodi zabilježbom rješenja o izvršenju u zemljišnoj knjizi, utvrđivanjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem tražitelja izvršenja iz kupoprodajne cijene dobijene prodajom,
2. Izvršenje na pokretnim stvarima provodi se kao i izvršenje na nekretninama, odnosno pljenidbom, procjenom i prodajom stvari, te namirenjem tražioca izvršenja iz dobijene kupoprodajne cijene od prodate pokretne stvari. I ovdje postoji koneksija između navedenih izvršnih radnji i iste se preduzimaju kako je to Zakonom određeno, a pljenidbom, koja se obavlja sastavljanjem pljenidbenog popisa, tražilac izvršenja stiče založno pravo na popisanim stvarima,
3. Izvršenje se provodi i na novčanoj tražbini izvršenika, i to pljenidbom iste, i prijenosom sa izvršenika na tražioca izvršenja. Ako Zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno,

4. Radi namirenja novčanog potraživanja kao sredstvo izvršenja određeno je i izvršenje na tražbini da se predaju ili da se isporuče pokretne stvari ili da se preda nekretnina i isto se provodi pljenidbom navedene tražbine,
5. Kao novo sredstvo izvršenja predviđeno je izvršenje na dionici (kao hartiji od vrijednosti koja egzistira kao elektronski zapis i nije u materijalizovanom obliku kao što su mjenica, ček i slično), i isto se provodi pljenidbom dionice, upisom u registar rješenja o određivanju izvršenja,
6. Radi namirenja novčanog potraživanja određeno je kao sredstvo izvršenja i izvršenje na drugim imovinskim pravima (patentu, tehničkom unaprjeđenju, plodouživanju i sličnom izvršenikovom pravu), a provodi se pljenidbom tog prava i njegovim unovčenjem u skladu sa pravilima o prodaji pokretnih stvari,
7. Sudski penali koji se izriču ako izvršenik ne ispunji svoju nenovčanu obavezu utvrđenu izvršnom ispravom,
8. Radi predaje određenih pokretnih stvari kao sredstvo izvršenja u postupku izvršenja predviđeno je oduzimanje stvari od izvršenika, odnosno treće osobe, i predaja oduzetih stvari tražiocu izvršenja,
9. Radi ostvarenja potraživanja ispražnjenjem i predajom nepokretne stvari kao sredstva izvršne radnje određena su udaljenje osoba i uklanjanje stvari sa nekretnine i predaja te nekretnine tražiocu izvršenja,
10. U pogledu izvršenja radi ostvarenja obaveze na trpljenje i nečinjenje, izvršenje se provodi nalogom izvršeniku da se ponaša u skladu sa svojom obavezom iz izvršne isprave,
11. Izricanjem novčane kazne izvršeniku i odgovornim osobama kada se izvršenje provodi vraćanjem osobe na posao,
12. Kao sredstvo izvršenja predviđena je dioba u izvršnom postupku i provodi se fizičkom podjelom,
13. Ostvarenje tražbine na davanje izjave volje ne provodi se posebnim izvršenjem iz razloga što se ta obaveza smatra ispunjenom momentom pravomoćnosti odluke, ako je izvršnom ispravom naloženo da se izvrši upis u javni registar.

Kada je u pitanju sredstvo izvršenja sudski izvršitelj provodi na način kako je to izvršni sudija odlučio zaključkom, te u tom pogledu ne može odlučivati, sudski izvršitelj ukoliko dođe do informacija na terenu u pogledu izvršenikove druge imovine, zaposlenja i dr. takve informacije konstatovat će na zapisnik i proslijediti sudiji na daljnje postupanje.

1.6.1 Izuzimanje od izvršenja i ograničenje sredstava i predmeta izvršenja (čl. 7. , 8. i 20. ZIP-a RS-a; čl. 7. 8. i 20. ZIP-a FBiH i član 71. ZIP-a BD)

Član 7. Izuzimanje od izvršenja

- 1) Predmet izvršenja ne mogu biti stvari van prometa kao ni rudno blago i druga prirodna bogatstva.*
- 2) Predmet izvršenja ne mogu biti objekti, naoružanje i oprema za potrebe oružanih snaga i policije, kao ni novčana sredstva osigurana za te namjene.*

Član 8. Ograničenje sredstava i predmeta izvršenja

- 1) Sud rješenjem određuje izvršenje onim sredstvom i na onim predmetima koji su navedeni u izvršnom prijedlogu.*

2) Ako je predloženo više sredstava ili više predmeta izvršenja sud može ograničiti izvršenje samo na neke od tih sredstava ili predmeta ako su dovoljni za ostvarenje potraživanja.

3) Ako se izvršno rješenje o izvršenju na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, tražilac izvršenja može radi namirenja istog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja o čemu će sud odlučiti rješenjem.

Član 20. Izvršenje na imovini strane države

1) Na imovini strane države i međunarodnih organizacija koje se nalaze na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ne može se odrediti izvršenje bez pisane saglasnosti Federalnog ministarstva pravde, osim ako je strana država pristala na izvršenje.

2) U slučaju iz stava 1. ovog člana Federalno ministarstvo pravde dužno je prethodno pribaviti mišljenje Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine.

Primjer 10: Zapisnik sudskog izvršitelja –
sredstvo i predmet izvršenja

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 145 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove. Izvršenik	
	Mujo Mujić izjavljuje kako predmetno potraživanje nije u mogućnosti izmiriti,	
	s obzirom da je na birou za zapošljavanje.	
	Shodno tome pristupio sam ulasku u kuću izvršenika radi popisa pokretnih stvari:	
	Detaljnim pregledom svih prostorija u kući, konstatovao sam kako izvršenik nema	
	stvari koje mogu biti predmet popisa.	
	Stvari koje su zatečene ne mogu biti predmet popisa i zaljene,	
	u skladu sa članom 117. ZIP-a, a radi se o slijedećim stvarima:	
1.	Trosjed 1 kom.	
2.	Šporet na kruto gorivo 1 kom.	
3.	Umjetnička slika (porodična fotografija)	
	Izvršenik izjavljuje kako ne posjeduje nikakvu pokretnu i nepokretnu	
	imovinu koja je u njegovom vlasništvu.	

Tražilac izvršenja: _____ Izvršenik: _____ Svjedok: _____ Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

1.7 Vrste isprava u izvršnom postupku

Da bi sudska odluka mogla prinudno da se izvrši, po pravilu, ona mora biti pravosnažna i izvršna.

Sudska odluka je pravosnažna kada je drugostepeni sud odlučio po žalbi i presudu potvrdio ili preinačio. Ukoliko žalba nije izjavljena i protekne rok za žalbu ili ako se stranka odrekne prava na izjavljivanje žalbe, presuda postaje pravosnažna.

Sudska odluka postaje izvršna tek po proteku paricionog roka, odnosno roka za dobrovoljno ispunjenje obaveze naložene sudskom odlukom.

Izvršnost sudske odluke nastupa uvijek poslije njene pravosnažnosti.

1.7.1 Izvršne isprave

(član 25. ZIP-a RS-a; član 25. ZIP-a FBiH i čl. 22. i 28. ZIP-a BD)

Izvršne isprave su:

- a) izvršna odluka sudova i izvršno sudsko poravnanje
- b) izvršna isprava donesena u upravnom postupku i poravnanje u upravnom postupku, ako glasi na ispunjenje novčane obaveze, ukoliko zakonom nije drugačije određeno
- c) izvršna notarska isprava
- d) druga isprava koja je zakonom određena kao izvršna isprava.

Izvršna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

Izvršna isprava kao izvršni naslov morala bi biti podobna za izvršenje i morala bi biti što razumljivija i jasnija.

1) Izvršna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

2) Ako u izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze, taj rok određuje se rješenjem o izvršenju.

3) U slučaju iz stava 2. ovog člana sud će predloženo izvršenje odrediti uz uvjet da izvršenik u roku koji mu je određen ne ispuni svoju obavezu.

4) Odredbe st. 2. i 3. ovog člana ne primjenjuju se u postupku izvršenja na osnovu izvršne isprave notara.

5) Izvršni sud nije ovlašten upuštati se u razmatranje materijalne zakonitosti izvršne isprave.

U pogledu legitimacije stranaka, kada je u izvršnoj ispravi označen jedan tuženi, a izvršenje se traži protiv izvršenika koji nije označen kao tuženi u izvršnoj ispravi izvršenje se može dozvoliti i protiv tog izvršenika ako je priložen dokaz da je to lice na zakonit način preuzelo dug.

Ako u izvršnoj ispravi nije dosuđeno da je dužnik dužan platiti kamate na glavicu, izvršni sud nije ovlašćen da na prijedlog vjerovnika dozvoli izvršenje na pokretnostima dužnika i za

dospjele kamate, makar su kamate bile i utužene. što ukazuje da uz glavni dug u izvršnoj ispravi mora biti dosuđena i kamata, da bi tražilac izvršenja u prijedlogu za izvršenje tražio naplatu iste.

Kada su u pitanju sudski izvršitelji izvršna isprava se provodi na način koji izvršni sudija odredi putem zaključka, shodno prijedlogu tražioca izvršenja odnosno temeljom izvršne isprave.

Sudski izvršitelj nije ovlašten da se prilikom provođenja izvršenja upušta u razmatranje izvršne isprave, iz razloga što se u određenim slučajevima rješenje o izvršenju ograniči putem zaključka,

Npr., ukoliko izvršenik prije zaključka o popisu i pljenidbi pokretnih stvari uplati dio duga i dokaz dostavi u spis u takvoj situaciji izvršni sudija putem zaključka ograniči potraživanje.

Shodno tome sudski izvršitelj se prilikom provođenja rješenja o izvršenju isključivo pridržava zaključka.

1.7.2 Vjerodostojna isprava

(član 29. ZIP-a RS-a; član 29. ZIP-a FBiH i član 28. ZIP-a BD)

Izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje se i na osnovu vjerodostojne isprave.

Vjerodostojna isprava je prema ZIP-u mjenica i ček sa protestom i povratnim računom ako su potrebni za zasnivanje potraživanja i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuke vode, toplotne energije i odvoz smeća. Prema izmjenama i dopunama ZIP-a RS, račun RTV-a je također vjerodostojna isprava.

Vjerodostojna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveza

Prijedlog na osnovu vjerodostojne isprave se može podnijeti protiv fizičkih i pravnih lica.

Izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave mora biti isključivo novčano potraživanje.

Prijedlog za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave mora sadržavati:

- 1) izvršni zahtjev
- 2) zahtjev da sud obaveže izvršenika da u roku od osam dana, namiri potraživanja zajedno sa odmjerenim troškovima.

Primjer 11: Prijedlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave

OPĆINSKI SUD U SARAJEVU -Izvršno
odjeljenje

*TRAŽILAC IZVRŠENJA: "XXX " doo Sarajevo, ul. Džanli Ibrahimbege br.6, po XXXX
XXXX, advokatu iz Sarajeva, Ul. A.Šaćirbegović bb IZVRŠENIK: XXXX XXXXX iz
Sarajeva, Ul. Husrefa Redžića broj 19*

Radi :izvršenja na pokretnim stvarima

V.spora: 819,00 KM

PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE

X 4 primjerka sa punomoći

Na osnovu pravosnažne i izvršne presude Općinskog suda u Sarajevu br.Mal- 10369/04 od 12.1.2007.godine izvršenik je bio obavezan tražocu izvršenja isplatiti novčani iznos od 819,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 253,50 KM počev od 1.4.2006.godine do isplate, a na iznos od 565,50 KM, počev od 5.6.2006.godine do isplate, kao i troškova parničnog postupka u iznosu od 535,00 KM.

DOKAZ: *Presuda Općinskog suda u Sarajevu br.Mal 10369/04 od 12.1.2007.godine*

Izvršenik nije postupio po navedenoj sudskoj odluci, odnosno nije tražiocu izvršenja platio predmetni dug ,pa tražilac izvršenja predlaže da Općinski sud u Sarajevu donese

Rješenje o izvršenju

Na osnovu pravosnažne i izvršne presude Općinskog suda u Sarajevu br.Mal- 10369/04 od 12.1.2007.godine, na prijedlog tražioca izvršenja protiv izvršenika XXX XXXX radi namirenja novčane tražbine tražoca izvršenja u iznosu od 819,00 KM sa zateznom kamatom na iznos od 253,50 KM počev od 1.4.2006. godine pa do isplate, a na iznos od 565,50 KM počev od 5.6.2006. godine do isplate, kao i troškova parničnog postupka u iznosu od 535,00 KM i troškova ovog izvršnog postupka određuje se

- izvršenje pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari koje mogu biti po Zakonu predmet izvršenja, a nalaze se u stanu izvršenika Sarajevu, ul.Husrefa Redžića broj 19, te
namirenjem tražioca izvršenja iz iznosa dobijenog prodajom uplatom na transakcijski račun tražoca izvršenja br.l610000000480161 kod Raiffeisen bank DD Sarajevo. Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim pokretnim stvarima. Upozorava se izvršenik na krivičnopravne posljedice postupanja protivno toj zabrani.

*Sarajevo, 19.1.2009.godine Sastav prijedloga
za izvršenje po Ad. tarifi. 240,00 KM*

Tražtelj izvršenja po punomoćniku

Primjer 12: Prijedlog za izvršenje na osnovu
vjerodostojne isprave

OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

TRAŽILAC: Kantonalno javno komunalno preduzeće Toplane - Sarajevo, IZVRŠENJA: Semira Frašte 22, koje zastupa Direktor

IZVRŠENIK: Stomatološka ordinacija; Adresa: Brčanska 3; Šifra XXXX Identifikacioni broj XXXX

ADRESA PROSTORA: BRČANSKA 3

Radi: Naplate novčanog potraživanja od 300,00 KM

PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE

*Na osnovu vjerodostojne isprave-izvoda svih računa, priloženog uz podnesak, Izvršenik je za isporučenu toplotnu energiju obavezan isplatiti Tražiocu izvršenja iznos od **300,00 KM** sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, od dospijeća svakog pojedinačnog računa do dana plaćanja, kao i troškove sudskog postupka, koliko budu iznosili.*

DOKAZ: Izvod svih računa.

Kako Izvršenik ni do danas nije izmirio dospjelo potraživanje, to Tražilac izvršenja predlaže da Sud donese

RJEŠENJE O IZVRŠENJU

na osnovu vjerodostojne isprave-izvoda svih računa priloženog uz podnesak.

ODREĐUJE SE PREDLOŽENO IZVRŠENJE

Putem banke naplatom novčanog potraživanja u iznosu od 300,00 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i to:

na iznos:	60,00	za	Decembar	2004.	počev od	12.1.2005.	do isplate
na iznos:	60,00	za	Januar	2005.	počev od	12.2.2005.	do isplate
na iznos:	60,00	za	Februar	2005.	počev od	12.3.2005.	do isplate
na iznos:	60,00	za	Mart	2005.	počev od	12.4.2005.	do isplate
na iznos:	60,00	za	April	2005.	počev od	12.5.2005.	do isplate

*Sud, uplatom navedenog iznosa sa računa Izvršenika br. **xxxx-xxx-xxxx** kod **RAIFFEISEN BANK DD SARAJEVO***

*račun Tražioca izvršenja br. **129-10410000519-12** kod HVB-Central profit banke **DD Sarajevo**, ukoliko Izvršenik dobrovoljno ne namiri potraživanja zajedno sa odmjeranim troškovima u roku od osam dana po prijemu rješenja. Nadležna banka dužna je o ishodu naplate ili eventualnim smetnjama obavijestiti Sud ili Tražioca izvršenja. Za slučaj pobijanja rješenja o izvršenju prigovorom, prijedlog za izvršenje smatrat će se tužbom.*

Troškovnik po odluci Suda
Sarajevo, 17.10.2005.

Za tražitelja izvršenja: Direktor



KJKP "TOPLANE - SARAJEVO" S A R A J E V O
 ul. Semira Frašte br. 22

Izvod svih računa za period: 01.05.2004. do 31.07.2005.

POTROŠAČ:9993740010 STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BRČANSKA 3

Br. računa	Za period		Zaduženje	Storno	Plaćeno	Datum prispijeća		
4284997	Oktobar	2004.	60,00	0,00	60,00	12	11	2004.
4333901	Novembar	2004.	60,00	0,00	60,00	12	12	2004.
4382927	Decembar	2004.	60,00	0,00	0,00	12	01	2005.
4495224	Januar	2005.	60,00	0,00	0,00	12	02	2005.
4544195	Februar	2005.	60,00	0,00	0,00	12	03	2005.
4593247	Mart	2005.	60,00	0,00	0,00	12	04	2005.
4642194	April	2005.	60,00	0,00	0,00	12	05	2005.
			420,00	0,00	120,00			
Saldo: 300,00								

Direktor

1.8 Naplata zateznih kamata

(član 28. ZIP-a RS-a; član 28. ZIP-a FBiH i član 27. ZIP-a BD)

Ako se nakon donošenja izvršne isprave ili zaključenja poravnanja izmijenila zatezna kamata, sud će, na prijedlog stranke, rješenjem o izvršenju odrediti naplatu zatezne kamate po izmijenjenoj stopi za vrijeme na koje se ta izmjena odnosi.

Ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u izvršnoj ispravi, sud će, na prijedlog tražioca izvršenja, u rješenju o izvršenju odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno zaključenja poravnanja do naplate.

1.9 Vlasništvo, suvlasništvo, bračna stečevina, stvari izvršenika u posjedu trećih lica, razmatranje izvršitelja i istinitost podataka (član 120. ZIP RS; član 120. ZIP FBiH i član 107. ZIP BD)

Ukoliko nije drugačije određeno, predmet izvršenja može biti samo nepokretnost kao cjelina određena propisima koji uređuju svojinu i druga stvarna prava.

Suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalni predmet izvršenja u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila ZIP-a na nepokretnostima.

U slučaju postupka izvršenja na suvlasničkom dijelu, a po zahtjevu tražioca izvršenja, izvršenika ili drugog suvlasnika, sud će u rješenju o izvršenju odrediti da se na prodaju ponude kao cjelina, kako nepokretnost tako i suvlasnički dio, koji je predmet izvršenja.

U rješenju o izvršenju sud će naznačiti da li je predmet prodaje cjelokupna nepokretnost ili samo njen suvlasnički dio.

Promjena vlasnika nepokretnosti tokom izvršnog postupka ne sprječava da se taj postupak nastavi protiv novog vlasnika kao izvršenika, do visine vrijednosti nepokretnosti.

Sve radnje preduzete prije toga ostaju na snazi i novi vlasnik ne može u postupku preduzimati one radnje koje ne bi mogao preduzimati prijašnji vlasnik da do promjene svojine nije došlo.

Ako treća lica ne obavijeste sud o svojim pravima na pokretnoj imovini u posjedu izvršenika, koja je predmet izvršenja, niti dokažu svoja prava na njima, smatra se da takva prava trećih lica ne postoje i da je izvršenik vlasnik stvari koje se nalaze u njegovom posjedu.

Smatra se da su bračni ili vanbračni drugovi suvlasnici u jednakim dijelovima svih pokretnih stvari koje se zateku u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti. Izvršenikove stvari koje se nalaze u posjedu trećih lica mogu se popisati samo ako treće lice na to pristane.

U izvršnom postupku se zapljena obavlja sastavljanjem **popisa zapljene**. O popisu zapljene i procjeni sastavlja se **zapisnik**.

U zapisnik se unose podaci: o nazivu suda, mjestu gdje se vrši radnja, dan i sat kada se radnja vrši, sat početka i dovršenja izvršenja radnje, naznačenje predmeta spora, označavanje broja sudskog predmeta, ime i prezime sudskog izvršitelja, imena prisutnih stranaka ili trećih lica i učesnika u postupku i njihovih zakonskih zastupnika ili punomoćnika, način na koji je izvršena obavijest o zapljeni, ime vještaka i sudskog procjenitelja i sl.

Obično se popisuju stvari koje se nalaze **u posjedu izvršenika**, bilo da su njegovo vlasništvo ili ne, kao i izvršenikove stvari koje se nalaze kod tražioca izvršenja i kod trećih lica. Kada je riječ o popisu pokretnih stvari koje se nalaze kod **bračnih ili vanbračnih drugova**, polazi se od objektivne pretpostavke da su oni suvlasnici u jednakim dijelovima te imovine, koja se prilikom popisa zatekne u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti.

Ako se pokretne stvari izvršenika nalaze **kod trećih lica u posjedu**; treća lica moraju dati svoj izričit pristanak da se te stvari popišu, pošto je posjed stvari od značaja za sastavljanje pljenidbenog popisa, odnosno što je posjed stvari – faktička vlast na stvari. Ako bi treće lice istaklo prigovor ili se usprotivilo popisu izvršenikovih stvari koje se nalaze kod njega, sud bi tada svojim zaključkom, na prijedlog tražioca izvršenja morao prenijeti na njega izvršenikovo pravo na predaju stvari radi provođenja izvršenja po pravilima o prenosu radi naplate.

Primjer 13: Zapisnik sudskog izvršitelja –
stvari izvršenika u posjedu trećeg lica

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje da dug, sudske troškove i kamate u	
	ukupnom iznosu od 855, 00 KM, nije u mogućnosti izmiriti jer se, kako	
	navodi, radi o socijalnom slučaju. Isti navodi kako ne posjeduje nikakve	
	pokretne	
	stvari na ovoj adresi, sve pokretne stvari koje su u njegovom	
	vlasništvu nalaze se kod njegovog brata Mirsada Mujića u ulici	
	Jovana Bijelića br. 2. Ulaskom u prostorije izvršenika	
	konstatovao sam kako nema stvari koje mogu biti predmet popisa.	
	Izlaskom na adresu Mirsada Mujića u ulicu J. Bijelića br. 2 kao trećeg lica	
	koje ima posjed na dužnikovim stvarima, istog sam	
	pozvao da omogući popis tih stvari. Mirsad Mujić (treće lice)	
	izjavljuje kako je on kupio stvari od izvršenika, te kako izvršenik	
	nije vlasnik istih. Mirsad Mujić izjavljuje kako nema ugovora	
	o kupoprodaji predmetnih stvari.	
	Kako izvršenik nije dozvolio popis provođenje je odloženo o čemu će se	
	stranke naknadno obavijestiti.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

1.10 Uvjetna i uzajamna obaveza izvršenika

(član 31. ZIP-a RS-a; član 31. ZIP-a FBiH i član 30. ZIP-a BD)

U praksi postoji situacija da izvršenje zavisi od prethodnog ispunjenja neke obaveze tražioca izvršenja ili od nastupanja nekog uvjeta.

Ako tražilac izvršenja javnom ili po zakonu ovjerenom privatnom ispravom dokaže da je obavezu ispunio, odnosno da je nastupio potrebni uvjet, može očekivati da sud dozvoli izvršenje.

Nastupanje neke buduće neizvjesne okolnosti, predstavlja osnov za izvršenje, ako je ta okolnost nastupila i uvjet bio ispunjen prethodno ili naknadno.

Kod uzajamne obaveze, čije se postojanje također utvrđuje i u izvršnom postupku, tražilac izvršenja može od suda tražiti da izvršenik ispuni svoju obavezu prije nego on ispuni svoju obavezu.

Sud izvršenja po službenoj dužnosti pazi na okolnost da li je obaveza ispunjena, odnosno utvrđuje njenu dospelost.

Tako je u jednom postupku obezbjeđenja nužnog smještaja, sud obustavio izvršenje prema izvršeniku, jer tražilac izvršenja nije ispunio kumulativni uvjet i obezbijedio nužni smještaj sa mogućnošću korištenja najmanje dvije godine (što je po zakonu bio kumulativni uvjet).

Naime, on je korišteni prostor, u kojem je bespravno boravio, ponudio za nužni smještaj izvršeniku (dužniku), što je predstavljalo rizik da izvršenik u njemu neće moći provesti najmanje dvije godine, pa je sud tu okolnost cijenio kao neispunjenje uzajamne obaveze od strane tražioca izvršenja.

Primjer 14: Zapisnik sudskog izvršitelja –
uvjetna i uzajamna obaveza izvršenika

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 145 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam tražioca izvršenja da postupi po nalogu suda odnosno da isplati izvršeniku novčani iznos od 2.800,00 KM kako bi se izvršeniku moglo naložiti iseljenje iz predmetno stana, shodno članu 31. ZIP-a.	
	Tražilac izvršenja je novčani iznos od 2.800,00 KM uručio izvršeniku lično (potvrda o prijemu novca u zapisniku).	
	Ovim činom nastala je obaveza izvršenika da nesmetano preda u posjed predmetni stan.	
	Izvršenik je oslobodio stan od lica i stvari, te se pristupilo uvođenju tražioca izvršenja u isti.	
	Tražilac izvršenja uveden u posjed stana, brava na ulaznim vratima zamijenjena.	
	Tražilac izvršenja izjavljuje da odustaje od sudskih troškova.	
	Rješenje o izvršenju provedeno u cijelosti.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

1.11 Alternativna obaveza po izboru izvršenika

(član 32. ZIP-a RS-a; član 32. ZIP-a FBiH i član 31. ZIP-a BD)

Alternativna obaveza po izboru izvršenika postoji, kada izvršenik prema izvršnoj ispravi ima mogućnost izbora između više predmeta svoje obaveze, te se o tome opredijeliti u paricionom roku, odnosno u zakonom određenom vremenu za dobrovoljno izvršenje svoje ili svojih obaveza.

Ako to ne učini u tom periodu, te ponudenu mogućnost ne iskoristi (gubi pravo izbora između alternativno postavljenih obaveza u izvršnoj ispravi), tražilac izvršenja ima pravo u daljnjem postupku, prijedlogom za izvršenje tražiti ispunjenje obaveze na jedan od načina tako što navodi predmet kojim obaveza treba biti ispunjena.

Izvršenik je ovim pravnim institutom pozvan da radi svoje zaštite izvrši obavezu povoljnije po sebe, jer u protivnom mora platiti i troškove izvršnog postupka te izvršiti obavezu koju je tražilac izvršenja kao težu za njega izabrao u svome prijedlogu za izvršenje.

Također, nije dovoljno samo izjašnjenje o kojoj obavezi se izvršenik saglasio od alternativno ponuđenih, nego je bitno da je u paricionom roku jednu od njih ispunio u cijelosti.

1.12 Fakultativno ovlaštenje izvršenika

(član 33. ZIP-a RS-a; član 33. ZIP-a FBiH i član 32. ZIP-a BD)

Bliskost i sličnost alternativne obaveze sa fakultativnom obavezom treba ipak razlikovati, kao dva rješenja data u zakonu.

U slučaju alternativne obaveze, ponuđeno je (ima karakter ponude tužioca tuženiku) izvršeniku izvršnom ispravom više načina ispunjenja obaveze (veći broj stvari i izvršenik ima pravo da bira), dok je kod fakultativne obaveze (koja nema alternativu) navedeno da se izvršenik svoje obaveze, koja je samo kao jedna određena izvršnom ispravom, može da oslobodi tako što će je ispuniti nekim drugim određenim činjenjem, ali sve dok tražilac izvršenja nije makar i djelimično, primio ispunjenje obaveze.

Intencija ZIP-a je da prva obaveza nije samo nenovčana ili novčana, nego je uopće određena obaveza, dok je njeno alternativno izvršenje ostavljeno na slobodu izvršeniku, da on ponudi ili novac ili ispunjenje neke druge obaveze.

1.13 Smrt izvršenika i tražioca izvršenja

(član 34. ZIP-a RS-a; član 34. ZIP-a FBiH i član 33. ZIP-a BD)

Kada umre tražilac izvršenja, a nema punomoćnika ili zakonskog zastupnika, svaki od nasljednika ili zainteresiranih lica može predložiti da dok traje „nasljednička zajednica“, sud na trošak predlagača, postavi nasljednicima privremenog zastupnika i postupak nastavi. Sud će imenovati privremenog zastupnika u roku od 8 dana od podnošenja zahtjeva.

Ako ovakav prijedlog nasljednika ili zainteresiranih lica ne uslijedi u roku od 30 dana od smrti tražioca izvršenja, sud će obustaviti postupak.

U slučaju smrti izvršenika, također u situaciji nepostojanja punomoćnika ili zakonskog zastupnika, sud će nasljednika, ako to predloži tražilac izvršenja, u roku od 15 dana od dana kada je primio obavijest suda o smrti izvršenika, postaviti privremenog zastupnika, na trošak tražioca izvršenja, po pravilu iz reda lica koja su u posjedu imovine, koja je predmet izvršenja i nastaviti postupak.

Novi zakon je reducirao razloge za prekid postupka, jer sud u izvršnom postupku ne čeka odluku nekog drugog organa.

Primjer 15: Zapisnik sudskog izvršitelja – smrt izvršenika

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Kanton Sarajevo

Općinski Sud Sarajevo

Izvršni odjel:

Služba sudskih izvršitelja



Općinski sud
u Sarajevu

Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić

Izvršenik: Mujo Mujić

Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na licu mjesta izvršenik nije zatečen, kontaktirao sam susjeda Marka Markovića	
	koji mi je izjavio da je izvršenik Mujo Mujić umro prije 2 mjeseca.	
	U razgovoru sa rejonskim poštarom isti je potvrdio da je izvršenik umro.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

1.14 Prigovor u izvršnom postupku-prigovor izvršenika

(čl. 46.-49. ZIP-a RS-a; čl. 46.-49. ZIP-a FBiH i čl. 45.-48. ZIP-a BD)

Rješenje o izvršenju može se pobijati prigovorom (čl. 46. ZIP-a).

Prigovor mora sadržati sve podatke koje mora sadržavati žalba kao redovni pravni lijek u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. ZPP se analogno primjenjuje i u nekim situacijama sudija je obavezan da pazi po službenoj dužnosti na ispunjenje određenih činjenica, njihovo postojanje ili nepostojanje.

To je redovan, dvostran i jedini pravni lijek protiv rješenja o izvršenju.

Zakon je naveo deset razloga za prigovor. Oni nisu taksativno navedeni, nego je izvršeniku ostavljena mogućnost da može podnijeti prigovor i iz drugih razloga čije bi postojanje sprječavalo izvršenje. Među razlozima za prigovor su mogući i razlozi materijalno-pravnog karaktera, što zahtijeva meritorno odlučivanje izvršnog suda o tim prigovorima.

Ovi drugi razlozi se trebaju shvatiti u širem smislu, o čemu uvijek odlučuje sud u konkretnom slučaju cijeneći sve okolnosti prigovora i odgovora na prigovor, koji može, a ne mora biti uložen u roku od 3 dana, čiji rok nije prekluzivni i sud ga može produžiti.

Sudija u izvršnom postupku donosi odluku po prigovoru u formi rješenja i taj dio posla ne može prenijeti na stručne saradnike, koji mogu obavljati neke druge aktivnosti u izvršnom postupku. Rješenjem se prigovor usvaja, odbija i odbacuje kao neblagovremen, nepotpun ili nedozvoljen.

1.15 Prigovor trećeg lica u izvršnom postupku

(član 51. ZIP-a RS-a; član 51. ZIP-a FBiH)

Treće lice ponekad ima interes da pod određenim uvjetima prigovora izvršenju koje je u toku.

Da bi takav prigovor bio validan, on mora biti uložen u slučaju da je određeno neko izvršenje na određenom predmetu izvršenja i da postoji tvrdnja trećeg lica da mu u pogledu predmeta izvršenja pripada pravo koje sprječava izvršenje.

Prigovor od strane trećeg lica ne sprječava sprovođenje izvršenja, jer ovaj prigovor nema karakter pravnog lijeka, kojim se odlaže izvršenje.

To je samo jedno **pravno sredstvo** za zaštitu prava trećeg lica, ali samo u obimu u kojem su prava tog trećeg lica zahvaćena izvršenjem. Ako ima dio stvari ili prava koji nije predmet ovog prigovora, oni ne moraju čekati da se provede postupak po ovom prigovoru. Kada sud utvrdi da je ovakav prigovor blagovremen, dopušten i potpun, sud prigovor dostavlja tražiocu izvršenja i izvršeniku u roku od 8 dana na izjašnjenje, kada oni mogu dati svoje prigovore. Na taj način sud dobija jasnu sliku kako će na kraju odlučiti u toj pravnoj stvari. Moguća odluka suda je i donošenje zaključka, kojim će treće lice biti upućeno na parnicu, da dokazuje svoja potraživanja, odnosno prava na stvari ili prava.

1.16 Odlaganje izvršenja

(čl. 60.-64. ZIP-a RS-a; čl. 60.-64. ZIP-a FBiH i čl. 54.-58. ZIP-a BD)

Ranija zakonska rješenja su davala mogućnost da tražilac izvršenja (povjericilac), izvršenik (dužnik) i treće lice mogu tražiti odlaganje izvršenja.

Sadašnje zakonsko rješenje sužava obim lica i to pravo daje isključivo tražiocu izvršenja, odnosno, kada ih ima više onda samo onima koja traže odlaganje. Namjera zakonodavca je

bila da se izvršni postupak učini efikasnijim i da se na najmanju moguću mjeru svedu moguće zloupotrebe i odugovlačenja, gdje je za to moguć interes, prije svega izvršenika (dužnika).

Ovo je po svojoj pravnoj prirodi takvo stanje izvršnog postupka u kojem se za vrijeme za koje se izvršenje odlaže (privremeno) zaustavlja daljnji tok izvršnog postupka i u kojem se zastaje sa preduzimanjem procesnih radnji.

Izvršenje se može odložiti potpuno ili djelimično, ako zakonom nije drugačije određeno, ali samo ako sprovođenje izvršenja nije otpočelo.

Ako je došlo do otpočinjanja izvršenja, sud mora o tome obavijestiti izvršenika i tražiti od njega izjašnjenje u roku koji sud odredi. Nakon proteka ovog roka, sud donosi odluku o opravdanosti prijedloga za odlaganje.

2. Provođenje izvršenja i rad sudskog izvršitelja

(čl. 41.-43. ZIP-a RS-a; čl. 41.-43. ZIP-a FBiH i čl. 39.-42. ZIP-a BD)

Sudski izvršitelj je službenik suda koji po nalogu sudije izvršnog odjeljenja neposredno preduzima izvršne radnje.

Vrsta izvršne radnje, zatim njen oblik i obim kao i način izvršenja zavisi od predmeta i sredstva izvršenja označenog u rješenju o izvršenju koje se u konkretnom slučaju provodi. Izvršne radnje se preduzimaju radnim danom u vremenu od 07-19 sati.

Dokaz službenog položaja, sudskom izvršitelju Uprava suda izdaje posebni identifikacioni dokument u kojem su naznačena ovlaštenja istog. Sudski izvršitelj je dužan, na zahtjev stranaka u postupku, pokazati ovaj dokument.

Sudski izvršitelj provodi bez odlaganja sva izvršenja, u pravilu onim redom kojim su mu predmeti izvršenja dodijeljeni u rad.

Dodjeljivanje predmeta na kojim treba provesti izvršenje vrši se tako da jedan sudski izvršitelj prilikom jednog izlaska obavi po mogućnosti više izvršnih radnji, koje se odnose na provođenje izvršenja u više izvršnih predmeta u istom mjestu ili u više obližnjih mjesta.

Predmeti u kojima treba provesti izvršenje upisuju se u »Popis izvršenja povjerenih sudskom izvršitelju« odnosno u elektronsku bazu podataka.

Prilikom provođenja izvršne radnje sudski izvršitelj je obavezan o istoj sačiniti zapisnik koji mora sadržavati:

1. naznačenje stranaka (puno ime i prezime stranke ili naziv firme sa sjedištem ako se radi o pravnom licu, adresu i druge podatke)
2. puno ime i prezime sudskog izvršitelja
3. označenje mjesta, ulice i broja kao i vrijeme i datum kad se izvršna radnja preduzima, naznačenje koja lica prisustvuju pri preduzimanju izvršne radnje (stranke, svjedoci, vještaci, treće lica i sl.)
4. opis radnje koju je izvršitelj preduzeo i okolnosti koje su od značaja za izvršenje naloga suda, uz konstataciju da li je postupljeno u cijelosti ili djelimično po nalogu
5. vrijeme završetka izvršne radnje

6. potpise stranaka i drugih učesnika koji su prisustvovali provođenju izvršnih radnji sa naznačenjem svojstva istih radi identifikacije potpisa. Ukoliko lice odbija potpis, naznačiti tu činjenicu u zapisniku i navesti razloge odbijanja potpisa.

Ukoliko se radi o radnji izvršenja popisom i pljenidbom pokretnih stvari izvršenika, u zapisnik (pljenidbeni popis) se unosi kratak opis svake zaplijenjene stvari (npr. naziv stvari, starost, vrijednost, račun o kupovini stvari, količinu, u kakvom stanju se nalazi i sve druge podatke kojima se identifikuje pokretna stvar).

Sudski izvršitelj procjenjuje pokretne stvari i to konstatuje u zapisnik. U zapisnik se unose i prigovori prisutnih lica o procjeni pokretne stvari. Ukoliko sudski izvršitelj nije u mogućnosti procijeniti pokretnu stvar, to će konstatovati u zapisnik i navesti razloge.

Po pravilu sudski izvršitelj će, prije nego što pristupi pljenidbi i popisu pokretnih stvari, predložiti izvršeniku rješenje o izvršenju i pozvati ga da plati iznos (glavni dug, sporedna potraživanja-kamate, dosuđene troškove postupka i troškove izvršenja) za koje je određeno izvršenje. Sudski izvršitelj je dužan izvršenika obavijestiti o visini troškova izvršnog postupka, koji će nastati kao posljedica provođenja izvršenja, ako izvršenik ne postupi po rješenju o izvršenju.

Sudski izvršitelj za svaku naplatu u novcu izdaje priznanicu. Neophodno je da svaki sudski izvršitelj zaduži blok račun za naplatu koji se preuzima kod suda.

Priznanica se piše u tri primjerka uz naznačenje: naplaćenog iznosa, broja predmeta, ime stranke koja je platila cijenu, ime stranke kojoj se naplaćeni iznos povjerava, datum, potpis izvršitelja kao i potpis lica koje plaća cijenu. Prvi primjerak priznanice uručuje se uplatiocu, drugi primjerak stavlja se u zapisnik sudskog izvršitelja, treći primjerak priznanice zadržava se u blok računu.

Ako sudski izvršitelj preda neposredno tražiocu izvršenja ili njegovom punomoćniku gotovinu ili oduzeti predmet, tražilac izvršenja potvrđuje prijem svojim potpisom na zapisniku, odnosno posebnoj potvrdi (priznanici) koja mora sadržavati slijedeće: broj predmeta, puno ime i prezime (ime pravnog lica) stranaka u postupku, iznos gotovine koja se predaje, potpis tražioca izvršenja ili punomoćnika sa brojem lične karte kao i potpis sudskog izvršitelja.

Prilikom provođenja prisilnih radnji predviđenih Zakonom o izvršnom postupku, sudski izvršitelj je dužan procijeniti i utvrditi prema okolnostima slučaja nužnost istih u postupku izvršenja, vodeći računa da upotrijebljena sila ili prinuda budu proporcionalni okolnostima slučaja.

Pretraživanje i ulazak u posjed izvršenikove imovine, u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, sudski izvršitelj može vršiti samo ako je to neophodno za postupak izvršenja. Na primjer, to je situacija kada izvršenik ne želi i odbija da otvori prostoriju radi popisa i pljenidbe ili neke druge činidbe.

Prilikom pretresa izvršenikovog stana ili odjeće koju on nosi na sebi i preduzimanju drugih izvršnih radnji, sudski izvršitelj je dužan postupati s dužnim obzirom prema licu izvršenika i članovima njegovog domaćinstva.

O izvršnim radnjama koje provodi sudski izvršitelj u izvršenikovom stanu, kojima ne prisustvuje izvršenik, njegov zakonski zastupnik, punomoćnik ili odrasli član domaćinstva, mora prisustovati jedan punoljetni svjedok

Izvršenje u prostoriji pravnog lica sudski izvršitelj provodi tako da prije obavljanja izvršne radnje zatraži od zastupnika pravnog lica da on sam ili lice koje on odredi bude prisutno njenom obavljanju. Ako zastupnik pravnog lica odbije postupiti u skladu sa zahtjevom sudskog izvršitelja, ili ako ga sudski izvršitelj ne zatekne u prostoriji pravnog lica prilikom preduzimanja izvršne radnje, radnju će provesti u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka.

Ako izvršnu radnju sudski izvršitelj treba provesti u prostoriji koja je zaključana, a izvršenik ili njegov zastupnik nije prisutan ili neće da otvori prostoriju, sudski izvršitelj će uz upotrebu primjerenih sredstava otvoriti prostoriju u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka i policije. Na primjer, u praksi sudski izvršitelj nalaže tražiocu izvršenja da obezbijedi punoljetno lice sa identifikacijskim dokumentom u svojstvu svjedoka. Lice koje prisustvuje provođenju izvršenja u svojstvu svjedoka obavezno je da prisustvuje svim radnjama, prilikom ulaska u prostorije svjedok je dužan ući u prostorije koje su prisilno otvorene.

Sudski izvršitelj će sastaviti poseban zapisnik koji će potpisati pozvani svjedok, a primjerak zapisnika ili obavijest o izvršenoj sudskoj radnji zakačiti će na vrata stana odnosno prostorije (indigo zapisnik).

Sudski izvršitelj provodi na terenu izvršenja ili pojedine izvršne radnje povjerene po nalogu sudije i uz kontrolu rukovodioca sudskih izvršitelja i sudije: izvršenje na pokretnim stvarima, izvršenje na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost, izvršenje radi predaje ili isporuke pokretnih stvari, izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnih stvari, izvršenje radi ostvarenja potraživanja na radnju, trpljenje ili nečinjenje, izvršenje predajom djeteta, izvršenje na dionici i ostalim registriranim vrijednosnim papirima te na članskom udjelu u pravnom licu, izvršenje diobom stvari, izvršenje radi vraćanja zaposlenog na rad odnosno službu.

Sudski izvršitelj ovlašten je, ako ocijeni potrebnim za nesmetano provođenje izvršenja, unaprijed ili prilikom preduzimanja pojedinih izvršnih radnji, zatražiti asistenciju policije, vatrogasne službe, hitne medicinske pomoći, centra za socijalni rad, organa starateljstva ili drugih organa, a naročito u slučajevima kada su u pitanju izvršenja predaje djeteta ili kada ocijeni da postoji rizik da će biti ugrožena druga lica ili sam sudski izvršitelj.

Sudski izvršitelj je ovlašten udaljiti lica koja ometaju provođenje izvršenja.

Prilikom provođenja prisilnih radnji od strane sudskog izvršitelja predviđenih čl. 43. Zakonom o izvršnom postupku, te radnje moraju biti nužne u postupku izvršenja, a upotrijebljena sila ili prinuda proporcionalna okolnostima slučaja. Na primjer, neophodno je prilikom izlaska na lice mjesta lica koja se zateknu, a nisu stranke, pozvati da napuste samo mjesto izvršenja kako bi se izvršenje nesmetano moglo provesti.

Pri postupanju policije po nalogu sudskog izvršitelja, na odgovarajući način se primjenjuju propisi o unutrašnjim poslovima odnosno sudskoj policiji. Sudska policija je dužna osigurati uvjete u smislu bezbjednosti sudskih izvršitelja i učesnika u postupku, kao i ukljanjanje lica koja ometaju provođenje.

U slučaju nepostupanja policije po zahtjevu sudskog izvršitelja za pružanje pravne pomoći u provođenju izvršenja, sudski izvršitelj je dužan o tome obavijestiti rukovodioca sudskih izvršitelja koji će o tome obavijestiti ministarstvo unutrašnjih poslova kantona putem kantonalnog ministarstva pravde.

Primjer 16: Zapisnik sudskog izvršitelja
– izvršenik nije zatečen na licu mjesta

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 13.08.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Hasana Kikića broj 54 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na licu mjesta nisam zatekao izvršenika. Po izjavi susjeda, koji se nije želio predstaviti, izvršenik živi na datoj adresi i trenutno je odsutan.	
	U vratima izvršenika ostavio sam pismenu obavijest da se isti javi u sud dana 16.08.2010. god. U periodu od 8:30 do 9:30 sati, radi izmirenja duga i sudskih troškova.	
	Ukoliko se izvršenik ne odazove na poziv suda dužan je biti u stanu dana 16.08.2010. god. u 11 sati radi popisa i pljenidbe pokretnih stvari.	

Tražilac izvršenja:

Izvršenik:

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 17: Zapisnik sudskog izvršitelja –
dug naplaćen na licu mjesta

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Malta broj 56 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić L.K. XXXX
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug sudske troškove i kamate.	
	Izvršenik Mujo Mujić postupio je po nalogu suda odnosno izmirio	
	predmetno potraživanje u ukupnom iznosu od 498,70 KM	
	izvršeniku je uručen jedan primjerak priznanice kao dokaz da je izmirio	
	potraživanje.	
	Naplaćen novac sam preuzeo i deponovao u računovodstvo suda.	
	U prilogu zapisnika priznanica o naplaćenom dugu i potvrda o deponovanju	
	novca u računovodstvo.	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 18: Zapisnik sudskog izvršitelja – stvari
popisane u drugom predmetu

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Štrosmajerova broj 1 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove..Izvršenik	
	Mujo Mujić izjavljuje kako predmetno potraživanje nije u	
	mogućnosti izmiriti.	
	Shodno tome pristupio sam ulasku u kuću izvršenika radi popisa	
	pokretnih stvari:	
	Detaljnim pregledom svih prostorija u kući konstatovao sam	
	kako izvršenik nema drugih stvari za popis s obzirom da su sve	
	pokretne stvari koje se nalaze u posjedu izvršenika popisane u	
	predmetu broj I- 98746/09 (uredno zatečene pljenidbene	
	markice na svim stvarima, popis izvršen 05.05.2010.god.)	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 19 : Zapisnik sudskog izvršitelja – Okvirni zakon o zalozima

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Kanton Sarajevo

Općinski Sud Sarajevo

Izvršni odjel:

Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Banka d.d.

Izvršenik: Mujo Mujić

Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Banka d.d.
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na licu mjesta zaključak od 15.05.2010.godine uručen izvršeniku lično.	
	Na licu mjesta zatečeno je vozilo VW reg. oznaka 547-T-778 koje je predmet izuzimanja po okvirnom zakonu o zalozima shodno članu 26. st.(b)	
	Izvršenik je pozvan da preda predmetno vozilo sa dokumentacijom i ključevima punomoćniku tražioca izvršenja, što je isti odbio.	
	Kako je tražiocu naloženo da na licu mjesta obezbijedi vučnu službu i radnu snagu te im je naloženo da pristupe preuzimanju predmetnog automobila.	
	Nakon preuzimanja zaplijenjeni automobil smješten je na parking	
	prostor ispred banke u ulici Z. Šarca 15.	
	Tražiocu se nalaže da zaplijenjeni automobil ne smije otuđiti niti upotrebljavati bez naloga suda.	
	Napomena: Saobraćajna, vlasnička knjižica kao i ključevi automobila	
	nisu izuzeti s obzirom da ih izvršenik nije želio predati.	

Tražilac izvršenja:

Banka d.d.

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Lazo Lazić

- | | | | | |
|-----------------------------------|---------------------------------------|---|--|--|
| <input type="checkbox"/> Odselio | <input type="checkbox"/> Umro | <input type="checkbox"/> Izvršen popis | <input type="checkbox"/> Nagodba | <input type="checkbox"/> Javna prodaja |
| <input type="checkbox"/> Nepoznat | <input type="checkbox"/> Naplaćen dug | <input type="checkbox"/> Nema stvari za popis | <input type="checkbox"/> Stvari popisane u drug. Pr. | |

2.1 Zabilješka umjesto pljenidbenog popisa

(član 128. ZIP-a RS-a; član 128. ZIP-a FBiH i član 115. ZIP-a BD)

Ako se nakon pljenidbenog popisa odredi izvršenje na zaplijenjenim stvarima radi naplate drugog potraživanja istog tražioca izvršenja ili potraživanja drugog tražioca izvršenja, neće se obaviti ponovni popis i procjena tih pokretnih stvari nego će se u nastavku zapisnika samo zabilježiti podaci iz kasnijeg rješenja o izvršenju.

Primjer: ukoliko sudski izvršitelj izvrši popis i zapljenu pokretnih stvari izvršenika, a u međuvremenu se prema izvršeniku odredi novi prijedlog za izvršenje na pokretnim stvarima drugog tražioca, ukoliko nije protekao rok od 90 dana, sudski izvršitelj će u zapisnik konstatovati da su stvari popisane u drugom predmetu.

Prilikom ove konstatacije neophodno je naznačiti broj predmeta u kojem su stvari popisane i zaplijenjene. Ukoliko je rok od 90 dana istekao, sudski izvršitelj će izlaskom na adresu izvršenika utvrditi da li ima drugih stvari koje mogu biti predmet popisa (postoji mogućnost da izvršenik u međuvremenu pribavi druge stvari)

Primjer 20: Zapisnik sudskog izvršitelja – treće lice
dokazalo da su stvari njegovo vlasništvo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove. Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje da dug, sudske troškove i kamate u ukupnom iznosu od 855,00 KM,			
	nije u mogućnosti izmiriti jer se kako navodi radi o socijalnom slučaju. Isti navodi kako ne posjeduje nikakve pokretne stvari koje su u njegovom vlasništvu.			
	Kako izvršenik nije postupio po nalogu suda pristupilo se ulasku u prostorije izvršenika radi popisa stvari. Popisane su slijedeće stvari:			
1	TV PHILIPS C25	PM 155	procijenjene vrijednosti	180,00 KM
2	DVD SANYO	PM 156	procijenjene vrijednosti	80,00 KM
3	Muzička linija JVC	PM 157	procijenjene vrijednosti	160,00 KM
	Izvršenik izjavljuje da je pokretnina pod rednim brojem dva u vlasništvu treće osobe, izvršenik je na lice mjesta dostavio račun pod brojem 889/09 od 17.12.2009.god.iz kojeg je vidljivo da je pokretna stvar pod rednim brojem dva u vlasništvu Nijaza Nijazovića.			
	Shodno tome pokretnina pod rednim broje dva briše se iz popisa i pljenidbe.			
	Izvršenik nema drugih stvari za popis, popisane stvari ostaju na čuvanje izvršeniku.			
	Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim stvarima bez sudskog naloga.			

Tražilac izvršenja:

Izvršenik:

Svjedok:

Sudski izvršitelj: Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.2 Obim pljenidbenog popisa

(član 121. ZIP-a RS-a; član 121. ZIP-a FBiH i član 108. ZIP-a BD)

Prvenstveno se popisuju stvari u pogledu kojih nema primjedaba o postojanju prava koje bi sprječavalo izvršenje i stvari koje se najlakše mogu unovčiti, pri čemu će se uzeti u obzir i izjave prisutnih stranaka i trećih lica.

Primjer 21: Zapisnik sudskog izvršitelja – obim pljenidbenog popisa

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Kanton Sarajevo

Općinski Sud Sarajevo

Izvršni odjel:

Služba sudskih izvršiteljaOpćinski sud
u SarajevuBroj predmeta I-101752/10**Zapisnik sudskog izvršitelja**

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010.god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Štrosmajerova broj 9 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje kako predmetno potraživanje nije u mogućnosti izmiriti. Shodno tome pristupio sam ulasku u kuću izvršenika radi popisa pokretnih stvari.	
	Detaljnim pregledom svih prostorija u kući zatekao sam slijedeće pokretnine koje mogu biti predmet popisa:	
1.	Kožna garnitura (trosjed, dvosjed, fotelja) procijenjene vrijednosti	1.020,00 KM
2.	Računar P4 + štampač HP 1200 + skener HP 2400 =//=	520,00 KM
	Pored ovih stvari u kući izvršenika zatekao sam gotov novac u iznosu od 850,00 KM. Zatečeni novac sam zaplijenio i preuzeo, stvari pod rednim brojem	
	1. i 2. ostaju na čuvanju izvršeniku uz zabranu raspolaganja i otuđenja.	
	Zaplijenjeni novac sam preuzeo i deponovao u računovodstvo suda,	
	u prilogu ovog zapisnika potvrda o deponovanju novca.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Odbio potpisati zapisnik

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Lazo Lazić

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 22: Pljenidbena markica

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo

OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

Izvršni odjel :

Služba sudskih izvršitelja

Broj predmeta [redacted]

Sarajevo, [redacted] 201[redacted]. god.



Općinski sud
u Sarajevu

Reg. Broj N° 0000651

PLJENIDBENA MARKICA

Ova pokretna stvar je zaplijenjena od strane Općinskog suda Sarajevo

Popisana pokretna stvar ostaje na čuvanju tražiocu izvršenja ☐ , izvršeniku ☐ trećem licu ☐. Rizik od uništenja ili oštećenja snosi tražilac izvršenja shodno članu 122. ZIP-a.

Svim licima koja posjeduju ili imaju kontrolu nad popisanim stvarima, zabranjuje se da njima raspolažu bez sudskog naloga, shodno članu 123. ZIP-a

Sudski izvršitelj :

Primjer 23 : Zapisnik sudskog izvršitelja – zapisnik
o javnoj prodaji

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Kanton Sarajevo

OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

Izvršni odjel:

Služba sudskih izvršitelja:



Općinski sud
u Sarajevu

Oznaka spisa : _____

Datum : _____ u _____ sati

Tražilac izvršenja : _____

Izvršenik : _____

Radi : javne prodaje

Prvo ročište _____
Drugo ročište _____

ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI

Dana _____ godine u _____ sati na licu mjesta u ulici _____ broj _____ radi provođenja rješenja broj gornji od _____ koje je određeno zaključkom od _____ a radi provođenja ročišta o javnoj prodaji pokretnih stvari izvršenika, datum izvršene pljenidbe, popisa nepotrebno ispušten.

Na licu mjesta prisutni :

Tražilac izvršenja : _____ punomoćnik _____

Izvršenik : _____ punomoćnik _____

Na licu mjesta pristupili ponuđači (kupci), koji su dokaz o položenom depozitu u iznosu od 10% od procijenjene vrijednosti dostavili na licu mjesta (uplatnice u zapisniku).

1.	_____	Br. L K	_____	potpis	_____
2.	_____	Br. L K	_____	potpis	_____
3.	_____	Br. L K	_____	potpis	_____
4.	_____	Br. L K	_____	potpis	_____
5.	_____	Br. L K	_____	potpis	_____

Predmet javnog nadmetanja su slijedeće pokretnine :

1.	_____	procijenjene vrijednosti	_____	KM
2.	_____	procijenjene vrijednosti	_____	KM
3.	_____	procijenjene vrijednosti	_____	KM
4.	_____	procijenjene vrijednosti	_____	KM
5.	_____	procijenjene vrijednosti	_____	KM

Lica koja učestvuju u javnom nadmetanju upozorena da se stvari koje su predmet prodaje na prvom ročištu ne mogu prodati ispod $\frac{1}{2}$ procijenjene vrijednosti, odnosno na drugom bez ograničenja.

Nakon što su ispunjeni svi uvjeti za održavanje javnog nadmetanja pristupilo se istom:

Pokretna stvar pod rednim brojem 1.
Procijenjene vrijednosti KM

• **LISTA PONUĐAČA**

1.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
2.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
3.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
4.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
5.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM

Nakon isteka 10 minuta konstatovano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem

ponudio najveći iznos.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača

Pokretnina odmah predata najpovoljnijem ponuđaču

Potpis najpovoljnijeg ponuđača

Pokretna stvar pod rednim brojem 2.
Procijenjene vrijednosti KM

• **LISTA PONUĐAČA**

1.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
2.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
3.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
4.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM
5.	<input type="text"/>	iznos ponude	<input type="text"/>	KM

Nakon isteka 10 minuta konstatovano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem

ponudio najveći iznos.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača

Pokretnina odmah predata najpovoljnijem ponuđaču

Potpis najpovoljnijeg ponuđača

Pokretna stvar pod rednim brojem 3.
Procijenjene vrijednosti KM

• **LISTA PONUĐAČA**

1.		iznos ponude		KM
2.		iznos ponude		KM
3.		iznos ponude		KM
4.		iznos ponude		KM
5.		iznos ponude		KM

Nakon isteka 10 minuta konstatovano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem

ponudio najveći iznos.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača ☐ da ☐ ne

Pokretnina odmah predata najpovoljnijem ponuđaču ☐ da ☐ ne

Potpis najpovoljnijeg ponuđača

Pokretna stvar pod rednim brojem 4.

Procijenjene vrijednosti KM

• **LISTA PONUĐAČA**

1.		iznos ponude		KM
2.		iznos ponude		KM
3.		iznos ponude		KM
4.		iznos ponude		KM
5.		iznos ponude		KM

Nakon isteka 10 minuta konstatovano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem

ponudio najveći iznos.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača ☐ da ☐ ne

Pokretnina odmah predata najpovoljnijem ponuđaču ☐ da ☐ ne

Potpis najpovoljnijeg ponuđača

Pokretna stvar pod rednim brojem 5.

Procijenjene vrijednosti KM

• **LISTA PONUĐAČA**

1.		iznos ponude		KM
2.		iznos ponude		KM
3.		iznos ponude		KM
4.		iznos ponude		KM
5.		iznos ponude		KM

Nakon isteka 10 minuta konstatovano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem

ponudio najveći iznos.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača da ne

Pokretnina odmah predata najpovoljnijem ponuđaču da ne

Potpis najpovoljnijeg ponuđača

izjave učesnika :

Završeno u sati

Potpis tražioca izvršenja, punomoćnika

SUDSKI IZVRŠITELJ

Potpis izvršenika, punomoćnika

M. P.

Primjer 24 : Zapisnik sudskog izvršitelja – zapisnik
o neposrednoj pogodbi

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja:



Oznaka spisa :
Datum : u sati

Tražilac izvršenja :
Izvršenik :
Radi : javne prodaje

Prvo ročište
Drugo ročište

ZAPISNIK O NEPOSREDNOJ POGODBI

Dana godine u sati na licu mjesta u ulici
broj radi provođenja rješenja broj gornji od koje je
određeno zaključkom od a radi provođenja ročišta o neposrednoj
pogodbi pokretnih stvari izvršenika, datum izvršene pljenidbe, popisa nepotrebno
ispušten.

Na licu mjesta prisutni :

Tražilac izvršenja : punomoćnik
Izvršenik : punomoćnik

Na licu mjesta pristupili ponuđači (kupci), koji su dokaz o položenom depozitu u
iznosu od 10% od procijenjene vrijednosti dostavili na licu mjesta (uplatnice u
zapisniku).

1.	<input type="text"/>	Br. L K	<input type="text"/>	potpis	<input type="text"/>
2.	<input type="text"/>	Br. L K	<input type="text"/>	potpis	<input type="text"/>
3.	<input type="text"/>	Br. L K	<input type="text"/>	potpis	<input type="text"/>
4.	<input type="text"/>	Br. L K	<input type="text"/>	potpis	<input type="text"/>
5.	<input type="text"/>	Br. L K	<input type="text"/>	potpis	<input type="text"/>

Predmet neposredne pogodbe su slijedeće pokretnine:

1.		procijenjene vrijednosti		KM
2.		procijenjene vrijednosti		KM
3.		procijenjene vrijednosti		KM
4.		procijenjene vrijednosti		KM
5.		procijenjene vrijednosti		KM

Lica koja učestvuju u neposrednoj pogodbi upozorena da se stvari koje su predmet prodaje na prvom ročištu ne mogu prodati ispod $\frac{1}{2}$ procijenjene vrijednosti, odnosno na drugom ispod $\frac{1}{3}$.

Nakon što su ispunjeni svi uvjeti za održavanje neposredne pogodbe pristupilo se istoj:

Pokretna stvar pod rednim brojem 1.

Procijenjene vrijednosti KM

Konstatovano je da je ponuđač (kupac) pod rednim brojem ponudio iznos KM, čija ponuda u neposrednoj pogodbi je u najvišem iznosu data za ovu pokretnu stvar i kao takva prihvaćena.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od ponuđača (kupca) ☐ da ☐ ne
 Pokretnina odmah predata ponuđaču (kupcu) ☐ da ☐ ne

(Potpis ponuđača kupca)

Pokretna stvar pod rednim brojem 2.

Procijenjene vrijednosti KM

Konstatovano je da je ponuđač (kupac) pod rednim brojem ponudio iznos KM, čija ponuda u neposrednoj pogodbi je u najvišem iznosu data za ovu pokretnu stvar i kao takva prihvaćena.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od ponuđača (kupca) ☐ da ☐ ne
 Pokretnina odmah predata ponuđaču (kupcu) ☐ da ☐ ne

(Potpis ponuđača kupca)

Pokretna stvar pod rednim brojem 3.

Procijenjene vrijednosti KM

Konstatovano je da je ponuđač (kupac) pod rednim brojem ponudio iznos KM, čija ponuda u neposrednoj pogodbi je u najvišem iznosu data za ovu pokretnu stvar i kao takva prihvaćena.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od ponuđača (kupca) ☐ da ☐ ne

Pokretnina odmah predata ponuđaču (kupcu) ☐ da ☐ ne

(Potpis ponuđača kupca)

Pokretna stvar pod rednim brojem 4.

Procijenjene vrijednosti KM

Konstatovano je da je ponuđač (kupac) pod rednim brojem ponudio iznos KM, čija ponuda u neposrednoj pogodbi je u najvišem iznosu data za ovu pokretnu stvar i kao takva prihvaćena.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od ponuđača (kupca) ☐ da ☐ ne

Pokretnina odmah predata ponuđaču (kupcu) ☐ da ☐ ne

(Potpis ponuđača kupca)

Pokretna stvar pod rednim brojem 5.

Procijenjene vrijednosti KM

Konstatovano je da je ponuđač (kupac) pod rednim brojem ponudio iznos KM, čija ponuda u neposrednoj pogodbi je u najvišem iznosu data za ovu pokretnu stvar i kao takva prihvaćena.

Sudski izvršitelj preuzeo novac od ponuđača (kupca) ☐ da ☐ ne

Pokretnina odmah predata ponuđaču (kupcu) ☐ da ☐ ne

(Potpis ponuđača kupca)

Napomena:

Pokretne stvari koje su bile predmet neposredne pogodbe, a koje nisu preuzete od strane kupaca, ostaju i dalje na čuvanju _____ uz zabranu da sa njima raspolažu bez sudske odluke.

Završeno u _____ sati

Potpis tražioca izvršenja, punomoćnika

SUDSKI IZVRŠITELJ

Potpis izvršenika, punomoćnika

2.3 Čuvanje popisanih stvari

(član 122. ZIP-a RS-a; član 122. ZIP-a FBiH i član 109. ZIP-a BD)

- 1) Popisane stvari sudski izvršitelj će ostaviti na čuvanje izvršeniku ako sud, na prijedlog tražioca izvršenja, nije odredio da se one predaju na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu.
- 2) Rizik od uništenja ili oštećenja stvari datih na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu snosi tražilac izvršenja, osim ako je uništenje ili oštećenje posljedica više sile.
- 3) Gotov novac, vrijednosni papiri i dragocjenosti predat će se u sudski depozit.
- 4) U sudski depozit predat će se i druge stvari veće vrijednosti ako su pogodne za takav način čuvanja.

Primjer 25: Zapisnik sudskog izvršitelja – izvršenik
traži vještačenje ovlaštene osobe

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Hasana Kikića broj 23 uz asistenciju policije ☒ **da** ☐ **ne** radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić LK xxxxxx
3. **Svjedok:** Mirsad Mirsadović LK xxxxxx
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Tomo Tomić LK xxxxxxxx

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug sudske troškove i kamate.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje kako nije u mogućnosti izmiriti predmetno	
	potraživanje sudske troškove i kamate, izvršenik predlaže kako	
	predmetno potraživanje može izmiriti u tri jednake rate.	
	Kako se tražilac izvršenja nije složio sa prijedlogom izvršenika pristupio sam	
	popisu pokretnih stvari izvršenika.	
	Ulaskom u stan izvršenika zatekao sam slijedeće stvari koje mogu biti	
	predmet popisa:	
1.	Mašina za obradu metala (INOX-a) digital 148TW PM 145 PV	2.800,00 KM
2.	Digitalna mašina za poliranje (INOX-a) serijski broj 8785FG PM 146 PV	3.300,00 KM
	Zaključno sa rednim brojem dva (2)	
	Izvršenik nema drugih stvari koje mogu biti predmet popisa.	
	Izvršenik izjavljuje da nije saglasan sa procjenom zaplijenjenih stvari te	
	predlaže da se angažuje ovlaštena osoba za procjenu. Izvršenik je upozoren	
	da snosi troškove vještačenja shodno članu 126. ZIP-a.	
	Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim stvarima bez sudskog	
	naloga.	
	Tražilac izvršenja upoznat da snosi rizik od oštećenja ili uništenja zaplijenje--	
	nih stvari koje ostaju na čuvanju izvršeniku.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Mirsad Mirsadović

Sudski izvršitelj:

Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.4 Procjena

(član 126. ZIP-a RS-a; član 126. ZIP-a FBiH i član 113. ZIP-a BD)

- 1) Istodobno s pljenidbenim popisom obaviti će se i procjena vrijednosti pokretnih stvari.
- 2) Procjenu obavlja sudski izvršitelj, ako sud nije odredio da je obavi sudski procjenitelj ili posebni vještak.
- 3) Stranka može predložiti da procjenu obavi vještak iako to sud nije odredio. Ako sud prihvati taj prijedlog troškove vještačenja dužan je predujmiti predlagač u roku koji sud odredi. Ako predujam ne bude plaćen u roku smatrat će se da je predlagač odustao od svog prijedloga.
- 4) O prijedlogu iz stava 3. ovog člana sud odlučuje zaključkom.
- 5) Troškove vještačenja iz stava 3. ovog člana snosi predlagač, bez obzira na ishod izvršnog postupka.
- 6) Stranka može u roku od tri dana od obavljene procjene predložiti sudu utvrđivanje niže, odnosno više vrijednosti zaplijenjenih pokretnih stvari od procijenjene ili određivanje nove procjene, izuzev ukoliko procjenu nije obavio vještak. O prijedlogu sud odlučuje zaključkom.

Primjer 26: Zapisnik sudskog izvršitelja – tražilac
mijenja sredstvo izvršenja

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010.god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje kako predmetno potraživanje nije u mogućnosti izmiriti.	
	Shodno tome pristupio sam ulasku u kuću izvršenika radi popisa pokretnih stvari:	
	Detaljnim pregledom svih prostorija u kući konstatovao sam kako izvršenik nema stvari koje mogu biti predmet popisa.	
	Stvari koje su zatečene ne mogu biti predmet popisa i zapljene, shodno članu 117. ZIP-a.	
	Tražilac izvršenja Mara Marić izjavljuje da odustaje od pljenidbe pokretnih stvari kao sredstva izvršenja, te predlaže novo, o čemu će se sud naknadno obavijestiti.	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Lazo Lazić

☐ Odselio
☐ Nepoznat

☐ Umro
☐ Naplaćen dug

☐ Izvršen popis
☐ Nema stvari za popis

☐ Nagodba
☐ Stvari popisane u drug. Pr.

☐ Javna prodaja

2.5 Ograničenje sredstava i predmeta izvršenja

(član 8. ZIP-a RS-a; član 8. ZIP-a FBiH i član 8. ZIP-a BD)

- 1) Sud rješenjem određuje izvršenje onim sredstvom i na onim predmetima koji su navedeni u izvršnom prijedlogu.
- 2) Ako je predloženo više sredstava ili više predmeta izvršenja, sud može ograničiti izvršenje samo na neke od tih sredstava ili predmeta ako su dovoljni za ostvarenje potraživanja.
- 3) Ako se izvršno rješenje o izvršenju na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, tražilac izvršenja može radi namirenja istog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja o čemu će sud odlučiti rješenjem.

Primjer 27: Zapisnik sudskog izvršitelja -
Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju
koju može obaviti i drugo lice

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Smetanje posjeda

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Dolina broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić LK xxxxx
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Radnici za izvođenje radova

	Pozvao sam izvršenika da postupi po nalogu suda odnosno da izmjesti predmetnu ogradu u ukupnoj dužini 4,7 metara, kako je određeno ovim zaključkom.	
	Izvršenik izjavljuje kako nije u mogućnosti postupiti po nalogu suda, s obzirom da je neophodna upotreba mašina za izvođenje radova. Kako je tražilac izvršenja po nalogu suda na lice mjesta obezbijedio radnu snagu i mašine za izvođenje radova, naloženo je da se pristupi uklanjanju predmetne ograde u dužini od 4,7 metara.	
	Tražilac izvršenja u cijelosti je uklonio predmetnu ogradu o svom trošku, a na teret izvršenika.	
	Rješenje provedeno u pogledu uklanjanja predmetne ograde, troškove vezano za izvođenje radova tražilac će naknadno dostavi sudu.	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.6 Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice

(član 208. ZIP-a RS-a; član 208. ZIP-a FBiH i član 199. ZIP-a BD)

- 1) Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice provodi se tako da sud ovlašćuje tražioca izvršenja da na trošak izvršenika povjeri drugom licu da obavi tu radnju ili da je obavi on sam.
- 2) U prijedlogu za izvršenje tražilac izvršenja može predložiti da sud rješenjem naloži izvršeniku da unaprijed položi određeni iznos kod suda potreban za podmirenje troškova koji će nastati obavljanjem radnje od drugog lica ili tražioca izvršenja. Visinu iznosa sud određuje po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir, po mogućnosti, troškovnik lica ovlaštenog za obavljanje takve radnje koji uz prijedlog za izvršenje priloži tražilac izvršenja.
- 3) Konačno rješenje o visini troškova iz stava 2. ovog člana sud donosi na prijedlog tražioca izvršenja odnosno izvršenika.
- 4) Ako se naknadno pokaže da je na osnovu rješenja iz stava 2. ovog člana pribavljeno od izvršenika više sredstava nego što je bilo potrebno za pokriće troškova obavljanja radnje i troškova izvršnog postupka, sud će, na izvršenikov prijedlog, razliku vratiti izvršeniku ako on raspolaže sredstvima pribavljenim od izvršenika, odnosno naložit će tražiocu izvršenja da u određenom roku tu razliku vrati ako je njemu stavljena na raspolaganje.

Primjer 28: Zapisnik sudskog izvršitelja – vještak
vrši procjenu

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Hasana Kikića broj 43 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić LK xxxxx
3. **Svjedok:** Mirsad Mirsadović LK xxxxx
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Tomo Tomić LK xxxxx

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug sudske troškove i kamate.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje kako nije u mogućnosti izmiriti predmetno	
	potraživanje sudske troškove i kamate, izvršenik predlaže da predmetno	
	potraživanje može izmiriti u tri jednake rate.	
	Kako se tražilac izvršenja nije složio sa prijedlogom izvršenika pristupio sam	
	popisu pokretnih stvari izvršenika:	
	Ulaskom u stan izvršenika zatekao sam slijedeće stvari koje mogu biti	
	predmet popisa:	
1.	Mašina za obradu metala (INOX-a) digital 148TW PM 145	
2.	Digitalna mašina za poliranje (INOX-a) serijski broj 8785FG PM 146	
	Zaključno sa rednim brojem dva (2).	
	Izvršenik nema drugih stvari koje mogu biti predmet popisa.	
	Kako se radi o složenim mašinama nisam u mogućnosti izvršiti procjenu	
	istih.	
	Tražilac izvršenja predlaže da procjenu obavi vještak, na trošak tražioca	
	izvršenja.	
	Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim stvarima bez sudskog	
	naloga. Tražilac izvršenja upoznat da snosi rizik od oštećenja ili uništenja	
	zaplijenjenih stvari koje ostaju na čuvanju izvršeniku.	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:
Mirsad Mirsadović

Sudski izvršitelj:
Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 29: Zapisnik sudskog izvršitelja –
nenadležnost suda

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Bjelašnička broj 20 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Nije prisutan
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Nije zatečen
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Na datoj adresi zatekao sam Simić Ratka LK ZZT4569T, isti izjavljuje	
	da je izvršenik Mujo Mujić odselio u Kiseljak.	
	Ovu izjavu potvrdio mi je rejonski poštara koji je zatečen na licu mjesta.	
	Kako je izvršenik odselio sa adrese iz prijedloga, a nova adresa	
	nije u nadležnosti ovog suda to Vam se isto dostavlja na	
	daljnje postupanje shodno članu 116. ZIP-a.	

Tražilac izvršenja:

Izvršenik:

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.7 Dostava rješenja o izvršenju na daljnje provođenje (član 116. ZIP-a RS-a; član 116. ZIP-a FBiH)

Ukoliko je sud odredio izvršenje na pokretnim stvarima na području tog ili drugog suda, po okončanju izvršenja na pokretnim stvarima na svom području rješenje o izvršenju će dostaviti drugom sudu na daljnje provođenje do potpunog namirenja tražioca izvršenja.

Primjer 30: Zapisnik sudskog izvršitelja – ostvarivanje kontakta

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Viđanje djeteta

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Centar za socijalni rad:** Radmila Radmilović
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da postupi po nalogu suda odnosno da preda	
	tražiocu izvršenja (majci) dvoje malodobne djece mldb. Mujić Gorana i	
	Mujić Vanju, radi viđanja svakog ponedjeljka u periodu od 10 do 16 sati.	
	Izvršenik je predao mldb. Mujić Gorana i Mujić Vanju zakonskoj zastupnici	
	(majci) radi viđanja.	
	Tražiocu izvršenja Marić Mari naloženo je da do 16,00 sati vrati	
	mldb. Mujić Gorana i Mujić Vanju Izvršeniku na datoj adresi o čemu će se	
	napraviti zapisnik, uz prisustvo Centra za socijalni rad.	
	Dana 07.07.2010. god. u 16 sati na licu mjesta zakonska zastupnica	
	(majka), u prisustvu predstavnika Centra za socijalni rad, predala je	
	izvršeniku mldb. Marić Gorana i Marić Vanju, čime je rješenje	
	o izvršenju u ovom dijelu provedeno u cijelosti.	

Tražilac izvršenja:

Mara Marić

Izvršenik:

Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:

Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

Primjer 31: Zapisnik sudskog izvršitelja –
deložacija, iseljenje

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Iseljenje

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Lazo Lazić

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Dalmatinska broj 5 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić LK xxxxx
3. **Svjedok:** Mirsad Mirsadović LK xxxxx
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Tomo Tomić LK xxxxx

	Na licu mjesta pored stranaka u postupku zatečena su treća lica. Kako se radi o licima koja nisu stranke u postupku naloženo im je da napuste mjesto izvršenja, kako ne bi ometali tok izvršenja.		
	Kako treća lica nisu postupila po nalogu suda naloženo je sudskoj policiji da ih prisilno ukloni. Nakon što su ispunjeni uvjeti za nesmetano provođenje pozvao sam izvršenika da postupi po zaključku od 15.05.2010.god., odnosno da oslobodi predmetni stan od lica i stvari te da izmiri sudske troškove.		
	Izvršenik izjavljuje kako neće postupiti po nalogu suda s obzirom da nema alternativnog smještaja, isti je zaključao predmetni stan i napustio lice mjesta.		
	Shodno tome, naložio sam bravaru da pristupi prisilnom otvaranju vrata uz prisustvo svjedoka Tome Tomića.		
	Nakon što su ulazna vrata otvorena, zatečene su slijedeće stvari:		
1.	Drveni stalak		
2.	Trosjed (koža)	procijenjene vrijednosti PM 148	540,00 KM
3.	Dvosjed (koža)	procijenjene vrijednosti PM 149	380,00 KM
4.	Fotelja (koža)	procijenjene vrijednosti PM 150	150,00 KM
5.	LCD TV JVC 8874	procijenjene vrijednosti PM 151	670,00 KM

83

2.8 Način provođenja izvršenja

(član 203. ZIP-a RS-a; član 203. ZIP-a FBiH i član 195. ZIP-a BD)

- 1) Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti provodi se tako da sudski izvršitelj, nakon što udalji lice i ukloni stvari s nepokretnosti, predaje nepokretnost u posjed tražioca izvršenja.
- 2) Ispražnjenju i predaji nepokretnosti može se pristupiti nakon isteka osam dana od dana dostave rješenja o izvršenju, ako prigovor nije izjavljen, odnosno dostave rješenja kojim je prigovor izvršenika odbijen.
- 3) Ako je to potrebno, sud će protiv lica koja ometaju provođenje izvršenja izreći novčane kazne iz člana 17. ovog zakona.
- 4) Na zahtjev suda, policija i organ socijalnog staranja dužni su pružiti svu potrebnu pomoć u provođenju radnji iz stava 1. ovog člana.
- 5) Potrebnu radnu snagu i prijevozna sredstva radi provođenja izvršenja dužan je osigurati tražilac izvršenja na zahtjev sudskog izvršitelja koji tražiocu izvršenja mora biti saopćen najkasnije osam dana prije provođenja izvršenja.

2.9 Uklanjanje pokretnih stvari

(član 204. ZIP-a RS-a; član 204. ZIP-a FBiH i član 196. ZIP-a BD)

- 1) Pokretne stvari koje su uklonjene s nepokretnosti predaju se izvršeniku, a ako on nije prisutan odraslom članu njegovog domaćinstva ili njegovom punomoćniku.
- 2) Ako pri preduzimanju izvršnih radnji nije prisutno nijedno od lica kojima se stvari mogu predati, ili ta lica neće da ih prime, stvari se predaju na čuvanje drugom licu na trošak izvršenika. Tražilac izvršenja je dužan osigurati drugo lice kojem će se predati uklonjene stvari. Tražilac izvršenja može sam preuzeti stvari izvršenika na čuvanje.
- 3) Uklonjene stvari predaje na čuvanje drugom licu ili tražiocu izvršenja sudski izvršitelj. Radnju sudskog izvršitelja potvrđuje sud zaključkom. Sud može naknadno zaključkom odrediti da se stvari povjere nekom trećem licu umjesto onom kome su predate.
- 4) O predaji drugom licu i o troškovima čuvanja sud obavještava izvršenika, ako je to moguće, ostavljajući mu primjeren rok u kojem može zatražiti predaju stvari nakon što nadoknadi troškove čuvanja.
- 5) Uz obavijest iz stava 4. ovog člana sud će upozoriti izvršenika da će, nakon isteka određenog roka, stvari biti prodane i da će se iz prodajne cijene namiriti troškovi čuvanja i prodaje stvari.

Primjer 32: Zapisnik sudskog izvršitelja – ometanje
izvršitelja u radu

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općinski Sud Sarajevo
Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
Izvršenik: Mujo Mujić
Radi: Izuzimanja stvari

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Pastrma broj 59 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić odbio predati LK radi identifikacije
3. **Svjedok:** Marko Marković LK xxxxx
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Tomo Tomić LK xxxxx

	Pozvao sam izvršenika da postupi po zaključku suda odnosno da preda tražiocu izvršenja predmetnu mašinu za obradu metala oznake SQ45 koja je označena kao predmet izvršenja u ovom zaključku.	
	Izvršenik izjavljuje da neće dobrovoljno predati mašinu. Izvršenik je tom prilikom zaključao ulazna vrata kuće i fizički napao tražioca izvršenja, nakon čega je sudska policija intervenirala i po nalogu suda udaljila izvršenika sa lica mjesta.	
	Kako sud nije imao slobodan pristup mašini koja je predmet izvršenja, pristupilo se prisilnom otvaranju izvršenikovih prostorija uz prisustvo svjedoka shodno članu 43. ZIP-a.	
	Ulaskom u prostorije izvršenika konstatovao sam kako pored mašine nema drugih stvari u prostorijama. Naloženo je tražiocu izvršenja da pristupi preuzimanju mašine.	
	Nakon što je mašina preuzeta od strane tražioca izvršenja, ulazna vrata koja su prisilno otvorena ponovo su obezbijeđena odnosno postavljena je nova brava, u vratima je ostavljena obavijest da izvršenik može preuzeti ključeve u sudu u terminu od 08 do 16 sati svakim radnim danom.	
	Tražilac izvršenja je odustao od naplate sudskih troškova čime je ovaj zaključak proveden u cijelosti.	

Tražilac izvršenja: Mara Marić Izvršenik: Mujo Mujić Svjedok: Marko Marković Lice za prinudno otvaranje: Tomo Tomić Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.10 Ometanje sudskog izvršitelja u radu

(član 44. ZIP-a RS-a; član 44. ZIP-a FBiH i član 43. ZIP-a BD)

- 1) Sudski izvršitelj je ovlašten udaljiti lice koje ometa provođenje izvršenja.
- 2) Prilikom provođenja prisilnih radnji predviđenih ovim zakonom te radnje moraju biti nužne u postupku izvršenja, a upotrijebljena sila ili prinuda proporcionalna okolnostima slučaja.
- 3) U toku postupka izvršenja predviđenog ovim zakonom policija je dužna pružiti sudskom izvršitelju svu pomoć neophodnu za provođenje izvršenja. Sudski izvršitelj može, po potrebi, naložiti i upotrebu sile prema licu koje ometa izvršenje.
- 4) Pri postupanju policije po nalogu sudskog izvršitelja na odgovarajući način se primjenjuju propisi o unutrašnjim poslovima odnosno sudskoj policiji.
- 5) U slučaju nepostupanja policije po zahtjevu sudskog izvršitelja za pružanje pomoći u provođenju izvršenja, sud je dužan o tome obavijestiti ministarstvo unutrašnjih poslova kantona putem kantonalnog ministarstva pravde.

Pored prednjih ovlaštenja, odredbama ovog člana je propisano da prisilne radnje predviđene ovim zakonom moraju biti nužne, a upotrijebljena sila ili prinuda proporcionalna okolnostima slučaja, te je jasno određeno da sudski izvršitelj ima ovlaštenje da zatraži pomoć policije i po potrebi naloži i upotrebu sile prema licima koja ometaju izvršenje, a da je u ovakvom slučaju policija dužna pružiti pomoć i na odgovarajući način postupati po propisima o sudskoj policiji.

U slučaju nepostupanja policije po zahtjevu sudskog izvršitelja za pružanje pomoći u provođenju izvršenja, sud je dužan o tome obavijestiti ministarstvo unutrašnjih poslova kantona putem kantonalnog ministarstva pravde.(odnosno sudsku policiju putem ministarstva pravde).

Neophodno je da sudski izvršitelj prilikom uručenja obavijesti izvršeniku (ili druge radnje) ujedno izvrši i procjenu situacije na terenu i konstatuje eventualne prijetnje, a koje bi mogle bitno uticati na sami tok izvršenja. Takav zapisnik dostavlja se izvršnom sudiji i sudskoj policiji (po potrebi MUP-u) radi preduzimanja preventivnih mjera kako bi se osiguralo nesmetano provođenje izvršenja, odnosno kako bi se zaštitio sudski izvršitelj i stranke u postupku.

Ukoliko se provodi rješenje koje je u ranoj fazi okarakterisano kao rizično u smislu bezbjednosti za sudske izvršitelje i stranke, neophodno je odmah po dolasku na lice mjesta ukloniti sva lica koja nisu stranke u postupku. Ako sudski izvršitelj ocijeni da bi prisustvo tražioca izvršenja na licu mjesta moglo uzrokovati fizičke napade od strane izvršenika, u takvoj situaciji sudski izvršitelj će tražioca izvršenja radi lične zaštite udaljiti iz neposredne blizine, sve dok njegovo prisustvo nije neophodno (primjer koji se u praksi pokazao vrlo efikasan kada su u pitanju deložacije).

2.11 Nepravilnosti pri provođenju izvršenja

(član 45. ZIP-a RS-a; član 45. ZIP-a FBiH i član 44. ZIP-a BD)

Stranka ili učesnik mogu podneskom tražiti od suda da otkloni nepravilnost koju je sudski izvršitelj učinio u provođenju izvršenja.

Sud može zaključkom ukinuti nezakonite i nepravilne radnje sudskog izvršitelja.

Izvršne radnje kao faktičke redovno vrši sudski izvršitelj, po nalogu, uputstvima i pod nadzorom sudije, to je tzv. posredno izvršenje, odnosno izvršenje koje ne provodi sudija.

Sve preduzete radnje od strane sudskog izvršitelja redovno kontroliše sudija, tako što se zapisnici o postupanju redovno ulažu u spis.

Podnesak kojim se traži otklanjanje nepravilnosti nakon provedbe postupka i javne prodaje i predaje stvari kupcu, koji preuzimanjem postaje njen vlasnik, bio bi bezuspješan u odnosu na isticanje nepravilnosti učinjenih prilikom i procjene i prodaje stvari, na šta ukazuje i sudska praksa, a što opet upućuje na zaključak da se prednji zahtjevi moraju isticati neposredno po učinjenoj povredi, dakle po izvršenom popisu i procjeni, u toku postupka prodaje, ali prije predaje stvari kupcu, jer sa predajom stvari kupac postaje njen vlasnik

Sve nepravilnosti za koje sud utvrdi da je sudski izvršitelj učinio ukidaju se u formi rješenja.

Kad sud utvrdi postojanje nepravilnosti u radu sudskog izvršitelja, preduzet će određene mjere da ih otkloni, kao što su upozorenje službenom licu, pokretanje disciplinskog postupka ili preduzimanje drugih Zakonom predviđenih mjera i radnji ukoliko ima elemenata prekršajne ili krivične odgovornosti. Sud može konstatovati određene nepravilnosti u radu sudskog izvršitelja i istovremeno konstatovati, nakon izvršene procjene o uticaju predmetne radnje na samo izvršenje, da ista nije bitno uticala i ne utiče na provođenje izvršenja.

Jedan od najčešćih prigovora na rad sudskog izvršitelja:

Istinitost naznačene adrese

- Procjena stvari (niža- viša)
- Nedovoljno popisanih stvari radi namirenja potraživanja
- Nisu popisane stvari koje mogu biti predmet popisa

Primjer 33: Zapisnik sudskog izvršitelja – odlaganje izvršenja na prijedlog tražioca izvršenja

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Kanton Sarajevo
 Općinski Sud Sarajevo
 Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
 Izvršenik: Mujo Mujić
 Radi: Duga

Rb. 1

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Jovana Bijelića broj 2 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan

	Pozvao sam izvršenika da izmiri predmetni dug i sudske troškove.	
	Izvršenik Mujo Mujić izjavljuje da dug sudske troškove i kamate u	
	ukupnom iznosu od 2.500,00 KM može izmiriti u 4 jednake rate.	
	Tražilac izvršenja Mara Marić saglasna je sa prijedlogom izvršenika,	
	odnosno odlaže provođenje ovog zaključka za četiri (4) mjeseca,	
	s tim ukoliko izvršenik ne ispoštuje ostavljeni rok, tražilac izvršenja	
	je dužan najkasnije u roku od 30 dana po isteku datog roka obavijestiti sud o	
	nastavku izvršnog postupka shodno članovima 60. i 61. ZIP-a.	

Tražilac izvršenja:
Mara Marić

Izvršenik:
Mujo Mujić

Svjedok:

Sudski izvršitelj:
Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

2.12 Odlaganje izvršenja na prijedlog tražioca izvršenja

(član 60. ZIP-a RS-a; član 60. ZIP-a FBiH i član 54. ZIP-a BD)

- 1) Ako zakonom nije drukčije određeno, izvršenje se može odložiti potpuno ili djelimično samo na prijedlog tražioca izvršenja ako provođenje rješenja nije otpočelo. Ako više tražilaca izvršenja učestvuje u izvršnom postupku, pa samo neki od njih traže odlaganje, sud će samo u odnosu na tog tražioca izvršenja odložiti izvršenje.
- 2) Ako je provođenje izvršenja otpočelo, a izvršenik se u roku koji mu je sud odredio izjasnio protiv odlaganja, sud će odlučiti o opravdanosti prijedloga za odlaganje.
- 3) Ako je zakonom predviđeno da se izvršenje mora tražiti u određenom roku tražilac izvršenja može podnijeti prijedlog za odlaganje u tom roku.

2.13 Vrijeme za koje se izvršenje odlaže

(član 61. ZIP-a RS-a; član 61. ZIP-a FBiH i član 55. ZIP-a BD)

- 1) Sud će odložiti izvršenje za vrijeme koje je tražilac izvršenja odredio ili na vrijeme koje, prema okolnostima slučaja, smatra opravdanim.
- 2) Ako je tražilac izvršenja podnio prijedlog za odlaganje izvršenja u slučaju u kome je zakonom predviđeno da se izvršenje ima tražiti u određenom roku, izvršenje se ne može odložiti za vrijeme duže od tog roka.

2.14 Nastavljanje odloženog postupka

(član 62. ZIP-a RS-a; član 62. ZIP-a FBiH i član 56. ZIP-a BD)

Odloženo izvršenje nastavlja se na prijedlog tražioca izvršenja i prije isteka roka za koji je odloženo. Ako tražilac izvršenja ne predloži nastavak izvršnog postupka ni po isteku 30 dana od isteka vremena na koje je izvršenje odloženo, sud će obustaviti postupak.

Prema ZIP-u BD BiH odloženo izvršenje se nastavlja po službenoj dužnosti, po isteku vremena za koje je odloženo.

Primjer 34: Zapisnik sudskog izvršitelja – predaja djeteta

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Kanton Sarajevo
 Općinski Sud Sarajevo
 Izvršni odjel:
Služba sudskih izvršitelja



Broj predmeta I- 101752/10

Zapisnik sudskog izvršitelja

Tražilac izvršenja: Mara Marić
 Izvršenik: Mujo Mujić
 Radi: Izvršenje predaja djeteta

SUDSKI IZVRŠITELJ: Sanjin Sanjinović

Rb. 1

Dana 07.07.2010. god. u 11 sati izašao sam na adresu izvršenika u ulicu Banjalučka broj 6 uz asistenciju policije da ne radi: postupanja po zaključku od 15.05.2010. god.

Na licu mjesta prisutni:

1. **Tražilac izvršenja:** (punomoćnik) Mara Marić LK xxxxxx
2. **Izvršenik:** (punomoćnik) Mujo Mujić LK xxxxx
3. **Svjedok:** Nije prisutan
4. **Lice za prinudno otvaranje:** (bravar) Nije prisutan
5. **Centar za socijalni rad:** Branka Branković LK xxxxx

	Na licu mjesta u stanu izvršenika pored gore navedenih stranaka u postupku zatekao sam mldb. Nermina Mujića kojeg zastupa zakonski zastupnik Mara Marić (majka).	
	Pozvao sam izvršenika da mirnim putem preda mldb. Nermina Mujića zakonskom zastupniku. Izvršenik izjavljuje kako je saglasan da zakonski zastupnik preuzme mldb. Nermina Mujića ukoliko on želi.	
	Naložio sam tražiocu izvršenja da preuzme mldb. Nermina Mujića tom prilikom mldb. je histerično odbio preuzimanje, nakon toga sam prekinuo provođenje u cilju zaštite interesa djeteta.	
	Naložio sam svim strankama koje se nalazile u prostoriji da je napuste, kako bi mldb. Nermin Mujić i zakonski zastupnik (majka) Mara Marić razgovarali bez prisustva ostalih učesnika.	
	Nako 30 minuta zakonska zastupnica mirnim putem je preuzela mldb. Nermina Mujića. Tražilac izvršenja izjavljuje kako odustaje od sudskih troškova, čime je zaključak od 15.05.2010. god. proveden u cijelosti.	

Tražilac izvršenja: Mara Marić Izvršenik: Mujo Mujić Centar za socijalni rad: Branka Branković Svjedok: Sanjin Sanjinović Sudski izvršitelj: Sanjin Sanjinović

☐ Odselio ☐ Umro ☐ Izvršen popis ☐ Nagodba ☐ Javna prodaja
☐ Nepoznat ☐ Naplaćen dug ☐ Nema stvari za popis ☐ Stvari popisane u drug. Pr.

II POSEBNI POSTUPCI

1. Izvršenje na nepokretnostima

1.1 Mjesna nadležnost

Zakon o izvršnom postupku sadrži posebne odredbe o izvršenju na nepokretnostima. Prema odredbi člana 67. Zakona o izvršnom postupku FBiH i Republike Srpske, a člana 5. Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta, za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na nepokretnosti i provođenju rješenja o izvršenju nadležan je sud na čijem se području nepokretnost nalazi.

1.2 Izvršne radnje

Izvršenje na nepokretnosti provodi se zabilježbom izvršenja u zemljišnoj knjizi, utvrđivanjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem tražilaca izvršenja iz iznosa dobijenog prodajom. Prednje izvršne radnje prema okolnostima slučaja provodi sudija ili po njegovom ovlaštenju stručni saradnik.

1.3 Nepokretnost kao predmet izvršenja

U zakonu su precizno određeni uvjeti u pogledu svojstva nepokretnosti kao predmeta izvršenja, pa zakonom je propisano da:

- predmet izvršenja može biti samo nepokretnost kao cjelina,
- suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalan predmet izvršenja,
- da će sud u rješenju o izvršenju odrediti da se na prodaju ponude kako cjelokupna nepokretnost tako i suvlasnički dio koji je predmet izvršenja,
- da će sud odrediti prodaju cjelokupne nepokretnosti postupajući kao da se radi o zahtjevu suvlasnika za diobu fizički nedjeljive stvari kako je to predviđeno propisima koji uređuju suvlasničke odnose,
- da suvlasnici koji nisu izvršenici imaju pravo na namirenje u visini svojih suvlasničkih dijelova iz iznosa dobijenog prodajom stvari, a imaju i pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmet izvršenja ustupi, ako polože iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari,
- da će sud uputiti na parnicu suvlasnika koji nije izvršenik, a kojem je osporen udio u stvari koja je predmet izvršenja,
- da se prednje odredbe na odgovarajući način primjenjuju i na vlasnike zajedničke imovine (zajedničari).

Ne može biti predmet izvršenja poljoprivredno zemljište zemljoradnika u površini od 5.000 m². Ovo izuzimanje od izvršenja ne odnosi se na izvršenje radi ostvarenja novčanih potraživanja osiguranih hipotekom.

1.4 Dokaz o vlasništvu

Tražilac izvršenja uz prijedlog za izvršenje dužan je podnijeti dokaz o vlasništvu izvršenika - podnijeti izvod iz zemljišne knjige kao dokaz da je nepokretnost upisana kao vlasništvo izvršenika. U slučaju da je nepokretnost upisana u zemljišnoj knjizi na drugo lice, prijedlogu se može udovoljiti samo ako su po utvrđenju izvršenikove imovine, u skladu sa odredbom čl. 37. Zakona o izvršnom postupku Federacije BiH i Republike Srpske koju odredbu ne sadrži Zakon o izvršnom postupku Distrikt Brčko, ispunjeni uvjeti za promjenu zemljišnoknjižnog stanja.

Članom 63. stav 2. Zakona o izvršnom postupku Distrikta Brčko je pak određeno da, ako je pravo na nepokretnosti upisano u zemljišnoj knjizi na drugo lice, a ne na izvršenika, prijedlogu se može udovoljiti samo ako tražilac izvršenja podnese ispravu koja je odgovarajuća za upis izvršenikova prava.

1.5 Zabilježba izvršenja

Čim donese rješenje o izvršenju, sud će po službenoj dužnosti odrediti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja, kojom tražilac izvršenja stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti. Promjena vlasnika nepokretnosti tokom izvršnog postupka ne sprječava da se taj postupak nastavi protiv novog vlasnika kao izvršenika.

Nakon upisa zabilježbe izvršenja u zemljišne knjige ne može se za namirenje drugog potraživanja istog ili drugog tražioca izvršenja na toj nepokretnosti provesti poseban izvršni postupak. Tražilac izvršenja za čije je potraživanje kasnije određeno izvršenje na istoj nepokretnosti, može pokrenutom izvršnom postupku pristupiti do donošenja zaključka o prodaji nepokretnosti najpovoljnijem ponuđaču.

Stvarne služnosti, stvarni tereti i prava građana na nepokretnosti ne prestaju prodajom nepokretnosti. Prodajom nepokretnosti ne prestaju ni lične služnosti koje su u zemljišnoj knjizi upisane prije prava radi čijeg se namirenja izvršenje provodi. Ostale lične služnosti prestaju provedbom rješenja o dosudi.

U pogledu ugovora o zakupu i najmu na nepokretnosti koja je prodana u izvršnom postupku oni ne prestaju njenom prodajom ako su sklopljeni i upisani u zemljišne knjige prije sticanja založnog prava, a koji nisu upisani u zemljišnu knjigu prije sticanja založnog prava ili prava namirenja radi čijeg se ostvarenja namirenje traži, prestaju pravosnažnošću rješenja o dosudi.

1.6 Promjena predmeta izvršenja

U izvršnom postupku kod izvršenja na nepokretnostima dozvoljena je promjena predmeta izvršenja i isto je regulisano članom 71. Zakona o izvršnom postupku Federacije BiH i Republike Srpske, a članom 64. Brčko Distrikta.

Izvršenik može u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja o izvršenju predložiti da se izvršenje odredi na drugom predmetu izvršenja, pod uvjetom da uz prijedlog podnese dokaz o svom pravu na drugom predmetu na osnovu kojeg je moguće odrediti izvršenje protiv izvršenika.

Sud dostavlja prijedlog tražiocu izvršenja koji se može izjasniti o prijedlogu izvršenika u roku od tri dana. O prijedlogu sud odlučuje rješenjem u roku od osam dana od dana prijema odgovora tražioca izvršenja. Sud će odbiti prijedlog za promjenu predmeta ako ocijeni da bi se izvršenje znatnije odužilo ili otežalo. Protiv ovog rješenja nije dozvoljen pravni lijek.

Ako sud usvoji prijedlog, u rješenju o promjeni predmeta izvršenja će odrediti izvršenje na drugom predmetu, ali zabilješka izvršenja na nepokretnosti ostaje na snazi sve do namirenja potraživanja tražioca izvršenja.

1.7 Utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti

O načinu utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti odlučiti će sud zaključkom odmah nakon što donese rješenje o izvršenju. Sud može održati i ročište sa strankama, a utvrđivanju vrijednosti nekretnine pristupiće se nakon što rješenje o izvršenju postane izvršno, ali i prije toga ako tražilac izvršenja to predloži.

Vrijednost nepokretnosti utvrđuje se na osnovu procjene nalaza vještaka i drugih činjenica u visini njene tržišne cijene na dan procjene. Pri utvrđivanju vrijednosti nekretnine treba se voditi računa i o tome koliko ona manje vrijedi zbog toga što na njoj ostaju određena prava i poslije prodaje. Utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti sud može zatražiti od nadležnog organa poreske uprave umjesto procjene vještaka.

U pogledu suvlasničkog dijela nekretnine, cijena treba da sadrži utvrđenu vrijednost za cjelokupnu nekretninu i za suvlasnički dio, te vrijednost suvlasničkog dijela koja bi se dobila u slučaju prodaje cjelokupne nekretnine.

Prethodna pravila o utvrđivanju nepokretnosti neće se primjenjivati ukoliko stranke i druga lica koja se u izvršnom postupku namiruju postignu sporazum o vrijednosti nekretnine.

1.8 Uvjeti prodaje

Kad je postupak za utvrđivanje vrijednosti nekretnine završen, sud donosi zaključak o njenoj prodaji.

Uvjeti prodaje unose se u zaključak o prodaji i isti mora da sadrži:

- 1) bliži opis nepokretnosti s pripadcima,
- 2) naznačenje prava trećih lica koja ne prestaju prodajom,
- 3) naznačenje da li je nepokretnost slobodna od lica i stvari ili se koristi i po kom pravnom osnovu,
- 4) vrijednost nepokretnosti, cijenu po kojoj se nepokretnost može prodati i ko je dužan platiti poreze i takse u vezi sa prodajom,
- 5) rok u kojem je kupac dužan položiti cijenu,
- 6) način prodaje, iznos osiguranja i rok u kojem mora biti dato, rok u kojem je kupac dužan položiti cijenu.

Ako se postupak izvršenja provodi na suvlasničkom dijelu, onda u zaključku moraju biti obuhvaćeni uvjeti prodaje kako cjelokupne nepokretnosti tako i suvlasničkog dijela koji je predmet izvršenja.

Zaključak o prodaji objavljuje se na sudskoj oglasnoj tabli i dostavlja se strankama. Od objavljivanja zaključka na oglasnoj tabli do dana prodaje mora proteći najmanje 30 dana.

Prodaja nepokretnosti obavlja se putem usmenog javnog nadmetanja.

Ročište za prodaju nepokretnosti održava se u sudskoj zgradi, ako sud nije drugačije odredio.

Ročište za prodaju održava se pred sudijom pojedincem ili stručnim saradnikom kojeg on odredi.

Stranke i založni povjerioci istog ranga namirenja mogu se sporazumjeti u pismenoj formi da se prodaja nepokretnosti izvrši u određenom roku neposrednom pogodbom preko lica ovlaštenog za promet nekretnina. Ugovor o neposrednoj pogodbi u ime i za račun izvršenika zaključuje lice kojem je povjerena prodaja na osnovu zaključka suda, a potpisi lica koja zaključuju ugovor moraju biti ovjereni kod nadležnog organa. Ugovor o neposrednoj pogodbi proizvodi djelovanje od dana donošenja rješenja o dosudi.

1.9 Razgledanje nepokretnosti

Sud zaključkom određuje način i vrijeme kada lice zainteresirano za kupovinu nepokretnosti može razgledati nepokretnost. Ako izvršenik ili drugo lice sprječava ili ometa razgledanje nepokretnosti, sud će zaključkom odrediti da se izvršenik ili drugo lice udalje s nepokretnosti za vrijeme razgledanja ako sprječavaju ili ometaju razgledanje nepokretnosti.

Ovu izvršnu radnju prema zaključku suda preduzima i provodi sudski izvršitelj po pravilima Zakona o izvršnom postupku (odredbe čl. 42., 43., 44. i 45. ZIP-a FBiH/RS, odnosno odredbe čl. 41., 42. 43. i 44. BD), a o obavljenoj izvršnoj radnji sačinjava zapisnik.

U cilju sprječavanja oštećenja nepokretnosti, a na prijedlog tražioca izvršenja sud može zaključkom:

- odrediti da se izvršenik ili drugo lice privremeno udalje sa nepokretnosti,
- povjeriti nepokretnost na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu i odrediti druge mjere potrebne radi njene zaštite.

Sredstva potrebna za zaštitu dužan je unaprijed osigurati tražilac izvršenja. Ovu izvršnu radnju prema zaključku suda provodi sudski izvršitelj po pravilima Zakona o izvršnom postupku o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti, a o obavljenoj izvršnoj radnji sačinjava zapisnik.

1.10 Prigovor nedostatka pokrića

Svako lice koje ima pravo da bude namireno iz prodajne cijene nepokretnosti, a koje po redu prvenstva dolazi ispred tražioca izvršenja, može predložiti da se izvršenje obustavi ako utvrđena vrijednost nepokretnosti ne pokriva ni djelimično iznos potraživanja tražioca izvršenja. Prijedlog za obustavu izvršenja može se podnijeti u roku od osam dana od dana dostavljanja zaključka o prodaji. Ako sud nađe da su ispunjeni prednji uvjeti, rješenjem će obustaviti postupak izvršenja, a troškove postupka u ovom slučaju snosi tražilac izvršenja koji je pokrenuo izvršenje. Ovakav prijedlog u zakonu se oslovljava kao prigovor nedostatka pokrića.

1.11 Pravo preče kupovine

Lice koje ima zakonsko ili ugovoreno pravo preče kupovine upisano u zemljišnoj knjizi ima prednost pred najpovoljnijim ponuđačem, ako odmah po zaključenju nadmetanja izjavi da nepokretnost kupuje uz iste uvjete (pravo preče kupovine).

Međutim, ako je nepokretnost prodana neposrednom pogodbom, sud će pozvati nosioca uknjiženog prava preče kupovine, odnosno zakonskog prava preče kupovine da se pod prijetnjom gubitka prava u određenom roku izjasni hoće li se tim pravom koristiti.

1.12 Ročište za nadmetanje, prodajna cijena i dosuda nepokretnosti

Kao što je već rečeno, zaključkom se određuju uvjeti prodaje, pa prema tome i prodajna cijena, u zavisnosti o kojem se ročištu za javno nadmetanje radi.

Na prvom ročištu za javno nadmetanje ne može se nepokretnost prodati ispod 1/2 utvrđene vrijednosti, na drugom ročištu ispod 1/3 od utvrđene vrijednosti, dok na trećem ročištu za javno nadmetanje nepokretnost može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost (čl. 89. Zakona o izvršnom postupku FBiH/RS).

Međutim, Zakon o izvršnom postupku BD sadrži nešto drugačiju regulativu, pa shodno odredbi čl. 82. ovog zakona, na prvom ročištu za javno nadmetanje ne može se nepokretnost prodati ispod 4/5 utvrđene vrijednosti, a na drugom ročištu nepokretnost se može prodati ispod 4/5 utvrđene vrijednosti, ali ne ispod polovine te vrijednosti.

U javnom nadmetanju kao kupci mogu učestvovati samo lica koja su prethodno dala osiguranje, koje iznosi 1/10 određene vrijednosti nepokretnosti, s tim što prema odredbama Zakonu o izvršnom postupku FBiH/RS davanje obezbjeđenja ne može iznositi više od 10.000,00 KM, koje ograničenje u ovom novčanom iznosu ne propisuje isti zakon BD. Osiguranje nisu dužni dati tražilac izvršenja na čiji je prijedlog određeno izvršenje i nosioci prava upisanih u zemljišnoj knjizi koja prestaju prodajom nepokretnosti, ako njihova potraživanja dostižu iznos osiguranja i ako bi se, s obzirom na njihov prvenstveni red i utvrđenu vrijednost nepokretnosti, taj iznos mogao namiriti iz kupovne cijene.

Na ročištu koje se održava pred sudijom pojedincem ili stručnim saradnikom kojeg on odredi, nakon što sud utvrdi da je udovoljeno uvjetima za održavanje ročišta za javno nadmetanje, sud objavljuje da se pristupa nadmetanju. Nadmetanje se zaključuje nakon isteka deset minuta neposredno nakon stavljanja najpovoljnije ponude.

Nakon zaključenja nadmetanja utvrđuje se lista ponuđača koji su ponudili cijenu iznad minimuma i utvrđuje se da je nepokretnost prodana najpovoljnijem ponuđaču.

O ročištu za prodaju vodi se zapisnik, a o prodaji nepokretnosti najpovoljnijem ponuđaču sud donosi pisani zaključak koji se objavljuje na sudskoj tabli.

Ponuđač sa najvišom ponudom plaća ukupnu prodajnu cijenu umanjenu za položeno osiguranje u roku koji sud odredi zaključkom, a koji ne može biti duži od 30 dana od dana objavljivanja zaključka da je nepokretnost prodana najpovoljnijem ponuđaču na sudskoj tabli.

Ukoliko ponuđač sa najvećom ponudom ne deponuje cijenu u predviđenom roku sud će zaključkom proglasiti prodaju tom ponuđaču nevaljanom, a novim zaključkom odrediti da je

nekretnina prodana drugom po redu ponuđaču, te ako drugi ponuđač ne uplati cijenu u predviđenom roku, sud primjenjuje ova pravila i na trećeg ponuđača.

U slučaju da sva tri ponuđača sa najvišom ponudom ne ispune svoje obaveze plaćanja prodajne cijene u određenim rokovima, sud može oglasiti da ovo ročište nije uspjelo (npr. prva prodaja) i zakazati novo ročište.

Iz položenog osiguranja prvog ponuđača kome je prodana imovina i koji u predviđenom roku nije uplatio prodajnu cijenu pokrivaju se troškovi neuspjelog ročišta, a narednog ročišta pokrivaju se iz osiguranja ponuđača kojima je nekretnina prodana, a koji cijenu nisu uplatili u određenom roku. Preostali iznos osiguranja (obezbjedenja) vratit će se davaocu osiguranja.

Ako ponuđač sa najvišom ponudom položi ukupnu prodajnu cijenu u ostavljenom roku, sud nakon polaganja cijene donosi rješenje o dosudi nepokretnosti kupcu - rješenje o dosudi.

Položeno osiguranje preostalih ponuđača, u ovom slučaju vraća se ponuđačima čija ponuda nije prihvaćena u roku od tri dana nakon uplate cijene sudu najpovoljnijeg ponuđača.

Rješenjem o dosudi sud određuje da se nepokretnost preda kupcu, a zemljišno - knjižnom sudu da se izvrši promjena prava vlasništva te brišu prava trećih za koje je to rješenjem određeno.

Protiv rješenja o dosudi nije dozvoljen prigovor, ali se može izjaviti žalba.

1.13 Namirenje tražioca izvršenja i ročište za diobu

Sud pristupa namirenju tražioca izvršenja odmah nakon donošenja rješenja o dosudi. Određuje ročište za diobu cijene (iznosa dobijenog prodajom) ako ima više od jednog tražioca izvršenja ili trećih lica koja imaju pravo na namirenje. Na ročište sud poziva pored stranaka i lica koja prema stanju spisa i prema podacima iz zemljišne knjige polažu pravo da se namire iz tog iznosa. Na ročištu se raspravlja o namirenju tražioca izvršenja i drugih lica koja postavljaju zahtjev za namirenje.

Lice koje se namiruje iz prodajne cijene može na ročištu za diobu drugom takvom licu osporiti postojanje potraživanja, njegovu visinu i red namirenja. Sud će lice koje je osporilo potraživanje upitati da u određenom roku pokrene parnicu, osim ako lice koje osporava potraživanje to osporavanje potkrepljuje pravosnažnom presudom, javnom ili prema zakonu ovjerenom ispravom. U tom slučaju sud će o osporavanju odlučiti u izvršnom postupku.

Međutim, ako lice koje je osporilo potraživanje učini vjerovatnim postojanje razloga za osporavanje, sud će zaključkom na parnicu uputiti lice čije je potraživanje osporeno, a donošenje rješenja o namirenju lica čije je potraživanje osporeno odgoditi do završetka parnice.

Iz prodajne cijene namiruju se tražioci izvršenja na čiji je prijedlog određeno izvršenje, založni povjerioci i kad nisu prijavili svoja potraživanja i lica koja imaju pravo na naknadu za lične služnosti.

Iz iznosa dobijenog prodajom namiruju se prvenstveno, i to redom:

- 1) troškovi izvršnog postupka,

- 2) potraživanja založnih povjerilaca koji se po redu prvenstva namiruju prije tražioca izvršenja,
- 3) potraživanja tražioca izvršenja po čijem je prijedlogu određeno izvršenje,
- 4) potraživanja založnih povjerilaca koja se po redu prvenstva namiruju poslije tražioca izvršenja,
- 5) naknada za lične služnosti koje se prodajom gase.

Ako izvršenik, pored glavnog potraživanja, duguje i kamatu, ona se namiruje prije iznosa glavnog potraživanja. Više lica unutar istog reda namiruju se po redu sticanja založnog prava i prava na namirenje tražioca izvršenja koji su predložili izvršenje, odnosno po redu sticanja ličnih služnosti. Više potraživanja koja imaju isti red namirenja namiruju se srazmjerno svojoj visini ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za potpuno namirenje.

Prednja pravila se na odgovarajući način primjenjuju i na namirenje podzaložnih prava (nadhipoteka) i drugih prava koja su teret prava koja se namiruju. Troškovi i kamate određeni izvršnom ispravom, namiruju se za posljednje tri godine do donošenja rješenja o dosudi nepokretnosti kupcu, po istom redoslijedu kao i glavno potraživanje.

Zakon o izvršnom postupku sadrži posebne odredbe o načinu namirenja za: nedospjelo potraživanje, nedospjelo potraživanje povremenih davanja i potraživanja uz uvjet.

Sud će na ročištu za diobu obavijestiti prisutna lica o datumu donošenja rješenja o namirenju, nakon čega će se na odgovarajući način primjenjivati opće odredbe o dostavi, uključujući i pretpostavke i posljedice propuštanja preuzimanja rješenja.

Ako nužnost održavanja ročišta za diobu nije propisana zakonom, sud će rješenje o namirenju objaviti na oglasnoj tabli. Pri donošenju rješenja o namirenju sud će uzeti u obzir samo ona potraživanja po kojim je rješenje o izvršenju postalo izvršno najkasnije na dan ročišta za diobu. Ali ako ima potraživanja u odnosu na koje rješenje o izvršenju nije postalo izvršno najkasnije na dan ročišta za diobu, ta će se potraživanja namiriti nakon izvršnosti rješenja o izvršenju iz preostalog iznosa prodajne cijene, ako je ima, a ostatak će se vratiti izvršeniku. Prednje se ne odnosi na potraživanja osigurana založnim pravom ili zemljišnim dugom.

Potraživanje založnog povjerioca koje nije dospjelo do dana donošenja rješenja o namirenju za koje nisu ugovorene kamate, isplatit će se nakon odbitka iznosa koji odgovara zakonskim zateznim kamatama od dana donošenja rješenja o namirenju do dana dospijeca tog potraživanja. Nedospjelo potraživanje založnog povjerioca za koje su ugovorene kamate isplatit će se zajedno sa iznosom ugovorenih kamata obračunatih do dana donošenja rješenja o namirenju.

Izvršenju rješenja o namirenju prisupit će se nakon što istekne rok za izjavu žalbe ovlaštenih lica. Protiv rješenja o namirenju nije dozvoljen prigovor, ali se može izjaviti žalba.

Ako žalba na rješenje o namirenju bude izjavljena u roku dostavit će se strankama i ostalim učesnicima u postupku, a rješenje izvršiti ako tražilac izvršenja u roku od tri dana od prijema žalbe ne predloži odlaganje izvršenja do odluke drugostepenog suda po žalbi.

Po izvršenju rješenja o namirenju, višak prodajne cijene koji preostane nakon namirenja tražilaca izvršenja i drugih lica kojima pripada pravo na namirenje, predat će se izvršeniku, ako za to nema smetnji.

1.14 Predaja nepokretnosti kupcu i iseljenje izvršenika

Prodajom nepokretnosti izvršenik gubi pravo posjeda nepokretnosti i dužan je predati kupcu odmah nakon dostave rješenja o dosudi nepokretnosti, ako zakonom ili u sporazumu s kupcem nije drugačije određeno.

Na zahtjev kupca, sud će nakon što donese rješenje o dosudi nepokretnosti, naložiti zaključkom izvršeniku da se nepokretnost isprazni i preda kupcu. Ovo izvršenje provodi se prema pravilima Zakona o izvršnom postupku o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti, a u ovom postupku kupac stiče položaj tražioca izvršenja podnošenjem prijedloga. Prednje izvršene radnje sud zaključkom nalaže da provede sudski izvršitelj u skladu sa postupkom o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti, a o obavljanju ovih izvršnih radnji, sudski izvršilac sastavlja zapisnik.

Sud će na prijedlog kupca, nakon donošenja rješenja o dosudi nepokretnosti, rješenjem narediti drugim licima koja ne raspolažu valjanim pisanim pravnim osnovom za korištenje nepokretnosti, da je, bez odgode, predaju kupcu i u istom rješenju odrediti protiv tih lica izvršenje ispražnjenjem i predajom nepokretnosti.

Provođenju ovog izvršenja pristupa se odmah po donošenju rješenja i izvršenje se provodi prema pravilima Zakona o izvršnom postupku o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti. U ovom postupku kupac ima položaj tražioca izvršenja. Prednje izvršene radnje sud zaključkom nalaže da provede sudski izvršitelj u skladu sa postupkom o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti, a o obavljanju ovih izvršnih radnji ispražnjenja i predaje nepokretnosti kupcu, sudski izvršitelj sastavlja zapisnik.

1.15 Izvršenje u slučaju kad nepokretnost nije upisana u zemljišne knjige

Članom 113. Zakona o izvršnom postupku FBiH/RS, propisan je postupak izvršenja na nepokretnostima koje nisu upisane u zemljišne knjige, dok ovakvu regulativu ne sadrži Zakon o izvršnom postupku BD.

U slučaju da nepokretnost nije upisana u zemljišne knjige, a tražilac izvršenja uz prijedlog za izvršenje je sudu podnio dokaz da je izvršenik njen vlasnik, pa ako bi njen upis u zemljišne knjige bio u suprotnosti sa zakonom, prema Zakonu o izvršnom postupku FBiH/RS, prema članu 113. stav 6. sud će obaviti pljenidbeni popis nepokretnosti za koju je predloženo izvršenje i na ročište za pljenidbeni popis pozvati tražioca izvršenja, izvršenika i lica sa čijim nepokretnostima graniči ta nepokretnost.

Ročište sud zakazuje zaključkom, a radnju pljenidbenog popisa prema okolnostima slučaja poduzima sudija ili je može povjeriti stručnom saradniku kojeg on odredi ili sudskom izvršitelju, uz sudjelovanje vještaka geodetske struke (geometra) radi identifikacije nekretnine. O obavljenoj radnji pljenidbenog popisa nekretnine sačinjava se zapisnik, pri čemu se zapisnik o pljenidbenom popisu objavljuje na sudskoj ploči, a o obavljenom pljenidbenom popisu u "Službenim novinama FBiH /RS" i u najmanje u dva dnevna lista koja se distribuiraju na teritoriji FBiH/RS objaviti oglas u kojem će navesti podatke: broj predmeta, ime i adresu stranaka, podatke o nepokretnosti na kojoj se izvršenje provodi, te obavijest o tome gdje je i kada održano ročište na kojem je nepokretnost popisana i kad je zapisnik o pljenidbenom popisu istaknut na sudskoj ploči. Ovim oglasnom sud će pozvati sva zainteresirana lica da pismeno ili usmeno obavijeste sud o razlozima zbog kojih se izvršenje ne može provesti na toj nepokretnosti.

Daljnje postupanje suda u procjeni vrijednosti, prodaji nepokretnosti i namirenju, provodi se po naprijed opisanim pravilima za izvršenje nad nepokretnosti.

2. Izvršenje na pokretnim stvarima

U zakonima o izvršnom postupku entiteta i Brčko Distrikta BiH sadržane su posebne odredbe o izvršenju na pokretnim stvarima.

Članom 135. ZIP RS/FBiH propisano je da će se odredbe ovog zakona o izvršenju radi namirenja novčanog potraživanja prodajom nepokretnosti primjenjivati na odgovarajući način i u postupku izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja prodajom pokretnih stvari. Ova zakonska odredba koja upućuje na shodnu primjenu odredaba o prodaji nepokretnosti i kod izvršenja na pokretnim stvarima izuzima od ovakve shodne primjene odredaba o izvršenju na nepokretnostima – član 71. ovog zakona, kojim je propisana promjena predmeta izvršenja i koja se primjenjuje samo kod prodaje nepokretnosti.

U ZIP-u Brčko Distrikta je također propisano u članu 122. da se odredbe ovog zakona o izvršenju na nepokretnostima primjenjuju na odgovarajući način i u postupku izvršenja na pokretnim stvarima, ako odredbama izvršenja na pokretnim stvarima nije drugačije određeno. U ovom zakonu je na drugačiji način riješeno u odnosu na entitetske zakone, jer izvršenik može predložiti promjenu sredstva izvršenja kod izvršenja na pokretnim stvarima, ako postoji znatna nesrazmjera između vrijednosti tog predmeta i iznosa potraživanja. U tom slučaju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe člana 64. ZIP-a Brčko Distrikta BiH.

Prema odredbi člana 114. ZIP-a RS/FBiH za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na pokretnim stvarima i za sprovedbu tog izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području, prema naznaci u prijedlogu za izvršenje, one nalaze. Ovo pravilo važi i kada se izvršenje pokreće po službenoj dužnosti.

Međutim, tražilac izvršenja može predložiti da se donese rješenje o izvršenju ne označavajući mjesto gdje se nalaze pokretne stvari. U takvom slučaju za odlučivanje o prijedlogu nadležan je sud na čijem se području nalazi prebivalište ili boravište izvršenika koji je fizičko lice, odnosno sjedište izvršenika koji je pravno lice.

Izvršenik može još prije donošenja izvršne isprave da osujeti provođenje izvršenja na pokretnim stvarima (otuđiti, sakriti itd). Stoga tražilac izvršenja može da podnese prijedlog za izvršenje sudu na području na kome izvršenik ima prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, bez oznake gdje se nalaze izvršenikove pokretne stvari i da sud donese rješenje bez takvog označavanja mjesta stvari. Nakon toga tražilac izvršenja može podnijeti rješenje o izvršenju svakom sudu na području koga se nalaze izvršenikove stvari, s prijedlogom da taj sud provede izvršenje. Ovo je mogućnost tražiocu izvršenja da može ostvariti svoje novčano potraživanje i protiv nesavjesnih izvršenika koji svoje stvari kriju.

Također Zakonom o izvršnom postupku RS/FBiH predviđeno je da ukoliko je sud odredio izvršenje na pokretnim stvarima na području tog ili drugog suda, po okončanju izvršenja na pokretnim stvarima na svom području rješenje o izvršenju će dostaviti drugom sudu na daljnje provođenje do potpunog namirenja tražioca izvršenja.

Članom 5. Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH regulisano je da je Osnovni sud mjesno nadležan za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na nepokretnim i pokretnim stvarima i za sprovođenje tog izvršenja, ako se na području distrikta te stvari nalaze. Navedenim članom

regulisana je mjesna nadležnost Osnovnog suda i za ostala sredstva i predmete izvršenja u zavisnosti od predmeta i sredstva izvršenja, tako da odredbe o mjesnoj nadležnosti nisu sadržane u poglavljima zakona kao u entitetskim zakonima.

2.1 Izuzimanje od izvršenja i izvršne radnje

Prema odredbi člana 117. ZIP RS/FBiH, a člana 71. ZIP BD ne mogu biti predmet izvršenja:

1. predmeti koji su neophodno potrebni izvršeniku i članovima njegove porodice za zadovoljavanje svakodnevnih potreba,
2. hrana i ogrijev za potrebe izvršenika i članova njegovog domaćinstva za tri mjeseca,
3. gotov novac izvršenika po osnovi potraživanja koja su izuzeta ili ograničena od izvršenja, te gotov novac izvršenika koji ima stalna mjesečna primanja do mjesečnog iznosa koji je po zakonu izuzet od izvršenja proporcionalno vremenu do idućeg primanja,
4. medalje, ratne spomenice i drugo ordenje i priznanja, vjenčani prsten, lična pisma, rukopisi i drugi lični spisi izvršenika, porodične fotografije, lične i porodične isprave i porodični portreti.
5. Poštanska pošiljka ili poštanska novčana doznaka upućena izvršeniku ne može biti predmet izvršenja prije uručenja.

Prednja pravila se ne odnose na izvršenje radi ostvarenja novčanih potraživanja osiguranih ugovornim založnim pravom na pokretnim stvarima.

Odredbama člana 117.a. ZIP FBiH ne mogu biti predmet izvršenja stalna sredstva za rad Federacije, kantona, grada, općine i javnog fonda. Ne mogu biti predmet izvršenja pokretne stvari ustanove koja se finansira u cijelosti ili djelimično iz budžeta, a koja je osnovana za vršenje djelatnosti od javnog interesa kojom se osigurava ostvarivanje prava na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, dječiju zaštitu, socijalnu zaštitu, nauku, kulturu i fizičku kulturu, ako nekretnina služi za vršenje djelatnosti te ustanove i ako cilj vršenja djelatnosti nije sticanje dobiti. Članom 117.b. ZIP FBiH nadležni sud u svakom konkretnom slučaju odlučuje o ispunjenju uvjeta za izuzimanje od izvršenja iz prethodnog člana.

ZIP Brčko Distrikta BiH u članu 104. je na identičan način kao i ZIP RS regulirao koji predmeti su izuzeti od izvršenja, s tim što je ovim zakonom predviđeno da kao predmet izvršenja ne mogu biti pomagala koja su invalidu ili drugom licu s tjelesnim nedostacima data na osnovu propisa ili koje je sam nabavio, a nužna su za obavljanje životnih funkcija.

Izvršne radnje kojima se provodi izvršenje na pokretnim stvarima su zapljena, procjena i prodaja stvari, te namirenjem tražioca izvršenja iz iznosa dobijenog prodajom.

Tražilac izvršenja može tražiti da se sprovede samo zapljena i procjena, ali u tom slučaju dužan je da u roku od tri mjeseca od dana izvršenog popisa, odnosno procjene, podnijeti prijedlog za prodaju stvari. Ako to ne učini sud će izvršenje obustaviti. Tražilac izvršenja može podnijeti novi prijedlog za izvršenje na istim stvarima.

2.2 Pljenidba, procjena i prodaja pokretnih stvari

U ZIP RS i FBiH je na isti način i to članom 119.do 132. regulisan postupak pljenidbe, procjene i prodaje pokretnih stvari.

ZIP Brčko Distrikta BiH je odredbama 106. do 119. skoro na identičan način kao i entitetski zakoni regulisao postupak pljenidbe, procjene i prodaje pokretnih stvari uz male razlike koje će se u ovom tekstu naglasiti.

Opće je pravilo, da sudski izvršitelj, prije nego što pristupi zapljeni, predaje izvršeniku rješenje o izvršenju i poziva ga da plati iznos za koji je određeno izvršenje. Ako izvršeniku rješenje o izvršenju nije moglo da se preda prilikom zapljene, dostaviće mu se naknadno, po općim pravilima o dostavi.

Sud može odlučiti, zavisno od okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, da uruči rješenje o izvršenju prije pokušaja popisa i zapljene izvršenikovih stvari. Izuzetno, popis i zapljena izvršenikovih stvari može se izvršiti po uručanju rješenja o izvršenju, što sud cijeni u svakom pojedinom slučaju.

O vremenu i mjestu zapljene obavijestit će se tražilac izvršenja, ako je to tražio.

Odsutnost tražioca izvršenja ne sprječava provođenje zapljene.

O obavljenoj zapljeni obavijestit će se stranka koja joj nije bila prisutna.

Zapljena se obavlja sastavljanjem popisa zapljene pokretnih stvari. Prilikom popisa sudski izvršitelj treba da vodi računa da se ne popisuju stvari koje ne mogu biti predmet izvršenja. Popisati se mogu stvari koje se nalaze u posjedu izvršenika, te njegove stvari koje se nalaze u posjedu tražioca izvršenja. U posjedu izvršenika su one stvari koje on ima na sebi odnosno nalaze se na ili u njegovoj nekretnini, u stanu u kome stanuje, odnosno poslovnoj prostoriji koju drži u zakupu.

Ako treća lica ne obavijeste sud o svojim pravima na pokretnoj stvari u posjedu izvršenika koja je predmet izvršenja, niti dokažu svoja prava na njima, smatra se da takva prava trećih ne postoje i da je izvršenik vlasnik stvari koja se nalazi u njegovom posjedu.

Smatra se da su bračni ili vanbračni drugovi suvlasnici u jednakim dijelovima svih pokretnih stvari koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti.

Izvršenikove stvari koje se nalaze u posjedu trećeg lica mogu se popisati samo ako ono na to pristane. Ako treće lice ne pristane na popis sud će zaključkom na tražioca izvršenja, na njegov prijedlog, prenijeti izvršenikovo pravo na predaju stvari radi provođenja izvršenja po pravilima o prijenosu radi naplate. U slučaju da se stvar trećeg lica nalazi kod izvršenika smatraće se da je to izvršenikova stvar ako treće lice ne obavijesti sud o svojim pravima na toj stvari i to ne dokaže.

Popisuje se onoliko stvari koliko je potrebno za namirenje tražioca izvršenja i troškova izvršenja. Prvenstveno se popisuju stvari u odnosu na koje nema primjedbi izvršenika i trećih lica o postojanju prava koja bi sprječavala daljnji tok izvršenja, kao i one stvari koje se mogu najlakše unovčiti.

U ZIP-u Brčko Distrikta BiH članom 108. stav 3 je propisano da sud može, na prijedlog izvršenika, naknadno odrediti izvršenje na drugom predmetu, a ne na onom koji je na prijedlog tražioca izvršenja popisan, ako postoji znatna nesrazmjera između vrijednosti tog predmeta i iznosa potraživanja. U tom slučaju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe člana 64. ovog zakona.

Popisane stvari sudski izvršitelj će ostaviti na čuvanje izvršeniku, ako sud, na prijedlog tražioca izvršenja, nije odredio da se one predaju na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu. U ovakom

slučaju, rizik od opasnosti uništenja ili oštećenja stvari datih na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu snosi tražilac izvršenja osim ako je uništenje ili oštećenje posljedica više sile. Primjetno je u sudskoj praksi da tražilac izvršenja rijetko koristi mogućnost da traži da se njima, odnosno trećim licima zaplijenjene stvari daju na čuvanje. Na popisanim stvarima koje su ostavljene izvršeniku na čuvanje, vidljivo će se označiti da su zaplijenjene.

Zaplijenjeni gotov novac, vrijednosni papiri i dragocjenosti predat će se u sudski depozit. U sudski depozit predat će se i druge stvari veće vrijednosti ako su pogodne za takav način čuvanja.

Svim licima koja posjeduju ili imaju kontrolu nad popisanim stvarima, zabranjuje se da njima raspolazu bez sudskog naloga.

Ako su zaplijenjene stvari ostavljene izvršeniku na čuvanje, on ih može upotrebljavati ali tako da se ne umanju njihova vrijednost. Ne smije tim stvarima raspolagati (otuđivati ih, davati u zakup ili na poslugu) niti mijenjati njihovu namjenu. Korisno je upozorenje na krivičnopravne posljedice postupanja protivno takvoj zabrani (krivično djelo oštećenja tuđih prava). Zabrana raspolaganja odnosi se i na druga lica kod kojih su stvari ostavljene.

U članu 110. Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH je propisano da se samo izvršeniku zabranjuje raspolagati zaplijenjenim stvarima i da se u rješenju o izvršenju unosi ta zabrana uz upozorenje izvršeniku na kaznenopravne posljedice postupanja protivno zabrani, dok je u entitetskim zakonima određena zabrana raspolaganja popisanim stvarima i drugim licima bez sudskog naloga.

Tražilac izvršenja stiče popisom zapljene založno pravo na popisanim pokretnim stvarima (ručna zaloga) tj. pravo da se iz založene pokretne stvari namiri prodajom pokretne stvari.

Ako je popis obavljen u korist više tražilaca izvršenja, prvenstveni red založnog prava određuje se prema danu kada je prijedlog za izvršenje primljen u sud, a ako su prijedlozi primljeni istog dana, njihova založna prava imaju isti prvenstveni red. Ako je prijedlog za izvršenje upućen poštom preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se kao dan prijema u sudu.

Za slučaj da sudski izvršitelj ne nađe pokretne stvari za popis ili nađe samo stvari koje su izuzete od izvršenja, neće se sačinjavati zapisnik o popisu već sastaviti zabilježbu o tome. O tome će se obavijestiti tražilac izvršenja, koji nije bio prisutan pokušaju popisa stvari.

U roku od tri mjeseca od dana dostave obavijesti, odnosno od dana pokušane zapljene kojoj je bio prisutan, tražilac izvršenja može predložiti da se zapljena ponovo sprovede. U obavijesti će se upozoriti da će, ako ne predloži ponovnu zapljenu u tom roku, sud obustaviti izvršenje. Izvršenje će se obustaviti i ako se pri ponovnoj zapljenu ne nađu stvari koje mogu biti predmet izvršenja.

U slučaju da je tražilac izvršenja prisutan pokušaju popisa upozorit će se na mogućnost da u roku od tri mjeseca predloži ponovni popis i na posljedice koje će nastupiti ako tako ne postupi i o tome će se sastaviti zabilježba.

Istovremeno, s popisom zapljene obaviti će se i procjena vrijednosti pokretnih stvari. Procjenu obavlja sudski izvršitelj, ako sud nije odredio da je obavi sudski procjenitelj ili posebni vještak.

Stranka može predložiti da procjenu obavi vještak iako to sud nije odredio. Ako sud prihvati taj prijedlog, troškove vještačenja dužan je predujmiti predlagač u roku koji sud odredi. Ako predujam ne bude plaćen u roku, smatrat će se da je predlagač odustao od svog prijedloga. O ovom

prijedlogu sud odlučuje zaključkom. Troškove vještačenja snosi predlagač, bez obzira na ishod izvršnog postupka.

Stranka može u roku od tri dana od obavljene procjene, predložiti sudu utvrđivanje niže, odnosno više vrijednosti zaplijenjenih pokretnih stvari od procijenjene ili određivanje nove procjene, izuzev ukoliko procjenu nije obavio vještak. O prijedlogu sud odlučuje zaključkom.

O pljenidbenom popisu i procjeni sastavlja se zapisnik u kome se označavaju zaplijenjene pokretne stvari sa njihovom procijenjenom vrijednosti. Zapisnik se sastavlja na propisanom obrascu. Treba da sadrži podatke o strankama, oznaku rješenja o izvršenju, opis stvari (marka, tip, veličina, godina proizvodnje i sl.), ko je prisutan od stranaka i eventualno trećih lica, da li je i kome uručeno rješenje o izvršenju, kod koga su stvari ostavljene na čuvanje, kao i eventualne izjave trećih lica o pravima na stvarima koje su predmet popisa. Posebno će se unijeti u zapisnik upozorenje izvršeniku i tražiocu izvršenja na prava, odnosno obaveze povodom popisa i procjene. Zapisnik o pljenidbenom popisu tražilac izvršenja može o svom trošku objaviti u sredstvima javnog informisanja.

Ako se nakon popisa zapljene odredi izvršenje na zaplijenjenim stvarima radi naplate drugog potraživanja istog tražioca izvršenja ili potraživanja drugog tražioca izvršenja, neće se obaviti ponovni popis i procjena tih pokretnih stvari nego će se u nastavku zapisnika samo zabilježiti podaci iz kasnijeg rješenja o izvršenju, podaci o strankama, visina novog potraživanja i dr.

Prodaja zaplijenjenih stvari može se provesti tek nakon isteka 15 dana od dana popisa zapljene. Međutim moguće je prodaju odrediti i prije toga i to ako izvršenik pristane da se prodaja obavi prije toga, ili ako su u pitanju stvari koje su podložne brzom kvarenju, ili ako postoji opasnost od znatnog pada njihove cijene, ili ako tražilac izvršenja da obezbjeđenje za štetu koju bi bio dužan nadoknaditi izvršeniku u slučaju da rješenje o izvršenju ne postane izvršno (član 129. ZIP RS/FBiH).

U članu 116. stav.1 ZIP-a Brčko Distrikta BiH je propisano da se prodaja zaplijenjenih stvari može provesti tek nakon pravosnažnosti rješenja o izvršenju, osim ako izvršenik ne pristane da se prodaja obavi prije toga, ili ako su u pitanju stvari koje su podložne brzom kvarenju, ili ako postoji opasnost od znatnog pada njihove cijene, ili ako tražilac izvršenja da obezbjeđenje za štetu koju bi bio dužan nadoknaditi izvršeniku u slučaju da rješenje o izvršenju ne postane pravosnažno.

Prodaja stvari se vrši putem usmenog javnog nadmetanja ili neposrednom pogodbom. Način prodaje određuje sud zaključkom, pazeći na to da se postigne najpovoljnije unovčenje stvari. Javno nadmetanje provodi sudski izvršitelj ili drugo lice određeno od suda.

Prodaja neposrednom pogodbom obavlja se između kupca, s jedne strane i sudskog izvršitelja ili lica koje obavlja komisione poslove, s druge strane. Sudski izvršitelj pokretne stvari prodaje, u ime i za račun izvršenika, a lice koje obavlja komisione poslove u svoje ime, a za račun izvršenika.

Prodaja javnim nadmetanjem odredit će se ako su u pitanju stvari veće vrijednosti, a može se očekivati da će se prodati po većoj cijeni od procijenjene vrijednosti.

Prodaja stvari objavit će se blagovremeno na oglasnoj tabli suda, a može se objaviti i na način predviđen za objavljivanje prodaje nepokretnosti (lokalnim medijima i na drugi način). Tražilac izvršenja i izvršenik obavijestit će se o mjestu, danu i satu prodaje.

Bez pristanka lica koja se u izvršnom postupku po redu prvenstva namiruju prije tražioca izvršenja, pokretna stvar se na javnom nadmetanju ne može prodati po cijeni koja ne pokriva ni djelimično iznos potraživanja tražioca izvršenja.

Na prvom ročištu za javno nadmetanje ne može se pokretna stvar prodati ispod polovine utvrđene vrijednosti. Početne ponude za prvo ročište na iznose manje od jedne polovine utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane.

Nakon zaključenja nadmetanja utvrđuje se lista ponuđača koji su ponudili cijenu iznad minimuma i da je pokretna stvar prodana najpovoljnijem ponuđaču ukoliko su ispunjeni ostali uvjeti. O prodaji pokretnih stvari najpovoljnijem ponuđaču sud donosi pisani zaključak koji se objavljuje na oglasnoj tabli suda.

Ponuđač sa najvećom ponudom će platiti cijenu za pokretnu stvar odmah nakon objavljivanja rezultata ako sud zaključkom ne odluči drugačije. Ukoliko ponuđač ne plati odmah po pozivu suda, drugi ponuđač će biti proglašen kupcem i platit će onu cijenu koju je on ponudio i tako redom.

U slučaju da nijedan od ponuđača sa odgovarajućom ponudom ne uplati cijenu odmah po pozivu suda, sud će na zahtjev jedne od stranaka oglasiti da prvo ročište nije uspjelo. Zahtjev sudu za zakazivanje novog ročišta stranka može podnijeti u roku osam dana od održavanja neuspjelog ročišta. Sud će obustaviti izvršni postupak ako se u tom roku ne stavi takav prijedlog.

Ako je zakazano drugo ročište za javno nadmetanje sud će ga provesti po pravilima koja važe za prvo ročište, ali se stvari mogu prodati bez ograničenja u pogledu utvrđene cijene. U slučaju da se stvari ne prodaju na drugom ročištu za javno nadmetanje, sud će obustaviti postupak. Isto tako sud će obustaviti postupak ako se stvari ne uspiju prodati neposrednom pogodbom. Ako se stvari prodaju neposrednom pogodbom ne mogu se prodati ispod jedne trećine procijenjene vrijednosti.

ZIP Brčko Distrikta BiH je propisao u odnosu na entitetske zakone drugačiji način određivanja najniže cijene za koju se može prodati pokretna stvar na prvom i drugom javnom nadmetanju. Također je drugačije riješen rok u kojem stranka može podnijeti prijedlog za drugo nadmetanje ili za prodaju neposrednom pogodbom od dana održavanja prvog javnog nadmetanja.

Članom 118. stav. 1. ZIP-a Brčko Distrikta BiH je regulisano da se na prvom javnom nadmetanju stvari ne mogu prodati ispod dvije trećine procijenjene vrijednosti, a na novom javnom nadmetanju stvari se ne mogu prodati ispod jedne trećine procijenjene vrijednosti. Ovo pravilo važi i za slučaj da je sud odredio da se stvari prodaju neposrednom pogodbom.

Prijedlog za drugo nadmetanje ili za prodaju neposrednom pogodbom prema članu 118. stav. 4. ZIP-a Brčko Distrikta BiH stranka može podnijeti u roku od petnaest dana od dana prvog nadmetanja odnosno od dana proteka roka koji je sud odredio za prodaju neposrednom pogodbom.

Zakon o izvršnom postupku ovlašćuje sudskog izvršitelja da preda stvari kupcu i ako nije položio cijenu, ako na to, na svoj rizik, pristane tražilac izvršenja i učesnici koji imaju pravo prvenstva kod namirenja u granicama iznosa koji bi im pripali iz postignute cijene.

U takvom slučaju odrediće se rok u kome će kupac platiti cijenu, a ako to ne učini, tražilac izvršenja i eventualno drugi učesnici postupka mogu od suda tražiti da donese rješenje kojim će se kupac obavezati da plati cijenu. Na osnovu tog rješenja, nakon što postane pravosnažno i izvršno, može tražiti izvršenje. Prednja pravila o prodaji stvari prije plaćanja očito vode nepotrebnom odugovlačenju postupka ako kupac ne plati cijenu.

2.3 Namirenje tražioca izvršenja

ZIP RS/FBiH su predviđena pravila za namirenje jednog, odnosno više tražilaca izvršenja iz dobijene cijene. Na isti način je riješeno i u ZIP-u Brčko Distrikta BiH

Sud pristupa namirenju tražioca izvršenja odmah nakon donošenja rješenja o dosudi.

Ako se iz prodajne cijene stvari namiruje samo jedan tražilac izvršenja, sud će, bez održavanja ročišta, rješenjem odrediti da se iz iznosa dobijenog prodajom stvari i oduzetog novca namire redom: troškovi postupka, troškovi određeni u izvršnoj ispravi, kamate do dana unovčenja stvari i glavno potraživanje. Ako nakon podmirenja preostanu novčana sredstva, ona će se predati izvršeniku.

U slučaju da se namiruje više tražilaca izvršenja, odnosno ako se pored tražilaca izvršenja namiruju i lica čija prava prestaju prodajom stvari, oni se namiruju redom po kome su stekli založno pravo ili drugo pravo koje prodajom prestaje, ako zakonom nije određen drugačiji red namirenja.

Tražioc izvršenja istog reda koji se iz prodajne cijene ne mogu potpuno namiriti, namiruju se srazmjerno iznosima svojih potraživanja.

U slučaju namirenja više tražilaca izvršenja donosi se rješenje o namirenju nakon održanog ročišta. Na ročište za diobu cijene pozivaju se svi tražioc izvršenja, izvršenik i eventualno druga lica čija prava prestaju prodajom stvari te se raspravlja o namirenju tražioca izvršenja i drugih lica koja postavljaju zahtjev za namirenje. Lice koje se namiruje iz prodajne cijene može na ročištu za diobu drugom takvom licu osporiti postojanje potraživanja, njegovu visinu reda namirenja. Sud će lice koje je osporilo potraživanje uputiti da u određenom roku pokrene parnicu, osim ako lice koje osporava potraživanje to osporavanje potkrepljuje pravosnažnom presudom, javnom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom. U tom slučaju sud će o osporavanju odlučiti u izvršnom postupku. Međutim ako lice koje je osporilo potraživanje učini vjerovatnim postojanje razloga za osporavanje, sud će zaključkom na parnicu uputiti lice čije je potraživanje osporeno, a donošenje rješenja o namirenju lica čije je potraživanje osporeno odgoditi do završetka parnice. Pri donošenju rješenja o namirenju sud će uzeti u obzir samo ona potraživanja za koja je rješenje o izvršenju postalo izvršno do dana donošenja rješenja o namirenju.

Iz prodajne cijene namiruju se tražioc izvršenja na čiji je prijedlog određeno izvršenje, založni povjerioci i kad nisu prijavili svoja potraživanja i lica koja imaju pravo na naknadu za lične služnosti. I u ovom slučaju ako nakon podmirenja preostanu novčana sredstva, ona će se predati izvršeniku.

Iz iznosa dobijenog prodajom namiruju se prvenstveno i to redom: troškovi izvršnog postupka, potraživanja založnih povjerilaca koja se po redu prvenstva namiruju prije tražioca izvršenja, potraživanja tražioca izvršenja po čijem je prijedlogu određeno izvršenje, potraživanja založnih povjerilaca koja se po redu prvenstva namiruju poslije tražioca izvršenja, naknada za lične služnosti koje se prodajom gase. Ako izvršenik pored glavnog potraživanja duuguje i kamatu ona se namiruje prije iznosa glavnog potraživanja.

Više lica unutar istog reda namiruju se po redu sticanja založnog prava i prava na namirenje tražioca izvršenja koji su predložili izvršenje, odnosno po redu sticanja ličnih služnosti. Više potraživanja koja imaju isti red namirenja namiruju se srazmjerno svojoj visini ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za potpuno namirenje.

Protiv rješenja o namirenju nije dozvoljen prigovor, ali se može izjaviti žalba.

Ako nužnost održavanja ročišta za diobu nije propisana ovim zakonom, sud će rješenje o namirenju objaviti na oglasnoj tabli. Istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj tabli smatra se da je rješenje dostavljeno svim licima koja imaju pravo da se iz prodajne cijene namire.

Izvršenju rješenja o namirenju pristupit će se nakon što istekne rok za izjavu žalbe ovlaštenih lica. Ako žalba na rješenje o namirenju bude izjavljena u roku dostavit će se strankama i ostalim učesnicima u postupku, a rješenje izvršiti ako tražilac izvršenja u roku od tri dana od prijema žalbe ne predloži odlaganje izvršenja do odluke drugostepenog suda po žalbi.

Prodajom pokretne stvari izvršenik gubi pravo posjeda pokretne stvari i dužan ju je predati kupcu odmah nakon dostave rješenja o dosudi, ako zakonom ili u sporazumu s kupcem nije drukčije određeno.

3. Izvršenje na osnovu Zakona o registriranoj zalozi na pokretnim stvarima

Okvirni Zakon o zalozi («Službeni glasnik BiH» broj 28/04) sadrži posebne odredbe o izvršenju prava iz ugovora kojim je zasnovano strano pravo u obliku zaloga.

Za postupak izvršenja iz ovog zakona nadležni su izvršni sudovi koji su nadležni za izvršenje prema zakonima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikta).

Na pitanje izvršenja koja nisu uređena ovim zakonom na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona entiteta i Brčko Distrikta kojima se uređuje izvršni postupak, ukoliko nije u suprotnosti sa ovim zakonom.

Protiv rješenja izvršnog suda donesenog na osnovu povrede prava iz ugovora o zalogu nije dopušten pravni lijek, osim u slučajevima predviđenim u članu 27. stav 1. ovog zakona.

Podnošenje zahtjeva u skladu sa članom 27. stav 1. ovog zakona nema uticaja na izvršenje i jedino rješenje izdato od strane izvršnog suda u skladu sa članom 27. stav 2. ovog zakona ima uticaja na izvršenje.

Stranka koja smatra da je oštećena u postupku izvršenja iz ovog zakona, zaštitu svojih prava vrši tužbom u parničnom postupku. Pokretanje parničnog postupka nema uticaja na postupak izvršenja u skladu sa ovim zakonom.

Postupak izvršenja pokreće se na zahtjev založnog povjerioca nakon što založni dužnik povrijedi obaveze iz ugovora o zalogu. Izvršenje je moguće samo ukoliko založni povjerilac dostavi izvršnom sudu ugovor o zalogu i Potvrdu o registraciji. Navedena Potvrda o registraciji je izvršni naslov.

U svom prijedologu za izvršenje, založni povjerilac mora predložiti jedno od sljedećeg:

- a) da sudski izvršitelj oduzme obezbjeđenje u cilju njegove prodaje od strane založnog povjerioca; ili
- b) da sudski izvršitelj oduzme i proda obezbjeđenje.

U slučaju povrede obaveze iz ugovora o zalogu od strane založnog dužnika, založni povjerilac može oduzeti obezbjeđenje lično i bez pomoći sudskog izvršioca, ali samo nakon što je

založni dužnik dao pismeni pristanak na to. Za valjanost ovog pristanka nije potrebna notarska obrada, odnosno ovjera, niti ovjera kod suda ili općinske službe.

Kada založni povjerilac podnese izvršnom sudu prijedlog za izvršenje sud mora izdati rješenje u roku od 8 dana od dana podnošenja prijedloga. Ovo rješenje o izvršenju uputiće sudskog izvršioca da oduzme obezbjeđenje koje je opisano u ugovoru o zalogu i preda ga založnom povjeriocu ili od njega ovlaštenom licu u cilju prodaje obezbjeđenja.

Kada založni povjerilac podnese izvršnom sudu prijedlog za izvršenje sud mora izdati rješenje u roku od 8 dana od dana podnošenja prijedloga. Ovo rješenje o izvršenju uputiće sudskog izvršioca da oduzme i proda obezbjeđenje koje je opisano u ugovoru o zalogu.

Sudski izvršitelj mora da oduzme obezbjeđenje u roku koji ne može biti duži od 8 dana od dana donošenja rješenja, bez obzira da li je pravni lijek uložen. Sudski izvršitelj mora dostaviti založnom dužniku rješenje o izvršenju u momentu oduzimanja obezbjeđenja i nije obavezan dati prethodno obavještenje o oduzimanju bilo kojem licu uključujući i založnog dužnika.

Sudski izvršitelj je u cilju sticanja posjeda nad obezbjeđenjem ovlašten ući u svaki prostor (zatvoren ili otvoren) gdje se ono nalazi.

Najkasnije u roku od 8 dana od dana kada je stekao posjed nad obezbjeđenjem u skladu sa bilo kojom odredbom ovog člana, založni povjerilac mora dostaviti obavještenje o sticanju posjeda založnom dužniku, kao i svakom licu koje je navedeno kao založni povjerilac u svakoj registraciji koja se odnosi na isto obezbjeđenje, a koje je uneseno u bazu podataka Registra zalogu prije dana davanja obavještenja.

Samo nakon oduzimanja obezbjeđenja, lice čija su prava uključena ili pogođena izvršenjem založnog prava, može se obratiti izvršnom sudu (član 27. ovog zakona) sa zahtjevom da:

- a) obustavi izvršni postupak na osnovu činjenice da založni dužnik nije povrijedio obaveze iz ugovora o zalogu, i naloži vraćanje obezbjeđenja založnom dužniku;
- b) privremeno ili trajno stavi van snage pravo založnog povjerioca da proda obezbjeđenje;
- c) založnom povjeriocu da uputstvo o bilo kojem pitanju u vezi sa izvršenjem založnog prava i naloži da se ponaša u skladu s jednim ili više proceduralnih pravila određenih ovim zakonom;
- d) oslobodi neko lice poštivanja jednog ili više proceduralnih pravila određenih ovim zakonom, ukoliko je poštivanje tih pravila postalo nesvrishodno;
- e) produži bilo koji rok iz Glave V ovog zakona kojeg se založni povjerilac mora pridržavati;
- f) od nekog lica zahtijeva da nadoknadi drugom licu troškove koje je to lice pretrpjelo uslijed pokretanja neosnovanog postupka pred sudom;
- g) ili izmijeni diobu novca dobijenog prodajom obezbjeđenja u odnosu na predloženu diobu navedenu u obavijesti iz člana 32. stav. 1. ovog zakona

Izvršni sud izdaće traženo rješenje u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva lica čija su prava uključena ili pogođena izvršenjem založnog prava.

Kada je obezbjeđenje u vidu potraživanja, založni povjerilac ima pravo dati obavještenje dužniku iz potraživanja da izvrši plaćanje založnom povjeriocu. U tom slučaju dužnik potraživanja mora izvršiti plaćanja iznosa potraživanja založnom povjeriocu.

Najmanje 15 dana prije prodaje obezbjeđenja, lice kojem je rješenjem o izvršenju određeno da proda obezbjeđenje mora dati obavještenje o prodaji založnom dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom obezbjeđenju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji o prodaji označeno kao založni povjerilac.

Obavještenje o prodaji mora sadržavati opis obezbjeđenja, neplaćeni iznos obaveze obezbjeđene zalogom, iznos pripadajućih troškova ili, ukoliko iznos troškova još nije poznat, njihovu realnu procjenu, obavještenje o pravu da se obezbjeđenje iskupi kako je određeno ovim zakonom, obavještenje da će obezbjeđenje biti prodato ukoliko ne bude bilo iskupljeno i datum, mjesto i vrijeme prodaje putem javne aukcije ili mjesta gdje će zatvorene ponude za tender biti dostavljene i datum nakon kojeg ponude za tender neće biti prihvatane.

Obavještenje o prodaji nije potrebno u slučaju kada bi obezbjeđenje značajno izgubilo na vrijednosti ukoliko se odmah ne proda, kada su troškovi vezani za održavanje i uskladištenje obezbjeđenja nesrazmjerno visoki u odnosu na njegovu vrijednost, ili kada je izvršni sud odredio da obavještenje nije potrebno.

Obezbjeđenje može biti prodano kao cjelina ili u utrživim jedinicama na javnoj prodaji, uključujući aukciju ili zatvoreni tender, od strane sudskog izvršitelja ili od strane založnog povjerioca ili putem neposredne pogodbe od strane založnog povjerioca, ukoliko ugovor o zalogu predviđa neposrednu pogodbu kao način prodaje ili je ona određena od strane izvršnog suda.

Založni povjerilac, odnosno sudski izvršitelj koji je prodao obezbjeđenje položiće iznos novca, koji je preostao nakon odbitka troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje obezbjeđenja, na poseban depozitni račun otvoren u banci BiH u skladu s Pravilnikom o zalozima.

Novčani iznos koji predstavlja troškove preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje obezbjeđenja bit će bez odgađanja isplaćen licu koje je snosilo te troškove.

Savjestan kupac, koji u dobroj vjeri kupi stvar na prodaji i stekne posjed stvari, pribavlja svojину na stvari oslobođeno od bilo kakvih tereta, bez obzira da li je prodavac ispunio uvjete uređene ovim zakonom.

U roku od 8 dana od dana prodaje obezbjeđenja, založni povjerilac ili sudski izvršitelj mora založnom dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom obezbjeđenju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji označeno kao založni povjerilac, dati obavještenje koje sadrži iznos novca dobijen prodajom obezbjeđenja, kao i ime i mjesto banke u koju je novac deponovan, iznos koji je utrošen na podmirenje troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje obezbjeđenja, način na koji će novac dobijen prodajom biti raspodijeljen i da će ukoliko sudu ne bude podnesen zahtjev izmjene diobe novca dobijen prodajom obezbjeđenja, u roku od 15 dana od dana davanja obavještenja, novac dobijen prodajom biti raspodijeljen onako kako je navedeno u obavještenju.

Iznos novca dobijen prodajom obezbjeđenja se mora raspodijeliti u skladu sa odredbama ovog zakona koji uređuje prava prvenstva.

Ukoliko izvršni sud ne odredi drugačije u skladu sa članom 27. stav 2. ovog zakona, založni povjerilac, koji novac dobijen prodajom obezbjeđenja ne raspodijeli na navedeni način (poštujući prava prvenstva), dužnik je svakog lica koje je uložilo zahtjev za izmjenu diobe novca dobijenog prodajom obezbjeđenja u odnosu na predloženu diobu navedenu u obavijesti iz člana 32. stava 1 ovog zakona i koje je pretrpjelo štetu izazvanu propuštanjem od strane založnog povjerioca.

U bilo koje vrijeme prije prodaje obezbjeđenja, založni dužnik ili lice sa nižim pravom prvenstva mogu dovesti do prestanka zaloga ispunjenjem neizmirenog dijela obaveze koja je obezbijeđena tim zalogom.

4. Izvršenje na novčanom potraživanju izvršenika

4.1 Mjesna nadležnost

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na novčanom potraživanju i za provedbu tog izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi prebivalište izvršenika, a ako izvršenik nema prebivalište u FBiH/RS/BD nadležan je sud na čijem se području nalazi izvršenikovo boravište.

Ako izvršenik nema u FBiH/RS/BD ni boravište, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi prebivalište izvršenikova dužnika, a ako ovaj nema prebivalište u FBiH/RS/BD, nadležan je sud na čijem se području nalazi boravište izvršenikova dužnika.

Navedena pravila o mjesnoj nadležnosti odnose se na prebivalište fizičkog lica i na odgovarajući se način primjenjuju i na sjedište pravnog lica.

Izuzetak od naprijed navedenih pravila je kod zakonskog izdržavanja, gdje tražilac izvršenja zakonskog izdržavanja može podnijeti prijedlog za izvršenje i sudu na čijem području ima prebivalište ili boravište.

4.2 Izuzimanje od izvršenja i ograničenje izvršenja

Prema Zakonu o izvršnom postupku FBiH/RS član 137., izuzeta su od izvršenja primanja izvršenika po osnovu zakonskog izdržavanja ukoliko se ne radi o potraživanjima iste vrste, a zakonom je propisano da predmet izvršenja ne mogu ni biti potraživanja po osnovu poreza, taksi i doprinosa propisanih zakonom.

Prema čl. 123. Zakona o izvršnom postupku BD izuzeta su od izvršenja:

- primanja po osnovu zakonskog izdržavanja,
- nadoknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i nadoknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja,
- primanja po osnovu nadoknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
- primanja po osnovu socijalne pomoći,
- primanja po osnovu privremene nezaposlenosti, primanja po osnovu dodatka na djecu,
- primanja po osnovu stipendije i pomoći učenicima i studentima,
- nadoknada za rad osuđenika, osim za potraživanja po osnovi zakonskog izdržavanja, te za potraživanja nadoknade štete prouzrokovane krivičnim djelom osuđenika.

Izuzeta potraživanja su apsolutno izuzeta bez obzira na vrstu tražiteljevog potraživanja.

Zakon o izvršnom postupku je popisao ograničenje izvršenja na plaći, nadoknadi umjesto plaće, nadoknadi za skraćeno radno vrijeme i nadoknadi zbog umanjenja plaće i penzije, primanja po osnovu nadoknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju, primanja po osnovu dodatka na djecu, primanja po osnovu stipendije i pomoći

učenicima i studentima i nadoknada za rad osuđenika, pa se izvršenje na ovim novčanim primanjima izvršenika može provesti do iznosa od 1/2.

Naprijed navedena ograničenja na novčanim primanjima izvršenika primjenjuju se samo ako potraživanja ne prelaze iznos od 1.000,00 KM mjesečno. Na dijelu ovih potraživanja koji prelazi iznos 1.000,00 KM mjesečno, izvršenje se može provesti do iznosa od 2/3 potraživanja.

Prednjim pravilima štiti se izvršenik koji je fizičko lice. Propisano ograničenje izvršenja na potraživanju dužnika, koje inače može biti predmet izvršenja, utvrđeno je prema visini, vrsti i namjeni potraživanja koje je predmet izvršenja (izvršenikovo), odnosno potraživanja koje se namiruje (tražiteljevo).

4.3 Izvršne radnje i vrste prijenosa

Izvršenje na novčanom potraživanju provodi se zapljenom i prijenosom, ako Zakonom o izvršnom postupku za pojedine slučajeve nije drugačije određeno.

Primjećujemo da se ovo izvršenje u praktičnom pravnom životu najviše sprovodi na plati izvršenika ili drugim stalnim novčanim primanjima izvršenika, tako da su ova specijalna pravila više razrađena i čine samostalnu cjelinu u zakonu.

Pljenidbom se u suštini nalaže izvršeniku u izvršnom postupku i njegovom dužniku da se uzdrže od svih akata kojim bi spriječili ili umanjili izgleda tražioca da se na tom potraživanju namiri. Izvršenikovom dužniku se zabranjuje da izvršniku ispuni novčano potraživanje, a izvršeniku se zabranjuje da to potraživanje naplati ili da inače raspolaže njim i zalogom koji je dat za njegovo osiguranje.

Pljenidba je provedena danom dostave rješenja o izvršenju izvršenikovom dužniku, a tražilac izvršenja pljenidbom stiče založno pravo na izvršenikovom potraživanju.

Prvenstveni red založnih prava više tražilaca izvršenja određuje se prema danu prijema izvršnog prijedloga. Ako je izvršni prijedlog upućen poštom preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se kao dan predaje sudu. Ako su izvršni prijedlozi više tražilaca izvršenja primljeni u sudu istog dana založna prava imaju isti prvenstveni red. Potraživanja s istim redom prvenstva namiruju se srazmjerno ako se ne mogu namiriti u cijelosti. Založno pravo stečeno na potraživanja po kojem teku kamate odnosi se i na kamate koje dospijevaju nakon pljenidbe.

Prijenosom potraživanja tražilac se dovodi u poziciju da se na tom potraživanju namiri (prijenos radi naplate član 151. i 152. ZIP-a FBiH/RS, a čl. 140. BD) ili se samim prijenosom namiruje (prijenos umjesto isplate član 157. ZIP-a FBiH/RS, a član 146. BD).

Zakonom utvrđena ovlaštenja tražitelja da odredi vrstu prijenosa ne može preći na druge subjekte. Zato sve dok ne odredi vrstu prijenosa ne može se uzeti da je tražilac stavio prijedlog radi prenosa potraživanja. Zaplijenjeno potraživanje prenosi se na tražioca izvršenja u skladu sa njegovim prijedlogom radi naplate ili umjesto isplate.

Pljenidba i prenos novčanog potraživanja mogu se odrediti i provesti samo u iznosu koji je potreban za namirenje potraživanja tražioca izvršenja, osim ako je u pitanju nedjeljivo potraživanje. Ako više tražilaca izvršenja traži izvršenje na istom potraživanju koje je djeljivo, pljenidba i prijenos određuju se u odgovarajućim iznosima, posebno u korist svakog tražioca izvršenja.

Kada je u pitanju pljenidba novčanog potraživanja zasnovana na vrijednosnom papiru, ona se obavlja oduzimanjem papira od izvršenika i njegovom predajom sudu, a pravne radnje potrebne za očuvanje ili ostvarivanje prava iz vrijednosnog papira obavlja u izvršenikovo ime sudski izvršitelj na osnovu zaključka suda (član 142. ZIP-a FBiH/R.S, a član 128. BD).

Pravne radnje potrebne za očuvanje ili vršenje prava iz hartije (akcept, avaliranje, protest, davanje podataka za registar hartija i drugo), po zaključku suda vrši sudski izvršitelj u ime izvršenika. Sud je ex lege ovlašten da preduzima prednje pravne radnje povodom hartija od vrijednosti i ne treba tome pridavati značaj što sudski izvršitelj radnje poduzima u ime izvršenika, jer, štaviše, radnje se vrše za račun tražioca izvršenja. Hartija od vrijednosti (vrijednosni papir) je pismena isprava kojom se njen izdavalac obavezuje da ispuni obavezu upisanu na toj ispravi njenom zakonitom imaocu (vidjeti odredbe član 234.-261. Zakona o obligacionim odnosima). Ne smije izmaći pažnji da se po pravilima obligacionog prava založno pravo povjerioca odnosi na potraživanje iz hartije od vrijednosti (vidjeti član 990. ZOO), mada se ne može isključiti založno pravo na hartiji po pravilima izvršnog postupka za sprovođenje izvršenja na pokretnim stvarima.

Ako je potraživanje osigurano založnim pravom upisanim u javni registar, pljenidba se provodi upisom u taj registar, koji se obavlja po službenoj dužnosti uz naznaku da je pljenidba, na osnovu koje je na potraživanju stečeno založno pravo, određena radi namirenja potraživanja tražioca izvršenja (čl. 145. ZIP-a FBiH/RS).

Ako ima više tražilaca izvršenja, prvenstveni red njihovih potraživanja određuje se prema vremenu upisa u registar. Npr. novčano potraživanje dužnika koje je predmet izvršenja može biti obezbijedeno založnim pravom upisanim u zemljišne ili druge javne knjige u kojima se vode prava na nepokretnostima. Takvo založno pravo dužnika kao stvarno pravo, snagom pravila o publicitetu upisa u zemljišne ili druge javne knjige djeluje prema svim trećim licima.

Zabrana potraživanja obezbijedenog hipotekom i sticanje hipotekarnih prava ostvaruju se upisom rješenja o zabrani potraživanja u zemljišne knjige. Po prijedlogu sud donosi rješenje o zabrani i odmah, po službenoj dužnosti naređuje uknjižbu nadhipoteke u korist izvršnog povjerioca - tražioca izvršenja. Nadhipotekom povjerilac-tražilac izvršenja stiče pravo da se po prenosu potraživanja naplati prije dužnika - izvršenika kao hipotekarnog povjerioca i po njegovom rangu naspram drugih hipotekarnih povjerilaca, a dužnikov dužnik obavezu da potraživanje plati povjeriocu - tražiocu izvršenja kao titularu nadhipoteke. Ovim je povjerilac obezbijeden da dužnik ne naplati potraživanje od svog dužnika i povjerilac stiče položaj i rang nadhipotekarnog povjerioca koji ima i dužnik naspram hipotekarnog dužnika i drugih hipotekarnih povjerilaca.

4.4 Izvršenje na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima

Plaća i druga stalna novčana primanja izvršenika po svojoj prirodi dozvoljavaju jednostavniju pravnu tehniku ostvarivanja novčanog potraživanja povjerioca, koje ipak obezbjeđuje efikasno i pouzdano namirenje. Ali ne samo to. Takva potraživanja su u sadašnjim uvjetima života najbrojniji vid novčanih potraživanja pojedinaca, pa mnogo puta i jedini. Zato se ova potraživanja redovno pojavljuju kao predmet izvršenja u namirenju novčanog i nekih drugih potraživanja tržitelja izvršenja.

Sve to opredjeljuje, pored primjene općih odredaba izvršenja na novčanom potraživanju izvršenika, i posebnu normativu u provođenju izvršenja na plati i drugim stalnim novčanim primanjima izvršenika.

Rješenjem o izvršenju na plati određuje se pljenidba određenog dijela plate i nalaže se poslodavcu koji izvršeniku isplaćuje platu da novčani iznos za koji je određeno izvršenje isplati, odnosno isplaćuje tražiocu izvršenja nakon izvršnosti rješenja o izvršenju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zapljenuju se dijelovi plate po osnovu rada i povećanja te plate koja nastanu poslije dostavljanja izvršeniku rješenja o izvršenju.

Poslodavac nema pravo prigovora i žalbe protiv rješenja.

Dejstva pljenidbe su prema onom ko isplaćuje platu da taj dio plate ne isplati ili ne isplaćuje izvršeniku ili drugom licu, a izvršeniku da u ovom dijelu ne primi isplatu plate i da sa tim dijelom ne raspolaže. Tražilac izvršenja stiče založno pravo na zabranjenom dijelu plate u trenutku kada se ostvari pravo izvršenika na platu (zabrana i založno pravo nastaju permanentno).

Red prvenstva više založnih povjerilaca - tražitelja izvršenja koji konkurišu radi namirenja na istom novčanom potraživaju određen je prema danu prijema prijedloga za izvršenje u sudu odnosno pošti. Prijedlozi radi izvršenja više povjerilaca na istom predmetu, koji su primljeni jednog dana zasnivaju istorodno založno pravo, ako se ne mogu namiriti u cjelini namiruju se srazmjerno. Takav red založnih prava i prvenstva u naplati dovodi u pitanje namirenje drugih povjerilaca. To onda ako je potraživanje koje se namiruje po pravu prvenstva trajnije, a plata dužnika nije dovoljna da se namire sva potraživanja (to su obično potraživanja iz izdržavanja, stambeni krediti i dr.). I pored toga se u izvršnom postupku ostaje pri ovom redu prvenstva. Ipak, izuzetak je ovdje učinjen za dva privilegovana potraživanja: iz zakonskog izdržavanja i pravo na rentu za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja (član 160. ZIP-a FBiH/RS, a član 149. BD). Ta potraživanja su u namirenju trajnija i iste važnosti kao i druga takva potraživanja, pa je s toga nepravilno samo jednim od njih obezbijediti prednost u naplati po redu prvenstva ako plata ili drugo stalno primanje izvršenika nije dovoljno da se namire sva ovakva potraživanja. Zato je u zakonu propisano da se za potraživanje više tražilaca izvršenja iz osnova zakonskog izdržavanja ili naknade - rente za izgubljeno izdržavanje uslijed smrti davaoca izdržavanja, ako zbir njihovih potraživanja prelazi dio plate koji je predmet izvršenja, da se izvršenje određuje i provodi u korist svakog od tih povjerilaca srazmjerno visini potraživanja (čl. 160. ZIP-a FBiH/RS, a član 149. BD).

Na isti način se postupa ako se po započetom izvršenju podnese novi prijedlog za izvršenje radi namirenja ovakvog potraživanja, a dozvoljeni dio plate nije dovoljan za potpuno namirenje svih tražilaca. Sud će tada izmijeniti prethodno rješenje o izvršenju i novim rješenjem odrediti srazmjerno namirenje potraživanja za svakog pojedinog tražioca izvršenja. Provođenje izvršenja započinje danom dostavljanja rješenja o izvršenju subjektu isplate – poslodavcu.

Odredbe o mjestu isplate sadržane su u članu 161. ZIP-a FBiH/RS, a član 150. BD, prema kojoj potraživanja na koja nije propisano bezgotovinsko plaćanje naplaćuju se neposredno na blagajni na kojoj se izvršeniku isplaćuje plaća, a tražilac može zahtijevati da mu se obustavljeni iznos isplaćuje poštom ili na računu kod banke uz odbijanje troškova doznake. Rješenje o izvršenju adresirano je na subjektu isplate plate-poslodavca. Međutim, ako je izvršeniku radni odnos prestao, tada rješenje o izvršenju djeluje i prema drugom poslodavcu kod kojeg dužnik stupa na rad i to od dana kad je tom poslodavcu dostavljeno rješenje o izvršenju (član 162. ZIP-a FBiH/RS, a član 151. BD). Prijašnji poslodavac izvršenika dužan je bez odgode, preporučenom pošiljkom s povratnicom dostaviti rješenje o izvršenju novom poslodavcu i o tome obavijestiti sud. Dužan je obavijestiti sud o prestanku rada izvršenika bez

odlaganja, te obavijestiti sud i ako mu novi poslodavac izvršenika nije poznat. U tom slučaju sud će obavijestiti tražioca izvršenja određujući mu rok radi pribavljanja podataka o novom poslodavcu izvršenika, te ako tražilac izvršenja ne obavijesti sud u roku koji mu je određen o novom poslodavcu sud će obustaviti izvršenje.

Prema odredbama Zakona o izvršnom postupku član 163. ZIP-a FBiH/RS, a član 152. BD, tražilac izvršenja može u izvršnom postupku da postigne obeštećenje ako uslijed propusta poslodavca-subjekta isplate plate, ma i dijelom nije namireno njegovo potraživanje. Tražilac izvršenja je shodno navedenoj zakonskoj odredbi ovlašten da predloži naplatu ovih iznosa na teret poslodavca, predloži da sud u izvršnom postupku donese rješenje i naloži poslodavcu da mu isplati sve rate što ih je propustio obustavom isplatiti prema rješenju o izvršenju.

U izvršenje na novčanom potraživaju izvršenika prema odredbi člana 164. ZIP-a FBiH/RS, a člana 153. BD, potpada i vid izvršenja – zapljena po pristanku dužnika. Dužnik može ovjerenom ispravom dati pristanak da se radi naplate potraživanja povjerioca zaplijeni dio njegove plate i da se isplati direktno povjeriocu i da takva isprava ima dejstvo rješenja o izvršenju, te da prednju ispravu sa dejstvima dostave rješenja o izvršenju poslodavcu dostavlja povjerilac preporučenom pošiljkom sa povratnicom. Npr. ovdje je najznačajnija naplata potraživanja nastalih iz potrošačkih kredita, koje građanima odobravaju banke ili druge organizacije za to ovlaštene.

4.5 Izvršenje na potraživanju po računu kod banke

Izvršenje radi ostvarenja novčanog potraživanja prema izvršeniku može se provesti na svim sredstvima na njegovim računima kod banke, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Rješenjem o izvršenju na novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu izvršenika nalaže se banci da novčani iznos za koji je izvršenje određeno prenese s transakcijskog računa izvršenika na transakcijski račun tražioca izvršenja, a za potraživanja za koja nije propisana naplata preko žiroračuna da isplati taj iznos u gotovu ili sa štednih ili deviznih uloga kod banke.

Sud rješenjem o izvršenju obavezuje banku da dostavi izvještaj o svim promjenama na računu izvršenika ako sredstava na računu nema ili su ona nedovoljna za namirenje potraživanja određenih rješenjem o izvršenju. Izvještaj obuhvata promjene od 30 dana.

Svi ugovori o štednom ulogu i svakom drugom depozitu se raskidaju po sili zakona danom izvršnosti rješenja o izvršenju, a po namirenju potraživanja primijenit će se ugovorne odredbe o raskidu ovih ugovora.

Banka naplatu obavlja redom, prema vremenu dostave rješenja o izvršenju, ako zakonom nije drugačije određeno. Vodi posebnu evidenciju redoslijeda rješenja o izvršenju po danu i vremenu dostave, evidenciju rješenja o izvršenju kojim su naložena buduća povremena plaćanja i izdaje tražiocu izvršenja na njegov zahtjev potvrdu o mjestu njegovog potraživanja u tom redoslijedu.

Zakon propisuje i postupanje banke u slučaju kad nema sredstava na računu naznačenom u rješenju o izvršenju. Tada će banka: izvršiti prijenos sa drugih izvršenikovih računa, držati rješenje o izvršenju u posebnoj evidenciji i po njemu obavljati prijenos kad sredstva pristignu na račun i obavijestiti sud bez odlaganja o tome da nema sredstava na računu.

Ako banka smatra da postoje zakonske ili druge smetnje za izvršenje, zadržat će rješenje o izvršenju, izvršit će pljenidbu sredstava izvršenika i o smetanjama obavijestiti sud. Ako se radi o smetanjama trajnije prirode, sud će obustaviti postupak, a u slučaju drugih razloga obavijestit će tražioca izvršenja i banku o daljnjem postupanju.

U slučaju izvršenja prema solidarnom izvršeniku (član 171. ZIP-a FBiH/RS, a član 183. BD) sud će na prijedlog tražioca izvršenja protiv njih donijeti jedno rješenje o izvršenju kojim se vrši pljenidba računa u iznosima određenim rješenjem o izvršenju, a tražilac izvršenja može odrediti redoslijed naplate od pojedinih izvršenika. Ta se naplata vrši onim redom koji su navedeni u prijedlogu, tako da banka koja nema dovoljno sredstava na računima izvršenika dostavlja rješenje o izvršenju na provođenje banci navedenog izvršenika uz izvještaj o, do tada, provedenom izvršenju, o čemu izvještava sud bez odlaganja. Ukoliko izvršenik ima novčana sredstva na više računa kod jedne ili više banaka, shodno se primjenjuju odredbe o izvršenju prema solidarnom izvršeniku. Ako se radi o izvršenju nad sredstvima na deviznom računu, tada se sredstva sa deviznog računa preračunavaju u ta sredstva po kursu koji se obavlja na zahtjev izvršenika, a isplata se obavlja po pravilima o isplatama sa računa koji se vodi u tim sredstvima.

Izvršenje radi naplate potraživanja u stranoj valuti provodi se tako da se banci kod koje se vodi devizni račun izvršenika rješenjem nalaže da prenese odgovarajući iznos u stranoj valuti sa računa izvršenika na račun tražioca izvršenja ili da isplatu u stranoj valuti izvrši na neki drugi način, kao i da tražilac izvršenja može zahtijevati da se izvršenje odredi i provede na drugim računima i predmetima izvršenika kao izvršenje radi naplate novčanog potraživanja regulisano Zakonom o izvršnom postupku odredbama člana 65. - 135. FBiH/RS, a člana 59. - 122. BD), u iznosu koji je potreban da bi se kupila dužna devizna sredstva.

Ako je izvršenje određeno na drugim predmetima izvršenika, pojedine radnje, u zavisnosti da li se provode na pokretnim ili nepokretnim stvarima, mogu biti povjerene sudskom izvršitelju i izvršne radnje sudski izvršilac provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokrenim stvarima (ili nepokretnostima).

U zakonu o izvršnom postupku je posebno naglašena odgovornost banke jer je ona subjekt koji drži sredstva na transakcijskim računima svojih klijenata - izvršenika, pa se po odredbi člana 175. ZIP-a FBiH/RS, a čl. 157. BD, propisuje i njena odgovornost za štetu prouzrokovanu tražiocu izvršenja, ako ne postupi u skladu sa rješenjem o izvršenju.

5. Izvršenje na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost

Za odlučivanje o izvršnom prijedlogu na izvršenikovom potraživanju da mu se preda određena pokretna ili nepokretna stvar ili da mu se isporuči određena količina pokretnih stvari i za provedbu tog izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području nalaze te stvari.

Izvršenje na izvršenikovom potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost provodi se zapljenom tog potraživanja, njegovim prijenosom na tražioca izvršenja i prodajom stvari.

Prijenos zaplijenjenog izvršenikovog potraživanja ima djelovanje prijenosa novčanog potraživanja radi naplate. Ako izvršenikovo potraživanje još nije dospjelo, sud će naložiti izvršenikovom dužniku predaju stvari nakon dospijeca. Protiv izvršenikovog dužnika koji nije

voljan stvari da preda tražilac izvršenja može tužbom tražiti predaju, ako o obavezi predaje nema izvršnu ispravu.

Isto kao što se izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja povjerioca provodi na gotovinskim novčanim sredstvima izvršenika ili na njegovom potraživanju na određenu novčanu svotu, tako se sprovodi i izvršenje na stvarima izvršenika ili na njegovom potraživanju na stvari koje ima prema trećem licu. Odredbama člana 177. - 186. ZIP-a FBiH/RS, a člana 160. - 167. BD) normirano je izvršenje na potraživanju izvršenika na predaju stvari prema trećem licu, radi njihove prodaje i namirenja novčanog potraživanja tražioca (zato ovaj način izvršenja spada u pomoćno izvršenje), a druga je pravna situacija kada se traži isporuka stvari radi ostvarenja povjeriočevih svojinskih obligacionih (državinskih) prava na tim sredstvima (ne radi prodaje i namirenja novčanog potraživanja).

Potraživanje izvršnog dužnika može glasiti bilo na predaju određene pokretne stvari ili jedne količine pokretnih stvari (stvari određene po rodu), bilo na predaju nepokretne stvari. Za izvršenje na potraživanju izvršenika na predaju ili isporuku stvari, bitno je da bar postoji pretenzija da izvršenik postane sopstvenik te stvari ili da je on već titular tog prava. Ako izvršenikovo potraživanje prema trećem ne vodi sticanju prava svojine ili vindikaciji odnosno vraćanju stvari koja je već u njegovoj svojini, onda se ovim putem ne može tražiti izvršenje. Cilj ovog izvršenja je da izvršenik stekne svojinu ili da se uspostavi njegova svojina, da bi se stvar prodala i iz postignutih sredstava namirio tražilac. To se ne može postići ako izvršenik nema pravno ovlaštenje na sticanje svojine ili ako nije sopstvenik stvari koja je u svojini izvršenika (nema smisla da se ovim putem prenosi izvršenikovo potraživanje na stvar nad kojom on ne stiče ili nema pravo svojine).

Pravila o izvršenju na potraživanju dužnika da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost, čine jednu kombinaciju pravila o izvršenju na novčanom potraživanju dužnika i pravila o izvršenju na pokretnim i nepokretnim stvarima radi namirenja novčanog potraživanja povjerioca, uz intervenciju odredbi specifičnih za ovo izvršenje. Pravila člana 177. - 186. ZIP-a FBiH/RS a člana 160. - 167. BD, su zajednička (opća) za izvršenje ovim sredstvom izvršenja.

Izvršenje na potraživanju dužnika da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost ostvaruje se u tri faze:

- zapljenom tog potraživanja,
- njegovim prijenosom na tražioca izvršenja i
- prodajom stvari.

Na zapljenu i prijenos primjenjuju se pravila o izvršenju na novčanom potraživanju dužnika (odredbe člana 140. - 157. ZIP-a FBiH/RS, a člana 126. - 146. BD). Pljenidba i prijenos novčanog potraživanja mogu se odrediti i provesti samo u iznosu koji je potreban za namirenje potraživanja tražioca izvršenja.

Kod pokretnih stvari pljenidba se provodi dostavom izvršenikovom dužniku rješenja o izvršenju kojim se izvršenikovom dužniku nalaže da pokretne stvari na koje se to potraživanje odnosi sam čuva, ako na to pristane, odnosno preda službenom licu ili drugom licu na čuvanje. Rješenje o prenosu potraživanja na stvarima za razliku od prenosa novčanog potraživanja kod kojeg se potraživanje prenosi na povjerioca da traži naplatu, ovdje sadrži nalog dužnikovom dužniku da stvari preda službenom licu, povjeriocu ili nekom trećem (član 183. ZIP-a FBiH/RS, a član 164. BD).

U ovom dijelu dolazi postupanje i rad sudskog izvršioca po ovlaštenju suda i prednje izvršne radnje sudski izvršilac provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Sudski izvršitelj će, po zaključku suda, popisati pokretne stvari koje su predmet pljenidbe. Istodobno s pljenidbenim popisom obaviti će i procjenu vrijednosti pokretnih stvari, ako sud nije odredio da je obavi sudski procjenitelj ili posebni vještak. O pljenidbenom popisu i procjeni sudski izvršitelj sastavlja zapisnik u kojem uz ostalo pojedinačno naznačuje zaplijenjene stvari s njihovom procjenom vrijednosti i unosi izjave stranaka i učesnika u postupku. Na popisanim stvarima će se na odgovarajući način naznačiti da su zaplijenjene.

Popisane stvari sudski izvršitelj će ostaviti na čuvanje izvršenikovom dužniku ako on na to pristane. Ovu izjavu izvršenikovog dužnika sudski izvršitelj unosi u zapisnik. Ako izvršenikov dužnik ne pristane na čuvanje stvari, sudski izvršitelj stvari će ako su veće vrijednosti ili ako su pogodne za čuvanje u sudskom depozitu, predati u sudski depozit (npr. srebro, zlato...).

Ako stvari nisu pogodne za čuvanje u sudskom depozitu, s obzirom da sudovi ne raspolažu sa prostorima za čuvanje istih, sudski izvršitelj će pokretne stvari predati na čuvanje trećem licu predloženog od strane tražioca izvršenja ili tražiocu izvršenja. Zato i kad je zaključkom suda naloženo da se stvari predaju tražiocu izvršenja ili nekom trećem, to nije smetnja sudu da dužnikov dužnik preda stvari službenom licu (sudskom izvršiocu) uz zapisnik o popisu neposredno ili uz njegovo prisustvo, a nakon toga da sudski izvršitelj uz neposredno sačinjavanje zapisnika predaju tih stvari izvrši tražiocu izvršenja ili trećem licu. To je česta situacija koja se pojavljuje u provođenju ovog izvršenja na terenu u radu sudskog izvršitelja, a razlog istog što predajom ili isporukom pokretne stvari dužnikov dužnik izvršava svoju obavezu iz pravnog odnosa sa dužnikom - izvršenikom, pa se osjeća sigurnijim da svoju obavezu ispuni, predajom na prednji način. Rizik od uništenja ili oštećenja stvari, osim ako je uništenje ili oštećenje posljedica više sile, neovisno o tome kome je stvar predana ili isporučena, snosi tražilac izvršenja.

Sudski izvršitelj će u zapisnik unijeti i zabranu raspolaganja popisanim stvarima svim licima koja posjeduju ili imaju kontrolu nad popisanim stvarima i zabranu da sa njima raspolažu bez sudskog naloga.

Po završetku prednjih radnji, sudski izvršitelj će pozvati stranke i treća lica da potpišu zapisnik. Ako neko od učesnika odbije potpisati zapisnik, sudski izvršitelj će to naznačiti u zapisniku i naznačiti razloge odbijanja ako ih je ko od učesnika koji odbija isti potpisati naveo. Prodaja pokretnih stvari ostavljenih na čuvanje izvršenikovom dužniku ili predatih na čuvanje trećem licu, odnosno predatih na čuvanje u sudski depozit, te namirenje tražioca izvršenja obavljaju se prema odredbama Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima (odredbe člana 129. - 135. ZIP-a FBiH/RS, a člana 116. - 122. Brčko BD), pa će sudski izvršitelj u izvršenju izvršnih radnji datih u zaključku suda postupati u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku koje se odnose na izvršenje na pokretnim stvarima, a koje izvršne radnje i postupanje sudskog izvršitelja u provođenju istih su objašnjene u poglavlju izvršenja na pokretnim stvarima.

Kod nepokretnosti, pljenidba se provodi dostavom izvršenikovom dužniku rješenja o izvršenju kojim se izvršenikovom dužniku nalaže da nepokretnost na koje se to potraživanje odnosi preda tražitelju izvršenja.

Rješenje o prenosu potraživanja na stvarima za razliku od prenosa novčanog potraživanja kod kojeg se potraživanje prenosi na povjerioca da traži naplatu, ovdje sadrži nalog

dužnikovom dužniku da nepokretnost preda tražiocu izvršenja (član 183. ZIP-a FBiH/RS, a član 166. BD). Dužnikov dužnik je obavezan da preda nepokretnost, a ako nije voljan da to učini, tražiocu stoji na raspolaganju tužba radi predaje ili ako već postoji izvršna isprava o toj obavezi dužnikovog dužnika, prijedlog radi izvršenja predajom nepokretnosti. Potraživanje se može prenijeti na tražioca samo radi naplate.

U zakonu nije propisano da se naloži predaja nepokretnosti službenom licu ili drugom licu. Predaja nepokretnosti kao izvršna radnja sadržana je u rješenju kojim se određuje prijenos izvršenikovog potraživanja. Ako dužnikov dužnik nakon uručjenja rješenja na poziv sudskog izvršitelja dobrovoljno ne izvrši predaju iste, sudski izvršitelj će prednje konstatovati bilo sačinjavanjem zapisnika ili službene zabilješke, te isto dostaviti uredujućem sudiji.

Po zaključku suda, koji će uslijediti samo ako nije bilo dobrovoljne predaje prilikom uručjenja rješenja, sudski izvršitelj će provesti izvršnu radnju naloženu u zaključku - predaja nekretnine tražiocu izvršenja po pravilima Zakona o izvršnom postupku koji reguliraju izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretne stvari.

O prednjoj izvršnoj radnji sudski izvršitelj sačinjava zapisnik, jer treba naglasiti da ova primopredaja nije u svemu privatna stvar stranaka. Ako ko od učesnika odbije potpisati zapisnik, sudski izvršitelj će to naznačiti u zapisniku i naznačiti razloge odbijanja ako ih je ko od učesnika koji odbija isti potpisati naveo.

Tražilac izvršenja nakon predaje upravlja nekretninom u ime i za račun izvršenika do dana prodaje. Plodove ubire tražilac i o tome podnosi račun sudu, a vrijednost plodova upotrijebit će se za namirenje tražiteljevog potraživanja. Tražilac izvršenja može radi namirenja svog potraživanja u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana kad mu je nepokretnost predata predložiti sudu prodaju te nepokretnosti. Ako tražilac izvršenja ne predloži blagovremeno prodaju, sud će obustaviti izvršenje i ukinuti sve provedene izvršne radnje. Ako prijedlog bude blagovremeno podnesen sudu, nepokretnost se prodaje i tražilac izvršenja namiruje, prema odredbama Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na nepokretnostima.

6. Izvršenje na dionici i ostalim registriranim vrijednosnim papirima, te na članskom udjelu u pravnom licu

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na dionici i ostalim registriranim vrijednosnim papirima, te osnivačkom ili drugom udjelu u pravnom licu i za provedbu tog izvršenja, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi prebivalište odnosno sjedište izvršenika kao vlasnika dionice ili udjela. U slučaju da izvršenik nema prebivalište odnosno boravište ili sjedište na području BiH, mjesno je nadležan sud prema mjestu sjedišta emitenta vrijednosnih papira odnosno sjedišta pravnog lica u kojem izvršenik ima udio.

Ako drugi dioničari imaju pravo preče kupovine zasnovano na zakonu, ugovoru ili pravilima pravnog lica, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe člana 83. Zakona o izvršnom postupku FBiH/RS, a čl. 76. BD.

6.1 Izvršenje na dionici i ostalim registriranim vrijednosnim papirima

Na dionici izvršenje se provodi pljenidbom dionice, njezinom procjenom i prodajom, te namirenjem tražioca izvršenja. Izuzetno dionica se, na prijedlog tražioca izvršenja, a uz saglasnost izvršenika može prenijeti na tražioca izvršenja u nominalnoj vrijednosti umjesto

isplate. Naprijed navedene izvršne radnje provode se i kad je ugovorom ili pravilima pravnog lica ograničeno ili zabranjeno raspolaganje dionicama.

Pljenidba dionice obavlja se dostavom rješenja o izvršenju Registru vrijednosnih papira, kada tražilac izvršenja stiče založno pravo na dionici, a dostavlja se istovremeno depozitaru i emitentu dionice. Od strane Registra upisuje se u registar založno pravo u korist tražioca izvršenja, a o smetnjama za zasnivanje založnog prava Registar obavještava sud bez odlaganja.

Izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenom dionicom, a Registar nakon upisa pljenidbe ne smije obavljati u registru bilo koji upis na osnovu raspolaganja izvršenika u odnosu na zaplijenjene dionice. Dionice koje se prema zakonu i propisima za vrijednosne papire obavezno uvrštavaju u promet na berzi i drugim uređenim javnim tržištima, prodaju se u skladu sa Zakonom o vrijednosnim papirima, uz posredovanje brokera kojeg sud odabere nakon izvršnosti rješenja o izvršenju. Namirenje lica u postupku izvršenja obavlja se uz odgovarajuću primjenu odredaba Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima.

Dionice koje se prema zakonu i propisima komisije za vrijednosne papire obavezno ne uvrštavaju u promet na berzi i drugim uređenim javnim tržištima, prodaju se na javnom nadmetanju ili neposrednom pogodbom. Ako se dionice prodaju na javnom nadmetanju ili neposrednom pogodbom, procjena, utvrđivanje prodajne cijene i prodaja dionica, te namirenje tražioca izvršenja obavljaju se uz odgovarajuću primjenu odredbi Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima.

Neposrednom pogodbom, dionice prodaje sudski izvršitelj ili lice ovlašteno za prodaju dionica kojem je sud povjerio prodaju. Sudski izvršitelj ili lice ovlašteno za prodaju dionica sklapaju ugovor o prodaji dionica u ime izvršenika na osnovu zaključka suda koji ih na to ovlašćuje. Izvršne radnje-prodaja dionica neposrednom pogodbom sudski izvršitelj provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokretnim stvarima, a izvršnu radnju zaključenja ugovora u skladu sa odredbama člana 190. navedenog zakona FBiH/ RS, a člana 170. BD. Namirenje tražioca izvršenja obavlja se uz odgovarajuću primjenu odredaba glave XI Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima.

6.2 Izvršenje na članskom udjelu u pravnom licu

Na udjelu u pravnom licu izvršenje se provodi pljenidbom udjela, njegovom procjenom, te namirenjem tražioca izvršenja. Ove izvršne radnje se provode i kad je ugovorom ili pravilima pravnog lica ograničeno ili zabranjeno raspolaganje udjelima.

Zapljenjena osnivačkog ili drugog udjela vrši se dostavljanjem rješenja o izvršenju registarskom sudu, odnosno drugom nadležnom registarskom tijelu radi zabilježbe založnog prava. Ako drugi suosnivači ili sunosioci udjela imaju pravo preče kupovine zasnovano na zakonu, ugovoru ili pravilima pravnog lica, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe člana 83. Zakona o izvršnom postupku FBiH/ RS, a člana 76. BD. Zabilježbom, tražilac izvršenja stiče založno pravo da svoje potraživanje namiri iz osnivačkog uloga izvršenika. O smetanju za zasnivanje založnog prava Registar obavještava sud bez odlaganja. U rješenju o izvršenju izvršeniku se zabranjuje raspolaganje zaplijenjenim udjelom, a Registar nakon upisa pljenidbe ne smije obavljati u registru bilo koji upis na osnovu raspolaganja izvršenika u odnosu na zaplijenjeni ulog. Lice koje bi nakon te zabilježbe izvršenja, protivno naprijed navedenom,

steklo određena prava nad udjelom, dužno je trpjeti prvenstveno ostvarenje prava na namirenje tražioca izvršenja stečenog tom zabilježbom. Dakle, jasno se uočava da istodobno s pljenidbom, ne vrši se i procjena vrijednosti udjela.

Utvrđivanju vrijednosti udjela - procjene sud će pristupiti nakon što rješenje o izvršenju postane izvršno, ali i prije toga ako tražilac izvršenja to predloži, unaprijed osigura za to potrebna sredstva i izjavi da će snositi troškove utvrđivanja vrijednosti i u slučaju da izvršenje bude obustavljeno.

Procjenu rijetko obavlja sudski izvršitelj, samo ako sud nije odredio da je obavi sudski procjenitelj ili poseban vještak.

U praksi vrijednost udjela utvrđuje se na osnovu procjene vještaka i drugih činjenica u visini njene tržišne cijene na dan procjene, a u stvarnom životu ne nalaze se podaci iz sudske prakse da je procjena od strane suda povjerena sudskom izvršitelju kod ovog predmeta izvršenja. Kako se na ovo izvršenje primjenjuju odredbe Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima, ispravno je tumačenje da suvlasnički udio u društvu može biti samostalan predmet izvršenja u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na pokretnim stvarima, pa stoga ne bi bilo mjesta primjeni odredbe člana 69. stav 4. Zakona o izvršnom postupku FBiH/RS (koju odredbu ne sadrži ZIP BD).

Nakon provođenja postupka za utvrđivanje vrijednosti udjela, sud donosi zaključak o prodaji kojim se utvrđuje vrijednost udjela, određuju način i uvjeti prodaje - neposredna pogodba ili javno nadmetanje, te vrijeme i mjesto prodaje.

Neposrednom pogodbom članski udio prodaje sudski izvršitelj kojem je sud zaključkom povjerio prodaju. Sudski izvršitelj zaključuje ugovor o prodaji članskog udjela u ime izvršenika na osnovu zaključka suda koji ga na to ovalašćuje. Izvršne radnje - prodaja članskog udjela neposrednom pogodbom sudski izvršitelj provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokretnim stvarima, a izvršnu radnju zaključenja ugovora provodi u skladu sa odredbama člana 190., a u vezi sa članom 191. navedenog Zakona FBiH/RS, a člana 171. i 172. ZIP BD. Namirenje tražioca izvršenja obavlja se uz odgovarajuću primjenu odredaba glave XI. Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima.

7. Izvršenje nad drugim imovinskim pravima

Izvršenje na patentu, tehničkom unaprjeđenju, plodouživanju i nekom sličnom izvršenikovom pravu, provodi se pljenidbom tog prava te njegovim unovčenjem u skladu s odredbama Zakona o izvršnom postupku o izvršenju o prodaji pokretnih stvari.

Način sprovođenja izvršenja na patentu, tehničkom unaprjeđenju i drugim sličnim pravima odvija se u dvije faze: pljenidbom (koja u sebi sadrži zabranu raspolaganja, popis i procjenu) i unovčenjem prava.

Radi boljeg razumijevanja u provođenju izvršnih radnji koje mogu biti povjerene sudskom izvršitelju kod ovog predmeta izvršenja, s obzirom da su u sudskoj praksi rijetki primjerci ovog izvršenja, dat će se objašnjenja pojedinih imovinskih prava.

Pronalazak je stvaralačkim radom postignuto novo rješenje jednog tehničkog problema koje je industrijski i tehnički izvodljivo i koje se može koristiti u industrijskoj proizvodnji ili

drugoj privrednoj ili neprivrednoj djelatnosti. Postignuti pronalazak daje pravo stvaraocu nad rezultatom svog djela, uz uvjet da je pronalazak registriran kod određene institucije (patentiran).

Registrirano pravo na pronalasku je **patent**. Patentni zavod vodi registar patenata (registri su javne knjige). Prava iz **modela, uzorka, žiga i oznake porijekla** stiču se, koriste se i sa njima se raspolaže na isti način kao i sa patentom.

Izvršenje na ovim pravima provodi se zabranom dužniku da raspolaže tim pravom i njegovim unovčenjem. Zabrana raspolaganja ima značaj popisa stvari i nastaje prema izvršeniku u momentu dostavljanja rješenja o izvršenju, a tražilac izvršenja tada stiče založno pravo. Pošto su ova prava upisana u javne knjige (izuzev tehničkog unaprjeđenja koje se evidentira kod privredne komore), to treba uzeti da zabrana raspolaganja (zapljena) i založno pravo djeluju prema trećim savjesnim licima od momenta upisa u javne knjige.

Unovčenje prava postiže se prodajom prava (njegovom cesijom) ili ustupanjem ovlaštenja na upotrebu prava (davanje licence). U zakonu o izvršnom postupku se za unovčenje ovih prava upućuje na shodnu primjenu pravila o prodaji pokretnih stvari, pa shodno ovoj primjeni, prije unovčenja sud treba provesti radnju procjene vrijednosti ovog prava. U praksi vrijednost prava utvrđuje se na osnovu procjene vještaka i drugih činjenica u visini njene tržišne cijene na dan procjene, a u stvarnom životu ne nalaze se podaci iz sudske prakse da je procjena od strane suda povjerena sudskom izvršitelju kod ovog predmeta izvršenja.

Kako se na ovo izvršenje primjenjuju odredbe Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima, nakon provođenja postupka za utvrđivanje vrijednosti prava, sud donosi zaključak o prodaji kojim se utvrđuje vrijednost, određuju način i uvjeti prodaje - neposredna pogodba ili javno nadmetanje, te vrijeme i mjesto prodaje.

Neposrednom pogodbom pravo npr. na patent prodaje sudski izvršitelj kojem je sud zaključkom povjerio prodaju. Izvršne radnje - prodaja neposrednom pogodbom, sudski izvršitelj provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokretnim stvarima. Namirenje tražioca izvršenja obavlja sud uz odgovarajuću primjenu odredaba glave XI. Zakona o izvršnom postupku o izvršenju nad pokretnim stvarima. U praksi rijetki su primjeri izvršenja na drugim imovinskim pravima.

8. Izvršenje radi ostvarenja nenovčanog potraživanja

8.1 Sudski penali

Sudski penali su instrument presije na neurednog izvršenika. Izražavaju se novčanom sankcijom određenom od suda u cilju da se na izvršenika utiče da izvrši svoju nenovčanu obavezu utvrđenu pravosanžnom sudskom odlukom.

Da se odrede penali potrebno je da već postoji pravosnažna sudska odluka, kojom je utvrđena obaveza izvršenika i naloženo njeno izvršenje. Ako izvršenik ne izvrši u roku neku svoju nenovčanu obavezu utvrđenu izvršnom ispravom, sud koji bi bio nadležan da odredi izvršenje na nenovčanom potraživanju će u izvršnom postupku, na prijedlog tražioca izvršenja, rješenjem odrediti izvršeniku naknadni primjereni rok i izreći izvršeniku da će, ako svoju obavezu ne ispuni u tom roku, biti dužan isplatiti tražiocu izvršenja određeni iznos novca za svaki dan zakašnjenja ili koju drugu jedinicu vremena (sudski penali) u smislu pravila o obligacionim odnosima, počev od isteka tog roka. Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba u

roku od 8 dana, ali žalba ne odlaže izvršenje. Naknadno određen primjeren rok počinje teći od dostave izvršeniku prvostepenog rješenja kojim je taj rok određen. Žalba ne utiče na tok tog roka. Plaćanje sudskih penala može se tražiti sve dok se na osnovu izvršne isprave ne predloži izvršenje radi ostvarenja nenovčanog potraživanja.

Na osnovu pravosnažnog rješenja o plaćanju sudskih penala, sud će u istom izvršnom postupku u kojem je donio to rješenje, na prijedlog tražioca izvršenja donijeti rješenje o izvršenju radi prinudne naplate dosuđenih penala. Stavljanjem ovog prijedloga, tražilac izvršenja gubi pravo da traži određivanje plaćanja penala i pravo na daljnju naplatu penala i to bilo da stavi prijedlog za izvršenje sudske odluke ili bilo da stavi prijedlog za izvršenje rješenja kojim je određeno plaćanje penala. Ovdje je bitno i treba da se naglasi, da prinudno izvršenje naplate penala ne može se kvalifikovati kao ispunjenje obaveze izvršenika iz izvršne isprave. Zavisno od predmeta na kojem je predloženo izvršenje za naplatu penala, od istog zavisi da li će sudski izvršitelj kod ovog izvršenja radi naplate dosuđenih penala provoditi izvršne radnje. Ako je npr. izvršenje radi naplate dosuđenih penala predloženo na pokretnim stvarima, na odgovarajući način se u provođenju istog primjenjuju odredbe Zakona o izvršnom postupku o izvršenju nad pokretnim stvarima.

Sudski izvršitelj provodi po zaključku suda izvršne radnje u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokretnim stvarima, a namirenje tražioca izvršenja za dosuđeni iznos penala obavlja sud uz odgovarajuću primjenu odredaba glave XI. Zakona o izvršnom postupku o izvršenju nad pokretnim stvarima.

Izvršenik prema zakonu ima pravo sudu podnijeti pismeni prijedlog za smanjenje sudskih penala u roku od 8 dana od dana ispunjenja svoje obaveze, shodno odredbi člana 194. stav 4 ZIP-a FBiH/ RS, a člana 188. stav 3 BD, a o kojem prijedlogu odluku donosi sud. Sud ovdje odlučuje po slobodnoj ocjeni, uzimajući prvenstveno u obzir razloge koji su opredijelili određenu visinu penala i postignute efekte te sankcije. Podnošenje ovog zahtjeva izvršenika je bez uticaja na određivanje i provođenje izvršenja na osnovu pravosnažnog rješenja o plaćanju sudskih penala i to sudski izvršitelj treba imati u vidu kod provođenja izvršnih radnji kod ovog izvršenja.

8.2 Izvršenje radi predaje i isporuke pokretnih stvari

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje radi predaje jedne ili više određenih stvari ili radi isporuke određene količine zamjenjivih stvari, te za provođenje izvršenja nadležan je sud na čijem se području nalaze stvari.

Izvršenje radi predaje jedne ili više određenih stvari koje se nalaze kod izvršenika provodi se tako što sudski izvršitelj oduzima te stvari od izvršenika i predaje iz uz potvrdu tražiocu izvršenja.

Izvršenjem radi predaje jedne ili više određenih stvari ostvaruje se dispozicija izrečena u izvršnoj ispravi kojom je izvršeniku naloženo da tražiocu preda određene stvari. Dakle, provođenje ovog izvršenja obuhvata dvije radnje: oduzimanje stvari od izvršenika i predaja istih tražiocu izvršenja.

Provođenje prednjih izvršnih radnji sudija povjerava sudskom izvršitelju i sudski izvršitelj iste provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku. Sud u zaključku ili sudski izvršitelj pismenom obavijesti izvještava tražioca izvršenja o vremenu

kada će se sprovesti izvršenje, a zbog važnosti tražiteljevog prisustva izvršenju (ovdje nije važno da li je on tražio da se obavijesti o tome).

O provođenju izvršene radnje sudski izvršitelj istovremeno sačinjava zapisnik u koji unosi, pored ostalog, poimenično stvari koje su oduzete od izvršenika, te istovremeno vrši predaju istih tražiocu izvršenja i u zapisniku naznačava da su prednje radnje izvršene. Po završetku prednjih radnji, sudski izvršitelj će pozvati stranke da potpišu zapisnik. Ako neko od učesnika odbije potpisati zapisnik, sudski izvršitelj će to naznačiti u zapisniku i naznačiti razloge odbijanja ako ih je ko od učesnika koji odbija isti potpisati naveo. Umjesto sačinjavanja posebne potvrde o predaji stvari tražitelju izvršenja, sudski izvršitelj može predati prepis zapisnika, koji ima dejstvo potvrde da je predaja izvršena.

Na isti način izvršenje će se provesti i kad se stvar nalazi kod trećeg lica koje ih je voljno predati sudskom izvršitelju. Ako pak treće lice nije voljno predati stvari, tražilac izvršenja može sudu predložiti da na njega prenese izvršenikovo potraživanje prema trećem licu na predaju stvari, pa se u ovom slučaju na postupak primjenjuju odredbe glave XIII. Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari, što je kod ovog vida izvršenja i objašnjeno.

Sudski izvršitelj koji provodi izvršne radnje oduzimanja stvari koje se nalaze kod izvršenika ili trećeg lica i predaju uz potvrdu tražiocu izvršenja, ako ne nađe stvari koje treba oduzeti kod izvršenika niti kod trećeg lica, dužan je sačiniti zapisnik u kojem će prednje konstatirati, te pozvati stranke da isti potpišu. U zapisnik će unijeti i izjave koje su stranke o prednjem dale. Zapisnik dostavlja u sudski spis.

Kad stvari nisu nađene kod izvršenika niti kod trećeg lica, sud će u istom postupku, na prijedlog tražioca izvršenja, kojeg tražilac može sudu podnijeti u roku od tri dana od dana obavijesti da stvari nisu nađene, procijeniti vrijednost tih stvari i rješenjem naložiti izvršeniku da tražiocu izvršenja u određenom roku isplati iznos te vrijednosti. Međutim, ako tražilac izvršenja ne podnese ovaj prijedlog, sud će obustaviti izvršenje. Ako prijedlog bude podnesen u roku i sud donese rješenje, na osnovu ovog rješenja tražilac izvršenja može sudu predložiti u istom postupku izvršenje radi naplate dosuđenog iznosa, a ovaj prijedlog sudu mora podnijeti u roku od osam dana od donošenja rješenja o isplati iznosa vrijednosti stvari koje nisu nađene.

Ovaj prijedlog tražilac izvršenja sudu može staviti istovremeno i zajedno sa prijedlogom za procjenu vrijednosti tih stvari. Ako ovaj prijedlog u roku ne bude podnesen, sud će obustaviti izvršenje. Sud može odrediti izvršenje radi naplate dosuđenog iznosa, ali bi prije ovog rješenja, da to ne bi činio naknadno, trebao donijeti rješenje kojim utvrđuje da se izvršenje radi predaje određenih stvari koje se nalaze kod izvršenika ili trećeg lica nije moglo provesti, a osnov ovog donošenja rješenja jeste upravo naprijed navedeni zapisnik sudskog izvršitelja, koji je u provođenju izvršne radnje izlaskom na lice mjesta utvrdio da stvari nisu nađene kod izvršenika niti kod trećeg lica čije se oduzimanje i predaja traži.

Zavisno od predmeta na kojem je predloženo izvršenje za naplatu utvrđenog iznosa vrijednosti stvari, od istog zavisi da li će sudski izvršitelj kod ovog izvršenja radi naplate dosuđenog iznosa provoditi pojedine izvršne radnje. Ako je npr. izvršenje radi naplate dosuđenog iznosa (vrijednosti) predloženo na pokretnim stvarima, na odgovarajući način se u provođenju istog primjenjuju odredbe Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na pokretnim stvarima. Sudski izvršitelj tada provodi po zaključku suda izvršne radnje u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na pokretnim stvarima, a namirenje tražioca izvršenja za dosuđeni iznos vrijednosti obavlja sud uz odgovarajuću

primjenu odredaba glave XI. Zakona o izvršnom postupku o izvršenju nad pokretnim stvarima.

Ako je izvršnom ispravom utvrđena obaveza na isporuku određene količine zamjenjivih stvari koje se nalaze kod izvršenika ili trećeg lica, izvršenje se provodi na isti način propisan za predaju određenih stvari.

Rješenjem o izvršenju nalaže se izvršeniku da te stvari isporuči, te ako to ne učini, pristupa se prinudi i oduzimanju stvari. Provođenje ovog izvršenja obuhvata dvije radnje: oduzimanje određene količine zamjenjivih stvari od izvršenika i predaja istih tražiocu izvršenja.

U ovom dijelu prednje izvršne radnje sudski izvršitelj provodi po zaključku suda u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku. Sud ili sudski izvršitelj izvještava tražioca izvršenja o vremenu kada će se provesti izvršenje, a zbog važnosti tražiteljevog prisustva izvršenju ovdje nije važno da li je on tražio da se obavijesti o tome.

O provođenju izvršene radnje sudski izvršitelj istovremeno sačinjava zapisnik, u koji unosi pored ostalog, količinu zamjenjivih stvari koje su oduzete od izvršenika, te istovremeno vrši predaju istih tražiocu izvršenja. U zapisnik prednje naznačava. Po završetku prednjih radnji, sudski izvršitelj će pozvati stranke da potpišu zapisnik. Ako neko od učesnika odbije potpisati zapisnik, sudski izvršitelj će to naznačiti u zapisniku i naznačiti razloge odbijanja ako ih je ko od učesnika koji odbija isti potpisati naveo. Umjesto sačinjavanja posebne potvrde o predaji zamjenjivih stvari tražitelju izvršenja, sudski izvršitelj može predati prepis zapisnika, koji ima dejstvo potvrde da je predaja izvršena.

Na isti način izvršenje će se provesti i kad se stvar nalazi kod trećeg lica koje ih je voljno predati sudskom izvršitelju. Ako pak treće lice nije voljno predati stvari, tražilac izvršenja može sudu predložiti da na njega prenese izvršenikovo potraživanje prema trećem licu na predaju stvari, pa se u ovom slučaju na postupak primjenjuju odredbe glave XIII. Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari, što je kod ovog vida izvršenja i objašnjeno.

Ako stvari nisu nađene kod izvršenika, niti kod trećeg lica, izvršenje će se provesti uz odgovarajuću primjenu odredbi člana 198. Zakona o izvršnom postupku zakona FBiH/RS, a člana 191. BD, kojim je regulirano izvršenje radi predaje određenih stvari koje se nisu mogle naći kod izvršenika niti kod trećeg lica.

8.3 Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti i za provedbu tog izvršenja, mjesno je nadležan sud na čijem se području nepokretnost nalazi.

Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti provodi se tako da sudski izvršitelj, nakon što udalji lice i ukloni stvari s nepokretnosti, predaje nepokretnost tražiocu izvršenja.

Ispražnjenju i predaji nepokretnosti može se pristupiti nakon isteka osam dana od dana dostave rješenja o izvršenju, ako prigovor nije izjavljen, odnosno dostave rješenja kojim je prigovor izvršenika odbijen.

Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti redovno se sastoji iz dvije radnje: uklanjanje stvari i udaljavanje lica i predaja nepokretne stvari u posjed tražioca. Obaveza ispražnjenja i predaje nepokretnosti odnosi se na izvršenika i protiv njega se usmjerava izvršenje. Izvršenje se, međutim, odnosi i na lica (i na njihove stvari) koja nemaju državninu

već se po državinskom pravu izvršenika koriste ili nalaze na nepokretnosti (članovi porodice, gosti) ili spadaju u krug drugih lica za koja se smatra da imaju samo priteženje radnici, posluga). Za lica koje ima sudržavninu treba da je u izvršnoj ispravi ustanovljena obaveza na ispražnjenje i predaju nepokretnosti. Plodouživalac, stanar (ne i podstanar), zakupac (ne i podzakupac) i druga lica koja su po osnovu pravnog posla stekla neposrednu državninu a nisu označeni u izvršnoj ispravi kao dužnici (obveznici), ne mogu se u postupku protiv izvršenika lišiti državnine da bi se uspostavila državina povjerioca. Tada se tražiocu nepokretnost predaje u posrednu državninu, a u posebnom sudskom postupku po tužbi tražioca izvršenja odlučit će se o njegovom pravu na neposrednu državninu. Predaja nepokretnosti u posrednu državninu sastoji se u uvođenju tražioca izvršenja u posjed, saopštenju neposrednom držaocu o promjeni posrednog držaoca.

Izvršenik se obavještava o danu kada će se pristupiti provođenju izvršenja dostavljanjem zaključka suda, bilo prilikom provođenja same izvršne radnje ili prije provođenja iste, mada odsustvo izvršenika ili njegovog punomoćnika ne sprječava izvršenje. U pravilu potrebno je da tražilac ili njegov punomoćnik prisustvuju izvršenju da bi se nepokretnost predala u neposrednu državninu, pa se zbog toga i tražilac obavještava dostavljanjem zaključka o danu kada će se pristupiti provođenju izvršenja.

Izvršne radnje provodi sudski izvršitelj po nalogu suda datom u zaključku.

Ispražnjenje nepokretnosti, pored udaljavanja lica, sastoji se u uklanjanju pokretnih stvari koje se tamo zateknu. Te stvari su u sferi državnine izvršenika i predaju su odraslom članu izvršenikovog domaćinstva ili njegovom punomoćniku. Tako se postupa i kad je izvršenik prisutan, ali odbija da primi stvari.

Sudski izvršitelj je ovlašten udaljiti lica koje ometa provođenje izvršenja. Na zahtjev sudskog izvršitelja, policija, organ socijalnog staranja, zdravstvena ustanova, vatrogasna služba, dužni su pružiti svu potrebnu pomoć sudskom izvršitelju u provođenju izvrših radnji.

Kad izvršenju nije prisutan izvršenik, njegov punomoćnik ili članovi njegovog domaćinstava ili oni odbijaju da stvari prime, sudski izvršitelj će stvari ukloniti sa nepokretnosti i predati ih na čuvanje drugom licu na teret izvršenika (na njegov trošak i rizik). Potrebnu radnu snagu i prevozna sredstva radi provođenja prednje izvršne radnje dužan je osigurati tražilac izvršenja na zahtjev sudskog izvršitelja koji tražiocu izvršenja mora biti saopćen najkasnije osam dana prije provođenja izvršenja. Tražilac izvršenja je dužan osigurati drugo lice kojem će predati sve uklonjene stvari, ali može i sam preuzeti stvari izvršenika na čuvanje. Sud može naknadno zaključkom odrediti, na prijedlog tražioca izvršenja, da se stvari povjere na čuvanje nekom trećem licu umjesto onom kome su predate. Sud će zaključkom obavijestiti izvršenika o predaji stvari na čuvanje sa naznakom gdje su i kod koga stvari smještene, o troškovima čuvanja i roku (primjerenom) u kojem može tražiti da mu se stvari vrate uz prethodnu isplatu troškova čuvanja. Istim zaključkom izvršenik se upozorava da će se stvari, po proteku ovog roka, prodati i da će se iz postignute cijene izmiriti troškovi čuvanja i prodaje. Stvari predate na čuvanje pri ispražnjenju nepokretnosti izvršenik može da preuzme u određenom roku, uz plaćanje troškova čuvanja. Propusti li dužnik da to učini na vrijeme, sud će po službenoj dužnosti narediti prodaju stvari.

Prodaja stvari se određuje i sprovodi po pravilima za prodaju pokretnih stvari kod izvršenja na pokretnim stvarima radi namirenja novčanog potraživanja (shodna primjena odredaba glave XI. ovog zakona o izvršenju na pokretnim stvarima radi naplate novčanog potraživanja). Treba uvažiti spremnost izvršenika da stvari preuzme uz plaćanje troškova čuvanja i u vrijeme pripreme za prodaju, sve do trenutka dok se ne pristupi javnoj prodaji ili stvar ne proda

neposrednom pogodbom. Iz prodajne cijene naplaćuju se troškovi čuvanja i prodaje stvari, a ostatak se polaže u sudski depozit u korist izvršenika - u zakonu nije propisano da se vraća izvršeniku ako on to ne zatraži. O svim izvršnim radnjama sudski izvršitelj sačinjava zapisnik.

Kod ovog izvršenja treba napomenuti da tražilac izvršenja može uz prijedlog za izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti zatražiti da se zajedno sa izvršenjem odredi izvršenje na izvršenikovim pokretnim stvarima koje treba ukloniti s nepokretnosti radi naplate troškova izvršnog postupka. Prednje izvršenje određuje se i provodi prema pravilima glave XI. Zakona o izvršnom postupku o izvršenju na izvršenikovim pokretnim stvarima radi naplate novčanog potraživanja, a na prijedlog tražioca izvršenja. Sud rješenjem određuje izvršenje. Sudski izvršitelj provodi izvršne radnje po nalogu suda datom u zaključku po pravilima za izvršenje na pokretnim stvarima izvršenika radi namirenja novčanog potraživanja.

9. Izvršenje radi ostvarenja potraživanja na radnju trpljenje ili nečinjenje

Ako je izvršenik dužan po izvršnoj ispravi obaviti određenu radnju ili trpjeti određene radnje ili se suzdržati od određene radnje, za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje i za provedbu izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem području izvršenik treba ispuniti obavezu po izvršnoj ispravi.

9.1 Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice

Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice provodi se tako da sud ovlašćuje tražioca izvršenja da na trošak izvršenika povjeri drugom licu da tu radnju obavi ili da je obavi on sam.

U prijedlogu za izvršenje tražilac izvršenja može predložiti da sud rješenjem naloži izvršeniku da unaprijed položi određeni iznos kod suda potreban za podmirenje troškova koji će nastati obavljanjem radnje od drugog lica ili tražioca izvršenja. Visinu iznosa sud određuje po slobodnoj ocjeni, uzimajući u obzir, po mogućnosti, troškovnik ovlaštenog lica za obavljanje takve radnje, koji uz prijedlog za izvršenje priloži tražilac izvršenja.

Dakle, u ovom postupku provodi se izvršenje onih radnji koje može učiniti i drugo lice tako da se i takvim vršenjem radnje postiže očekivani efekat obligacije - zamjenjive radnje. Prijedlogom za izvršenje se traži ovlašćenje da tražilac putem drugog lica ili sam učini tu radnju na teret izvršenika. Nije potrebno da se u prijedlogu, odnosno rješenju o izvršenju, označi drugo lice. Drugo lice koje se angažira da izvrši radnju nije učesnik u postupku. Ono je u ugovornom odnosu sa tražiocem izvršenja i na njegov položaj ne utiče vođenje izvršnog postupka. Tražilac izvršenja odgovara za pravilan izbor drugog lica. Stoga, ako je postupio savjesno i sa dužnom pažnjom, neuspjeh ili nedostaci u efektima izvršne radnje padaju ne teret izvršenika. Za ovo je odgovoran izvršenik pošto je svojim postupcima doveo da se njegova obaveza izvršava na taj način. Od momenta kada je sa drugim licem zaključen ugovor o vršenju radnje ili kada je tražilac započeo sa izvršavanjem radnje, izvršenik nije ovlašćen da jednostranim aktom - izvršenjem radnje ispuni svoju obavezu i tako spriječi dalje vođenje izvršenja. Disciplina u ispunjavanju obaveza i procesni red bili bi ugroženi ako bi se izvršeniku dozvolilo da i poslije ovog trenuka, po svojoj volji izvrši radnju. Do tada je imao dovoljno vremena da radnju izvrši i sada ima da snosi posljedice toga (izuzev ako se tražilac sa tim saglasi).

Tražilac izvršenja je ovlašten da u prijedlogu za izvršenje stavi zahtjev da sud naloži izvršeniku da unaprijed položi iznos u sudski depozit iz kojeg će se pokriti troškovi izvršenja. Sud o ovom zahtjevu odlučuje rješenjem i ono se donosi zajedno sa rješenjem o izvršenju. Rješenjem kojim je naređeno prethodno plaćanje troškova izvršenja radnje, sprovodi se po prijedlogu tražioca izvršenja i onim sredstvom izvršenja koje je on predložio. Rješenjem o izvršenju kojim je tražilac ovlašten da izvrši radnju sam ili putem drugog lica, određuje se rok (sudski) u kojem treba da se izvrši radnja. Ukoliko je stavljen prijedlog da se izvršenik obaveže da prethodno uplati troškove izvršenja radnje, ovaj rok počinje da teče po uplati te svote u sudski depozit. Po proteku roka da se izvrši radnja, po nalogu suda datom u zaključku, sudski izvršitelj izlaskom na lice mjeste gdje se radnja trebala izvršiti, provjerava i utvrđuje da li je i izvršena te o tome sačinjava zapisnik. Ovaj nalog sud sudskom izvršitelju izdaje i u slučaju kada je tražilac izvršenja obavijestio sud da je on sam ili putem drugog lica u određenom roku izvršio radnju, a izvršenik isto spori. Umjesto izdavanja naloga sudskom izvršitelju kojim povjerava izvršenje prednje radnje, sud može da zakaže ročište na koje poziva tražitelja izvršenja i izvršenika, radi utvrđenja prednje činjenice.

Po izvršenju radnje, sud na prijedlog tražioca izvršenja, odnosno izvršenika, donosi konačno rješenje o visini troškova koji su bili potrebni za izvršenje radnje i koji terete izvršenika (kao i o drugim troškovima ako već nisu bili dosuđeni u rješenju o izvršenju). Ako se naknadno pokaže da je na osnovu rješenja kojim je naloženo izvršeniku da unaprijed položi određeni iznos kod suda, pribavljeno od izvršenika više sredstava nego što je bilo potrebno za pokriće troškova obavljanja radnje i troškova izvršnog postupka, sud će, na izvršenikov prijedlog, razliku vratiti izvršeniku ako on raspolaze sredstvima pribavljenim od izvršenika, odnosno naložit će tražiocu izvršenja da u određenom roku tu razliku vrati ako je njemu stavljena na raspolaganje.

9.2 Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti samo izvršenik

Ako radnju po izvršnoj ispravi može obaviti samo izvršenik sud će rješenjem o izvršenju odrediti izvršeniku primjeren rok za ispunjenje obaveze.

Rješenjem o izvršenju sud će istovremeno zaprijetiti izvršeniku, a i odgovornim licima u izvršeniku pravnom licu da će im izricati novčane kazne u skladu sa članom 17. ZIP FBiH/RS, a člana 200. BD, ako u određenom roku ne ispune obavezu. Ako izvršenik u roku koji mu je određen ne ispuni obavezu, sud će na prijedlog tražioca izvršenja, dalje postupati prema odredbama člana 17. naprijed navedenog zakona (FBiH/RS, a člana 200. BD).

Izvršenik koji je ispunio svoju obavezu u roku koji mu je sud odredio, dužan je bez odlaganja o tome obavijestiti sud i uz obavijest priložiti nesumnjive dokaze o tome. Nesumnjivim će se dokazom smatrati ovjerena pisana izjava tražioca izvršenja o tome da je radnja obavljena, zapisnik sudskog izvršitelja o obavljanju radnje, nalaz i mišljenje sudskog vještaka da je radnja obavljena i sl.

Sud po službenoj dužnosti pristupa izvršenju rješenja o novčanoj kazni, te sud određuje kojim sredstvom izvršenja će se kazna naplatiti. Pravilo je da sud pristupa naplati kazne po proteku roka za izvršenje radnje, uz utvrđenje da radnja nije izvršena. Ako sud utvrdi da radnja u ostavljenom roku nije izvršena, sud će istovremeno donijeti novo rješenje o kažnjavanju sa istim sadržajem dispozicije kao i kod prethodnog rješenja.

9.3 Izvršenje radi ostvarenja obaveze na trpljenje i nečinjenje

Ako je izvršenik dužan trpiti preduzimanje neke radnje ili se suzdržavati od njenog preduzimanja, sud će, na prijedlog tražioca izvršenja koji tvrdi da se izvršenik ponaša protivno svojoj obavezi, rješenjem naložiti izvršeniku da se ponaša u skladu sa svojom obavezom i zaprijetiti mu novčanom kaznom u skladu sa članom 17. ZIP FBiH/RS, a članom 201. BD, ako se tako nastavi ponašati.

Tražilac izvršenja može podnijeti prijedlog da se izvršeniku izrekne novčana kazna zato što se i nakon naloga suda ponašao protivno svojoj obavezi u roku od 15 dana od saznanja za takvo ponašanje, a najkasnije u roku od jedne godine od povrede obaveze. Ako ovi rokovi bezuspješno proteknu, sud će rješenjem odbiti zahtjev za izricanje novčane kazne i obustaviti postupak, a tražilac izvršenja gubi pravo na podnošenje novog prijedloga za izvršenje na osnovu te izvršne isprave.

Dakle, izvršenje obaveze na trpljenje (da se ne protivi da tražilac izvršenja vrši određene radnje u sferi imovine izvršenika) i na nečinjenje (da se u interesu tražioca izvršenja izvršenik uzdrži od vršenja radnji koje bi inače smio da preduzima), provodi se po pravilima člana 209. ZIP FBiH/RS, a člana 200. BD, kojim je regulirano izvršenje radi ostvarenja na radnju koju može obaviti samo izvršenik. Izvršenje se, dakle, sprovodi izricanjem novčane kazne. Ovaj vid izvršenja susrećemo kod zaloge, službenosti, prava na državninu, obligacionopravnih odnosa ili odnosa iz drugih pravnih oblasti.

S obzirom na pravilo da sud pristupa izricanju novčane kazne samo i tek ako izvršenik do roka ostavljenog u rješenju ne uskladi svoje ponašanje sa izvršnom ispravom prema kojoj je dužan da trpi preduzimanje neke radnje tražioca izvršenja ili se on suzdrži od njenog preduzimanja, da bi prednje sud utvrdio, može zakazati ročište na koje će pozvati stranke i prednje utvrditi, ili zaključkom naložiti sudskom izvršitelju da na licu mjesta u prisustvu stranki prednje utvrdi i o tome sačini zapisnik. Nesumnjivim dokazom će se smatrati i ovjerena pisana izjava tražioca izvršenja da je izvršenik postupio po rješenju o izvršenju, nalaz i mišljenje sudskog vještaka.

Sud po službenoj dužnosti pristupa izvršenju rješenja o novčanoj kazni, te sud određuje kojim sredstvom izvršenja će se kazna naplatiti.

9.4 Izvršenje radi uspostavljanja prijašnjeg stanja

Ako je zbog ponašanja izvršnika protivno obavezi iz izvršne isprave nastala promjena koja nije u skladu sa pravom tražioca izvršenja, sud će ovlastiti tražioca izvršenja, na njegov prijedlog da sam, a po potrebi i uz pomoć sudskog izvršitelja, uspostavi prijašnje stanje na trošak i rizik izvršenika.

U pogledu polaganja iznosa potrebnog za podmirenje troškova za uspostavljanje prijašnjeg stanja i određivanja konačne visine tih troškova primjenjuju se odredbe o troškovima za izvršenje radnje koju može pored izvršenika obaviti i drugo lice. Ako je do promjena koje nisu u skladu sa pravom tražioca izvršenja došlo nakon nastanka izvršene isprave, sud će ovlastiti tražioca izvršenja na njegov prijedlog da sam, a po potrebi i uz pomoć sudskog izvršitelja, uspostavi pređašnje stanje na trošak i rizik izvršenika, nakon što utvrdi da je do promjene došlo zbog ponašanja izvršenika.

Izvršenjem obaveze na trpljenje i nečinjenje izricanjem novčane kazne, mnogo puta se neće postići predodređeni cilj izvršenja. Izvršenik se može uzdržati od daljnjih radnji protivnih obavezi na trpljenje i nečinjenje, a da efekti takvih njegovih radnji ostanu i da dalje ometaju ili sprječavaju ostvarivanje povjeriočevih prava (uništenje puta na kojem tražilac ima pravo prolaza, ograđivanjem izvora, podizanjem zida, zatvaranje izvora svjetlosti itd.).

Tražilac izvršenja ima pravo da sudu predloži izvršenje da se otkloni promjena koju je izvršenik stvorio, tako da se on ovlasti da sam, a po potrebi uz pomoć sudskog izvršioca, uspostavi predašnje stanje na teret i rizik izvršenika. Po nalogu suda datom u zaključku, sudski izvršitelj izlaskom na lice mjesta gdje se vrši uspostava predašnjeg stanja, provodi izvršnu radnju uspostave predašnjeg stanja, ali na način da:

- udalji lica koja ometaju provođenje izvršenja, a po potrebi zatraži intervenciju ministarstva unutrašnjih poslova i sudske policije,
- usmeno poziva tražitelja izvršenja da pristupi vršenju radnje uspostave predašnjeg stanja (npr. da tražitelj izvršenja sam ukloni ogradu sa izvora na kojem tražitelj izvršenja ima ustanovljeno pravo služnosti crpljenja vode sa istog),
- prisustvuje provođenju uspostave i svojom intervencijom sprječava osujećenje izvršenja,
- vodi zapisnik u koji unosi sve prednje činjenice relevantne za uspostavu, unosi izjave stranka bitne za izvršenje, utvrđuje da li je tražitelj izvršenja po ovlasti suda uz njegovu pomoć i u njegovom prisustvu uspostavio prijašnje stanje sam ili je za prednje angažovao druga lica da to učine u njegovo ime.

9.5 Ponovno smetanje posjeda

Ako je na osnovu izvršne isprave, donesene u postupku zbog smetanja posjeda, izvršenje provedeno ili je izvršenik dobrovoljno ispunio svoju obavezu, pa poslije toga ponovo učini smetanje posjeda, koje se u biti ne razlikuje od prijašnjeg, sud će na prijedlog tražioca izvršenja, na osnovu iste izvršne isprave, ako je njom zabranjeno takvo buduće ponašanje, donijeti novo rješenje o izvršenju radi uspostave prijašnjeg stanja, a ako je to potrebno i zaprijetiti izvršeniku izricanjem novčane kazne ako ponovo počini smetanje posjeda.

U tom slučaju na odgovarajući način u provođenju ovog izvršenja primjenjuju se odredbe člana 209. ZIP FBiH/RS, kojim je regulirano izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti samo izvršenik, te odredbe člana 210. istog zakona kojim je regulirano izvršenje radi ostvarenja obaveze na trpljenje i nečinjenje (odnosno odredbe člana 200. i 201. ZIP BD).

Pravilima Zakona o izvršnom postupku nije propisan poseban postupak izvršenja rješenja o smetanju posjeda (državnine). Samo je izdvojena situacija ponovnog smetanja posjeda (državnine) i određeno je da se tada izvršenje sprovodi vraćanjem stvari u državninu tražitelja izvršenja, odnosno izricanjem kazne za neizvršenje radnje koju može jedino izvršenik da učini. Pošto nema nikakvog osnova da se u izvršenju povodom ponovnog smetanja posjeda (državnine) postupa na drugi način, različit od onoga koji se primjenjuje kod prvog izvršenja rješenja o smetanju državnine (posjeda), ostaje da se zaključi da su ta pravila relevantna za sve slučajeve izvršenja rješenja o smetanju posjeda. Prema tome, ovdje se primjenjuju pravila izvršenja o predaji određenih pokretnih stvari i ispražnjenja i predaje nepokretnosti i pravila o izvršenju radnje koju može da izvrši samo izvršenik.

Pravila o predaji određenih pokretnih stvari ovdje su primjenjiva samo u dijelu kojim se određuje da službeno lice (sudski izvršitelj) oduzme stvar od izvršenika (kod nepokretnosti) i

tamo je sadržano izlaganje o ovim izvršnim radnjama. Oduzimanjem se ide na uspostavu predašnjeg stanja, vraćanjem državnine (posjeda). Prednje izvršenje provodi se u situaciji kad je doneseno rješenje o smetanju posjeda (državnine) i izvršeniku naloženo da predmet državnine (posjeda stvari) vrati tražiocu izvršenja, te on stvar vrati, voljno ili pod sankcijama u izvršnom postupku.

Ukoliko on poslije toga ponovo učini akt smetanja posjeda (državnine stvari) tražitelja izvršenja, koji se u suštini ne razlikuje od onoga utvrđenog u izvršnoj ispravi, tražilac tada ima pravo da na osnovu iste izvršne isprave predloži da sud donese rješenje o izvršenju i izvršeniku naloži vraćanje predmeta državnine.

10. Izvršenje radi vraćanja zaposlenog na rad

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave kojom je poslodavcu naloženo da zaposlenika vrati na rad i da člana organa izvršenika vrati u službu i za provedbu izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem je području zasnovan radni odnos.

Prijedlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave kojom je poslodavcu naloženo da zaposlenika vrati na rad odnosno službu može se podnijeti u roku od 30 dana od dana kada je tražilac izvršenja stekao pravo da taj prijedlog podnese. Smatra se da je radnik stekao pravo da podnese prijedlog po isteku roka za dobrovoljno izvršenje određeno u izvršnoj ispravi.

Izvršenje na osnovu izvršene isprave kojom je izvršeniku naloženo da tražioca izvršenja vrati na rad odnosno službu određuje se i sprovodi po pravilima o izvršenju na radnju koju može izvršiti samo izvršenik - izricanjem novčane kazne. Kako radnju po izvršnoj ispravi može obaviti samo izvršenik sud će rješenjem o izvršenju odrediti izvršeniku primjeran rok za ispunjenje obaveze. Rješenjem o izvršenju sud će istovremeno zaprijetiti izvršeniku, a i odgovornim licima u izvršeniku pravnom licu da će im izricati novčane kazne u skladu sa članom 17. ZIP FBiH/RS, ako u određenom roku ne ispune obavezu - vraćanje zaposlenog na rad odnosno službu. Ako izvršenik u roku koji mu je određen ne ispuni obavezu, sud će na prijedlog tražioca izvršenja, dalje postupati prema odredbama člana 17. naprijed navedenog zakona.

Izvršenik koji je ispunio svoju obavezu u roku koji mu je sud odredio, dužan je bez odlaganja o tome obavijestiti sud i uz obavijest priložiti nesumnjive dokaze o tome. Nesumnjivim dokazom će se smatrati ovjerena pisana izjava tražioca izvršenja o tome da je radnja obavljena, zapisnik sa ročišta, a zakazanog povodom utvrđivanja prednje činjenice sačinjenog od suda. Pravilo je da sud pristupa naplati kazne po proteku roka za izvršenje radnje, uz utvrđenje da radnja nije izvršena. Ako sud utvrdi da radnja u ostavljenom roku nije izvršena, sud će istovremeno donijeti novo rješenje o kažnjavanju sa istim sadržajem dispozicije kao i kod prethodnog rješenja. Sud po službenoj dužnosti pristupa izvršenju rješenja o novčanoj kazni, te sud određuje kojim sredstvom izvršenja će se kazna naplatiti.

Provođenje izvršenja radi vraćanja zaposlenog na rad, odnosno službu dovršava se kada poslodavac donese odluku o vraćanju tražitelja izvršenja u službu, na rad i omogućiti tražitelju da otpočne sa tim radom.

Istovremeno s prijedlogom za izvršenje vraćanjem zaposlenog na rad, odnosno službu ili docnije, sve do okončanja izvršnog postuka, tražitelj izvršenja je ovlašten da postavi zahtjev da sud koji provodi izvršenje donese rješenje kojim će odediti da mu je izvršenik dužan isplatiti na ime plaće iznose dospjele od pravosnažnosti odluke pa dok ponovo ne bude vraćen

na posao, te odrediti izvršenje radi naplate dosuđenih iznosa, predlažući sredstvo kojim će se to izvršenje provesti.

Provođenje izvršenja po osnovu ovog rješenja ima svoj zaseban tok i zasebne izvršne radnje naspram provođenja izvršenja radi vraćanja zaposlenog na rad odnosno u službu, svako od njih može i dalje da teče iako je jedno prestalo.

11. Izvršenje diobom stvari

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje diobom zajedničke stvari i za provedbu tog izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području nalaze stvari.

Fizičku diobu zajedničke stvari sud će odrediti ako je takva dioba predviđena izvršnom ispravom. Sud odlučuje prema propisima o vlasničko-pravnim odnosima hoće li se dioba obaviti fizički ili prodajom, ako izvršnom ispravom način diobe nije određen niti su se stranke o tome sporazumjele. Dioba će se obaviti prodajom ako se u izvršnom postupku utvrdi da fizička dioba, određena izvršnom ispravom nije moguća ili je moguća samo uz smanjenje vrijednosti stvari. Troškove provođenja izvršenja snose svi sudionici srazmjerno vrijednosti svojih udjela u zajedničkoj stvari, a stranka koja je prouzrokovala posebne troškove dužna ih je nadoknaditi onim strankama koje su ih imali.

Fizičkom diobom se ukida pravna zajednica titulara tako da svako od njih postaje isključivi vlasnik jednog određenog dijela do tada zajedničke stvari. Način diobe je u pravilu određen u izvršnoj ispravi. Ona treba da sadrži:

- predmet, uvjete i način diobe,
- podatke o fizičkim dijelovima stvari i prava koja su pripala svakom od zajedničara,
- njihova prava i obaveze utvrđene diobom,
- ostvarivanje služnosti i drugih stvarnih prava na dijelovima stvari koja je fizički podijeljena.

Sud rješenjem o izvršenju određuje fizičku diobu saglasno dispoziciji iz izvršne isprave i odmah pristupa njegovom provođenju: identificira i izdvaja stvari koje pripadaju pojedinim zajedničarima, nalaže da se sačini diobni nacrt, utvrđuje granice, predaje stvari u državninu pojedinim zajedničarima, određuje upis u zemljišne knjige, određuje vještačenje i druge procesne radnje. U slučaju potrebe, da bi se dioba mogla izvršiti (naročito kod diobe nekretnina), sud će odrediti vještačenje.

Sud poziva učesnike da prisustvuju diobi. Pojedine radnje provođenja fizičke diobe preduzima prema okolnostima slučaja sudija ili po njegovom ovlaštenju stručni saradnik ili sudski izvršitelj. Od naprijed navedenih izvršnih radnji sudija na provođenje sudskom izvršitelju uglavnom povjerava izvršnu radnju - predaju stvari u državninu (posjed) pojedinim zajedničarima. Koje izvršne radnje će biti povjerene sudskom izvršitelju uveliko i zavisi od toga da li se vrši fizička dioba nekretnina ili pokretnih stvari. Ali praksa u sudovima u ovom pogledu je različita.

Pravo suda da odredi drugi način diobe, odnosno da odredi način diobe ako to nije naloženo u izvršnoj ispravi, ne dozvoljava sudu da odbije prijedlog za izvršenje ukoliko izvršna isprava ne sadrži sve što je potrebno da bi se dioba provela ili se fizički dioba ne može provesti. Bitno je da su izvršnom ispravom utvrđeni pravo na diobu, predmet diobe i svojinski udjeli zajedničara. Tada sud rješenjem o izvršenju odlučuje o ovim pitanjima, po pravilima o

vlasničko - pravnim odnosima hoće li se dioba obaviti fizički ili prodajom. Ako sud rješenjem odluči da će se dioba obaviti prodajom, tada se izvršenje provodi primjenom pravila Zakona o izvršnom postupku kojim je regulirano izvršenje na nekretninama ili na pokretnim stvarima, u zavisnosti da li su predmet diobe pokretne ili nepokretne stvari.

Iz sudske prakse: U javnom nadmetanju radi prodaje zajedničke nepokretne stvari kada nije moguća fizički dioba, kao kupci mogu učestvovati obje stranke - zajedničari (tražilac i izvršenik).

12. Ostvarivanje potraživanja na davanje izjave volje i upisivanje u javne registre

12.1 Bezuvjetno potraživanje

Ako je dužnik odlukom koja ima svojstvo izvršne isprave obavezan na davanje izjave volje, smatra se da je izjavu sadržine kao u izvršnoj ispravi dao momentom pravosnažnosti te odluke.

Ako je dužnik sudskim ili upravnim poravnanjem obavezan na davanje izjave volje, smatra se da je izjavu sadržine kao u poravnanju dao danom dospijeca njegove obaveze.

12.2 Uvjetno potraživanje

Ako ispunjenje potraživanja na davanje izjave volje zavisi od ispunjenja neke obaveze povjerioca ili kojeg drugog uvjeta, smatra se da je dužnik dao izjavu volje kad povjerilac ispuni svoju obavezu ili kad bude ispunjen koji drugi uvjet.

Izvršnom ispravom dužnik može biti obavezan da izvrši određenu pravnu radnju - da izjavu volje (izjava pristanka na zemljišno - knjižni upis, saglasnost na određeni pravni akt). Tada se izvršenje provodi po naprijed datim pravilima. Izvršenje radi davanja izjave volje se ne ostvaruje prinudnim sredstvima - Zakon o izvršnom postupku deklarise da je izjava određena u izvršnoj ispravi u momentu pravosnažnosti sudske odluke odnosno dospelosti takve obaveze utvrđene u poravnanju.

12.3 Upis prava u javne registre

Odredbama člana 225. ZIP FBiH/RS, a člana 210. ZIP BD, uređeno je izvršenje upisa prava u javne registre kao nastavak postupka po odredbama člana 223. i 224. ovog zakona, odnosno člana 217. i 218. ZIP BD (bezuvineto i uvjetno potraživanje). Npr. uknjižbom nekog od knjižnih prava na nepokretnosti stvarnog, određenog obligacionog ili drugog) u zemljišne ili druge javne knjige.

13. Predaja djeteta

Zakonom o izvršnom postupku Republike Srpske odredbama članova 226. – 228. regulirano je sprovođenje izvršenja predaje djeteta.

Zakon o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ne sadrži ovu materiju, jer je zakonodavac u FBiH odlučio da tu materiju regulira u okviru porodičnog zakona tog entiteta. Zakon o izvršnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je također regulirao način sprovođenja izvršenja predaje djeteta.

Prema odredbi člana 226. ZIP-a RS za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje odluke suda kojom se naređuje predaja djeteta roditelju ili drugom licu, odnosno organizaciji kojoj je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje, nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za stranku koja zahtijeva izvršenje, kao i sud na čijem se području zatekne dijete.

Za provođenje izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području zatekne dijete.

U ZIP-u Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine određeno je da je Osnovni sud nadležan ako se na području Distrikta zatekne dijete (član 5.).

Članom 227. ZIP-a RS propisano je da prilikom provođenja izvršenja, sud posebno vodi računa o potrebi da se u najvećoj mjeri zaštiti interes djeteta. Sud će rješenjem o izvršenju izvršeniku ostaviti rok od tri dana od dana dostavljanja rješenja da preda dijete roditelju ili drugom licu, odnosno organizaciji kojoj je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje, pod prijetnjom izvršenja novčane kazne.

Novčana kazna se izriče i njeno izvršenje provodi prema odredbama ovog zakona o izvršenju radnje koju može izvršiti samo izvršenik. Ako se izvršenje nije moglo provesti izricanjem i izvršenjem odluke o novčanoj kazni, izvršenje će se provesti oduzimanjem djeteta od lica kod kojeg se dijete nalazi i predajom djeteta roditelju, odnosno drugom licu ili organizaciji kojoj je ovo dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje.

U postupku izvršenja, sud će zahtijevati pomoć organa starateljstva.

Sud će, na prijedlog stranke kojoj je dijete povjereno, nastaviti izvršenje po istom rješenju o izvršenju, ako se dijete u toku od 60 dana od dana predaje ponovo zatekne kod lica od kojeg je oduzeto (član 227. ZIP RS).

Način provođenja izvršenja ZIP-a Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je odredbama članova 205.-206. na identičan način regulirao kao ZIP RS.

O sprovođenju izvršnih radnji predaje djeteta sudski izvršitelj je dužan sačiniti zapisnik. U zapisnik se unosi vrijeme početka radnje, mjesto radnje, imena prisutnih lica i u kojem svojstvu učestuju, opis događaja i potpis svih prisutnih lica. Sudski izvršitelj će po provedenoj izvršnoj radnji pročitati zapisnik sa lica mjesta i ovjeriti sudskim pečatom.

Na kraju izvršne radnje pozvati izvršenika da sve troškove izvršne radnje isplati odmah ili po dogovoru platiti na sudsku priznanicu. Ukoliko izvršenik ne plati troškove provođenja izvršenja dobrovoljnim putem, troškovi od izvršenika se naplaćuju prinudnim putem. Troškove izvršne radnje izvršenik je obavezan izmiriti, izuzev u situacijama ako tražilac izvršenja odustane od istih.

Sudski izvršitelj može da upozori izvršenika da će u slučaju ometanja tražioca izvršenja nakon postupka predaje djeteta snositi krivičnu odgovornost.

U toku cijelog ovog postupka sudski izvršitelj je dužan voditi računa o interesu malodobnog djeteta i o ugledu suda.

Sud će prije svega pokušati provesti izvršenje izricanjem novčane kazne na način određen zakonom, a u slučaju da to ne uspije odredit će prisilno oduzimanje djeteta s tim da treba posebno voditi računa da predaja djeteta ne bude traumatična za dijete.

Izvršenje će se provesti na način da se ostvari njegova svrha sa što manje negativnog uticaja na psihi djeteta, iako će nekada čak i prisilno oduzimanje biti u njegovom interesu ukoliko bi na primjer ostanak kod izvršenika po nekim aspektima ugrozilo fizički i psihički integritet djeteta ili normalan razvoj.

13.1 Izvršenje radi predaje djeteta roditelju sa kojim će živjeti

Izvršenje radi predaje djeteta sa roditeljem sa kojim će živjeti regulirano je u FBiH odredbama člana od 361. - 368. Porodičnog zakona Federaciji BiH², a izvršenje se provodi po pravilima izvršnog postupka reguliranog Zakonom o izvršnom postupku, dok u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu izvršenje radi predaje djeteta roditelju sa kojim će živjeti regulirano je Zakonom o izvršnom postupku odredbama članova 226. i 227. ZIP RS, a odredbama članova 205. i 206. ZIP BD.

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje radi predaje roditelju sa kojim će živjeti mjesno je nadležan, osim suda koji je mjesno nadležan za stranku protiv koje se provodi izvršenje i sud koji je opće mjesno nadležan za stranku koja zahtijeva izvršenje, te sud na čijem se području dijete zatekne. Sud na čijem se području dijete zatekne po službenoj dužnosti će ili na zahtjev stranke poduzeti provođenje izvršenja oduzimanjem djeteta. Sud može odlučiti da se poduzimanje određenih radnji predaje djeteta roditelju sa kojim će živjeti povjeri sudu koji nije nadležan za provođenje izvršenja.

Na osnovu odluke suda o tome sa kojim roditeljem dijete živi može se odrediti i provesti izvršenje radi predaje djeteta, bez obzira na to je li tom odlukom naložena predaja djeteta. Ako u odluci suda stranci protiv koje se provodi izvršni postupak nije naložena predaja djeteta, ovu naredbu izreći će sud u odluci izvršenja. U tom slučaju sud će naložiti da se dijete preda u roku od 24 sata.

Odlukom o izvršenju može se naložiti predaja djeteta osobi na koju se odnosi izvršna isprava, osobi o čijoj volji zavisi predaja djeteta i svakoj drugoj osobi kod koje se dijete nalazi u času donošenja te odluke. U odluci sud koji provodi izvršenje izreći će da je dijete dužna predati i svaka druga osoba kod koje se dijete zatekne u času provođenja izvršenja.

Prijedlog za izvršenje može podnijeti roditelj sa kojim će dijete živjeti, a organ starateljstva može podnijeti prijedlog za izvršenje ako se roditelj sa kojim će dijete živjeti ne protivi pokretanju izvršnog postupka.

U toku izvršnog postupka sud je dužan štititi dijete u najvećoj mogućoj mjeri.

Sud će, nakon što ocijeni sve okolnosti slučaja, odrediti izvršenje oduzimanjem djeteta ili izricanjem i provođenjem novčanih ili zatvorskih kazni protiv osobe koja protivno nalogu suda odbija predati dijete ili poduzima radnje s ciljem njegovog skrivanja ili onemogućavanja provođenja odluke.

² Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine, „Službene novine F BiH“, broj: 35/05 i 41/05

Sredstva izvršenja mogu se odrediti i provesti protiv osobe kod koje se dijete nalazi i protiv osobe od čije volje zavisi predaja djeteta. Ako se svrha izvršenja nije mogla ostvariti jednim od naprijed predloženih sredstava, sud može odrediti drugo sredstvo. U prijedlogu za izvršenje radi predaje djeteta roditelju sa kojim će živjeti ne mora biti naznačeno sredstvo izvršenja, a ako je naznačeno, sud nije vezan prijedlogom stranke.

Kad je odlukom suda naloženo da se dijete preda u roku od 24 sata, odluka o izvršenju mora se stranci od koje treba oduzeti dijete predati prilikom preduzimanja prve izvršne radnje. Ako ta stranka ne bude prisutna pri oduzimanju djeteta, odluka će joj se dostaviti naknadno. Odsutnost osobe kojoj treba oduzeti dijete ne sprječava provođenje izvršnih radnji. Ako se izvršenje provodi protiv osobe na koju se ne odnosi odluka o izvršenju, toj osobi će se predati odluka o izvršenju i zapisnik o oduzimanju djeteta. Ako se izvršenje provodi protiv osobe na koju se ne odnosi odluka ili protiv osobe koja nije prisutna izvršnim radnjama, te će se radnje provesti u prisutnosti dviju punoljetnih osoba.

O vremenu i mjestu poduzimanja izvršnih radnji oduzimanja djeteta sud će, prema pravilima o osobnoj dostavi, obavijestiti roditelja kojem treba predati dijete, a može pozvati i organ starateljstva da bude prisutan provođenju izvršenja. Pri provođenju izvršenja vodi se računa o hitnosti postupka i pravila da se u najvišem stepenu zaštiti ličnost djeteta.

Sredstva izvršenja su: novčana kazna protiv lica koje treba da preda dijete i oduzimanje djeteta. Pravila izvršnog postupka o izvršenju radnje koju može izvršiti samo dužnik i o izvršenju na predaju pokretnih stvari, primjenjuju se ovdje u mjeri koliko to dozvoljava priroda ovog izvršenja.

13.2 Izvršenje radi ostvarivanja osobnih odnosa i neposrednih kontakata roditelja sa djetetom

Izvršenje radi ostvarivanja osobnih odnosa i neposrednih kontakata roditelja sa djetetom regulirano je u Federaciji BiH članom 369. Porodičnog zakona FBiH, a izvršenje se provodi po pravilima izvršnog postupka reguliranog Zakonom o izvršnom postupku. U izvršnom postupku radi održavanja osobnih odnosa djeteta i neposrednih kontakata sa roditeljem sa kojim dijete ne živi primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe članova 364. - 367. Porodičnog zakona FBiH.

Zakonom o izvršnom postupku Republike Srpske i Brčko Distrikt samo je regulirano izvršenje radi predaje djeteta roditelju sa kojim će živjeti, te isti zakoni ne sadrže odredbe o izvršenju radi ostvarivanja osobnih odnosa i neposrednih kontakata roditelja sa djetetom.

TREĆI DIO

ODLAGANJE, OBUSTAVA I DOVRŠENOST SUDSKOG IZVRŠNOG POSTUPKA

1.1 Odlaganje izvršenja

Zakon o izvršnom postupku RS/FBiH (član 60.) sadrži ako zakonom nije drukčije određeno, izvršenje se može odložiti potpuno ili djelimično samo na prijedlog tražioca izvršenja ako sprovođenje rješenja nije otpočelo. Ako više tražilaca izvršenja učestvuje u izvršnom postupku, pa samo neki od njih traže odlaganje, sud će samo u odnosu na tog tražioca izvršenja odložiti izvršenje.

Ako je sprovođenje izvršenja otpočelo, izvršenik se, u roku koji mu je sud odredio, izjasnio protiv odlaganja, sud će odlučiti o opravdanosti prijedloga za odgađanje.

Ako je zakonom predviđeno da se izvršenje mora tražiti u određenom roku, tražilac izvršenja može podnijeti prijedlog za odgađanje u tom roku.

ZIP RS/FBiH (član 61.) sadrži da će sud odložiti izvršenje za vrijeme koje je tražilac izvršenja odredio ili na vrijeme koje po okolnostima slučaja smatra opravdanim.

Ako je tražilac izvršenja podnio prijedlog za odlaganje izvršenja u slučaju u kome je zakonom predviđeno da se izvršenje ima tražiti u određenom roku, izvršenje se ne može odložiti za vrijeme duže od tog roka.

ZIP RS/FBiH (član 62.) je određeno da se odloženo izvršenje nastavlja na prijedlog tražioca izvršenja i prije isteka roka za koji je odloženo. Ako tražilac izvršenja ne predloži nastavak izvršnog postupka ni po isteku 30 dana od isteka vremena na koje je izvršenje odloženo, sud će obustaviti postupak.

Pravilo da će sud odlučiti o opravdanosti prijedloga za odlaganje izvršenja, ako je izvršenje otpočelo i izvršenik se odlaganju usprotivio, može se razumjeti jedino tako da će sud takav prijedlog tražioca izvršenja za odlaganje izvršenja odbiti.

Ako je zakonom predviđeno da se izvršenje mora tražiti u određenom roku, tražilac izvršenja može podnijeti prijedlog za odlaganje u tom roku. Radi se o predmetima koji nalažu hitnost postupka, na primjer, izvršenje rješenja o smetanju posjeda. Dakle, u takvim izvršnim stvarima krajnji rok za odlaganje izvršenja je posljednji dan paricionog roka iz izvršne isprave, ako je prijedlog za izvršenje podnesen prije toga.

ZIP Brčko Distrikta BiH (član 54.-56.) je na identičan način kao i entitetski zakoni regulirao odlaganje izvršenja na prijedlog tražioca izvršenja i vrijeme za koji se izvršenje odlaže, s tim što ovim zakonom nije predviđen slučaj kada više tražilaca učestvuje u izvršnom postupku.

Prema entitetskim zakonima odloženo izvršenje se uvijek nastavlja na prijedlog tražioca izvršenja, dok se prema ZIP-u Brčko Distrikta BiH odloženo izvršenje nastavlja po službenoj dužnosti po isteku vremena za koje je odloženo. Prema entitetskim zakonima određeno je da ako tražilac izvršenja ne predloži nastavak izvršnog postupka ni po isteku 30 dana od isteka vremena na koje je izvršenje odloženo, sud će obustaviti postupak.

1.2 Obustava izvršenja

Obustava izvršenja je završetak izvršenja zbog toga što se potraživanje tražioca izvršenja iz pravnih i faktičkih razloga nije moglo provesti. U pravilu to znači i obustavu izvršnog postupka.

U određenim slučajevima obustava izvršenja je posljedica izvršenikova uspjeha, na primjer, u slučaju kada se usvoji njegov prigovor protiv rješenja o izvršenju.

Zakon određuje da će se obustavom izvršenja ukinuti provedene izvršne radnje. Međutim, pravna sigurnost nalaže da se time ne dira u stečena prava trećih lica, na primjer, kupčevo pravo vlasništva na kupljenim stvarima.

Moguća je situacija da je izvršenjem tražilac izvršenja namiren, a da još uvijek traje postupak kojim se pobija rješenje o izvršenju. Izvršenik ima pravni interes da istraje u pobijanju rješenja o izvršenju iako je protiv njega provedeno izvršenje, jer ako se rješenje o izvršenju ukine, ima mogućnost da protivizvršenjem traži od tražioca izvršenja da mu vrati ono što je izvršenjem dobio ili ako nema uvjeta za protivizvršenje da u parnici traži povrat onoga što je izgubio provođenjem izvršenja.

Odredba člana 63. ZIP RS/FBiH sadrži uopćeno institut obustave izvršenja i predviđa obustavu izvršenja u nekoliko slučajeva i to :

- Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, izvršenje će se obustaviti po službenoj dužnosti, ako je izvršna isprava pravosnažno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena van snage ili je na drugi način određeno da je bez dejstva, odnosno ako potvrda o izvršnosti bude pravosnažno ukinuta.
- Izvršenje će se obustaviti po službenoj dužnosti i kada, u skladu s odredbama koje uređuju obligacione odnose, treće lice ispuni obavezu prema tražiocu izvršenja umjesto izvršeniku .
- Izvršenje će se obustaviti ako je postalo nemoguće ili se iz drugih razloga ne može sprovesti.
- Prije donošenja rješenja o obustavi izvršenja zato što je izvršenje nemoguće ili se iz drugih razloga ne može sprovesti, sud će pozvati tražioca izvršenja da podnese prijedlog na novom sredstvu ili predmetu izvršenja u određenom roku od dana prijema poziva. Rješenje o obustavi izvršenja sud će donijeti ako prijedlog ne bude u roku podnesen ili ako je prijedlog neosnovan.
- Izvršenje na pojedinim predmetima će se na prijedlog izvršenika obustaviti ako sud utvrdi da su nakon isteka roka za prigovor sprovođenjem izvršenja zahvaćeni predmeti koji nisu određeni u rješenju o izvršenju, a izuzeti su od izvršenja ili je na njima mogućnost izvršenja ograničena.
- Rok za prigovor iznosi osam dana i počinje teći od dana kada je izvršenik saznao da je izvršenjem zahvaćen predmet koji je izuzet od izvršenja, odnosno na kojem je mogućnost izvršenja ograničena. Nakon isteka roka od 30 dana od preduzimanja radnje kojom su zahvaćeni predmeti prijedlog iz te odredbe više se ne može podnijeti.
- Rješenjem o obustavi izvršenja ukinut će se sve provedene izvršne radnje ako se time ne dira u stečena prava trećih lica.

Skoro na identičan način institut obustave izvršenja je reguliran odredbom člana 57. ZIP-a Brčko Distrikta BiH, izuzev što kao razlog za obustavu izvršenja prema ZIP-u Brčko Distrikta BiH nije predviđeno da će se izvršenje obustaviti po službenoj dužnosti i kada, u skladu s odredbama koje uređuju obligacione odnose, treće lice ispuni obavezu prema tražiocu izvršenja umjesto izvršeniku.

Pored navedenih slučajeva u ZIP RS/FBiH i ZIP Brčko Distrikta BiH, također je predviđeno nekoliko posebnih slučajeva za obustave izvršenja.

Tako je odredbom člana 16. stav 2. ZIP RS/FBiH i članu 16. stav 2. ZIP Brčko Distrikta BiH propisano da će se obustaviti izvršenje ako tražilac izvršenja nije predujmio troškove. Izvršenje će se obustaviti prema odredbi člana 38. stav 2. ZZIP RS/FBiH i članu 36. stav 2 ZIP Brčko Distrikta BiH kada tražilac izvršenja povuče prijedlog za izvršenje, a po odredbi člana 49. stav 3 ZIP/FBiH i člana 48. stav 2 ZIP Brčko Distrikta BiH kada se usvoji prigovor izvršenika protiv rješenja o izvršenju. Obustavu izvršenja predviđaju i odredbe člana 81. stav 1, 95. stav 1, 113. stav 5 i 118. stav 3 ZIP RS/ FBiH. Također i ZIP Brčko Distrikta BiH obustavu izvršenja predviđa u članu 74. stav 1, 88. stav 3, i 105. stav 3.

1.3 Dovršenje izvršenja

Prema odredbi člana 64. ZIP RS/FBiH određeno je da se postupak izvršenja smatra završenim pravosnažnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju izvršnog prijedloga, sprovođenjem izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava ili obustavom izvršenja. Na isti način je regulirano i u članu 58. ZIP Brčko Distrikta BiH, s tim što u ovom zakonu u odnosu na entitetske zakone je regulirano da ako je izvršenje završeno sprovođenjem radnje kojom je dovršeno, sud će to utvrditi posebnim rješenjem (član 58. stav 2).

Zakonskom odredbom koja regulira dovršenje izvršenja nije propisana definicija izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava. Tako, na primjer, u slučaju izvršenja na pokretnim stvarima izvršna radnja kojom se izvršenje dovršava je donošenje rješenja o namirenju, kojim sud određuje da se iz iznosa dobijenog prodajom stvari namiri, između ostalog (troškovi postupka, troškovi određeni u izvršnoj ispravi, kamata do dana unovčenja stvari) i glavno potraživanje.

Iz navedenog proizilazi da se dovršenjem izvršenja podrazumijeva sprovođenje izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava – svaka ona (izvršna) radnja kojom se omogućava potpuno namirenje potraživanja tražioca izvršenja.

Strasbourg, 17.12. 2009.

CEPEJ (2009) 11REV

EVROPSKA KOMISIJA ZA UČINKOVITOST PRAVOSUĐA (CEPEJ)

SMJERNICE ZA BOLJU PROVEDBU POSTOJEĆIH PREPORUKA VIJEĆA EVROPE O IZVRŠNOM POSTUPKU

**usvojen od strane CEPEJ-a na 14. plenarnom zasjedanju
(Strasbourg, 9. - 10.12. 2009.)**

UVOD

Metodologija

1. Na 3. samitu Vijeća Evrope (Varšava, maj 2005.), čelnici država i vlada su se zauzeli „da se u potpunosti iskoristi potencijal Vijeća Evrope za postavljanje standarda i promicanje implementacije i daljnjeg razvoja pravnih instrumenata i mehanizama pravne saradnje koje donosi ta organizacije ". Na tom samitu, odlučeno je da se "pomogne zemljama članicama da omoguće pravično i brzo izvršenje pravde".
2. Kao što je generalni sekretar Vijeća Evrope istaknuo u oktobru 2005., izvršenje sudskih odluka je bitan element u funkcioniranju države utemeljene na vladavini zakona. To predstavlja ozbiljan izazov kako na nacionalnoj tako i na evropskoj razini (CM / Monitor (2005)2 od 14.10. 2005.)
3. Ova izjava, koju potvrđuje relevantna sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), i problemi u izvršenju presuda ovog suda, kao i rad CEPEJ-a, naveo je Odbor ministara da se pokrene proces praćenja izvršenja domaćih sudskih odluka. CEPEJ će također uzeti u obzir razvoj situacije u sudskoj praksi ESLJP od momenta izrade nacrt Preporuka Rec (2003) 17 o izvršnom postupku.
4. CEPEJ, čiji statut obuhvata i cilj omogućavanja lakše primjene međunarodnih pravnih instrumenata Vijeća Evrope za učinkovitost i pravednost sistema pravosuđa, u popis svojih prioriteta uključio je i izvršenje sudskih odluka. Kao prvi korak, CEPEJ je dao da se napravi detaljna studija koja se odnosi na pitanja izvršnog postupka u državama članicama, kako bi se steklo bolje razumijevanje o tome kako postupak funkcioniра i kako bi se olakšala primjena relevantnih standarda i instrumenata Vijeća Evrope u praksi. Studija, koju su izradili pravni naučnici Univerziteta Nancy (Francuska) i švicarskog Instituta za uporedno pravo (Lausanne), predlaže niz smjernica čiji je cilj da se olakša primjena načela sadržanih u preporukama Vijeća Evrope.
5. Kao drugi korak, CEPEJ je oformio radnu grupu za pitanja izvršenja sudskih odluka (CEPEJ-GT EXE), zaduženu za izradu Smjernica za učinkovitu primjenu postojećih standarda Vijeća Evrope. Na temelju prijedloga Studije, svaki je član Radne grupe pripremio nacrt dokumenta u kojem delegira konačan set pitanja koja se odnose na buduće smjernice. CEPEJ je potom angažirao naučnog stručnjaka, M. Julien LHUILLIER (Francuska), da načini sintezu izrađenih dokumenata.

Principi i ciljevi izvršenja

6. U cilju održavanja vladavine prava i povjerenja građana u sudski sistem, postupci izvršenja moraju biti učinkoviti, ali i pravedni. Međutim, izvršenje se može sprovesti tek ukoliko izvršenik ima sredstva ili mogućnost da se presuda izvrši.
7. Kod izvršenja je potrebno postići odgovarajuću ravnotežu između potreba podnositelja zahtjeva i prava izvršenika. Države članice se potiču da nadziru postupke izvršenja, kontroliraju sudsku upravu i poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se osigurala proceduralna jednakost stranaka.
8. Izvršni postupak bi trebao biti dovoljno fleksibilan kako bi se izvršitelju omogućila razumna mjera slobode djelovanja u cilju postizanja dogovora s izvršenikom, u situaciji kada postoji konsenzus između tražitelja izvršenja i izvršenika. Takvi aranžmani trebaju biti

predmetom temeljite kontrole kako bi se osigurala nepristrasnost izvršitelja i zaštita interesa podnositelja zahtjeva i trećih osoba. Uloga izvršitelja treba biti jasno definirana domaćim zakonom (na primjer, njihov stupanj autonomije). Oni mogu (na primjer) imati ulogu "post-sudskog posrednika" u fazi izvršenja.

Sudski procesi

9. Države članice trebaju poduzeti mjere kako bi se osigurala dostupnost informacija o izvršnom postupku i transparentnost aktivnosti suda i izvršitelja u svim fazama postupka, pod uvjetom da su osigurana prava stranaka.

10. Bez obzira na ulogu suda u izvršnom postupku, potrebna je učinkovita komunikacija između suda, izvršitelja, tražioca izvršenja i izvršenika. Sve strane u postupku trebaju imati pristup informacijama o postupcima koji su u toku i o njihovom napretku.

11. Države članice trebaju potencijalnim strankama u izvršnom postupku osigurati informacije o učinkovitosti izvršnih radnji i procedura, uspostavom indikatora za određene ciljeve i određivanjem mogućeg vremenskog okvira za različite procedure.

12. Svako tijelo treba osigurati adekvatan nadzor (s obzirom na sve relevantne slučajeve iz prakse ESLJP) izvršnog postupka i treba snositi odgovornost za učinkovitost svojih radnji u postupku. Odgovornost se može postići putem izvještaja / ili putem povratnih informacija od korisnika. Svi izvještaji bi trebali dozvoliti verifikaciju da je presuda izvršena ili (ako nije) da su u tom pravcu bili poduzeti istinski naponi u razumnom roku, poštujući ravnopravnost stranaka.

I. PRIPREMA PROVOĐENJA IZVRŠENJA

1. Pristup izvršnom postupku

1.1. Geografski raspored izvršitelja i podjela nadležnosti u izvršnom postupku

13. Geografski raspored izvršitelja unutar zemlje treba osigurati najširi mogući obuhvat za sve potencijalne stranke. Unutar jedne države članice, kada su različita tijela zadužena za djelovanje u različitim područjima izvršenja (tj. izvršni sudija i dužnosnici finansijskih institucija), važno je obratiti posebnu pažnju na podjelu nadležnosti, i u geografskom aspektu i s obzirom na vrstu predmeta, kada su svi nadležni organi u pitanju. Svaka od nadležnosti treba imati odgovarajuće pokriće za svaku vrstu izvršne radnje.

14. U slučaju privatnih izvršitelja, države članice trebaju osigurati postojanje tržišnog natjecanja i jasno definirane geografske nadležnosti.

1.2. Jezik koji se koristi

15. Neophodno je poduzeti određene mjere kako bi se osiguralo da su stranke u stanju shvatiti proces izvršenja u koji su uključene i, gdje je to moguće, ostvariti sudjelovanje u postupku bez potrebe za pravnim zastupanjem. Da bi se ovo postiglo, izvršni postupak i zakonodavstvo trebaju biti koliko je moguće jasniji i razumljiviji (tj. kreirajući verzije zakona prostim jezikom kao i priručnika o izvršnom postupku, smanjujući utrošak vremena koje je potrebno strankama za ličnu ili pisanu komunikaciju sa sudom itd.).

1.3. Raspoloživost sudionika u izvršnom postupku

16. Svi potencijalni učesnici u postupku izvršenja (policija, stručnjaci, prevodioci, tumači, lokalne vlasti, osiguravatelji, socijalni radnici itd.) trebaju imati adekvatan pravni status kako bi pomogli izvršitelju i trebaju biti na raspolaganju, u slučaju da je njihova pomoć potrebna za izvršenje presude. Socijalni radnici trebaju biti posebno na raspolaganju u slučajevima kada su u pitanju djeca ili druge ugrožene osobe u toku postupka.

2. Obavijesti strankama i trećim osobama

17. Obavijesti strankama o izvršenju sudskih odluka ili izvršnih naslova ili notarskih ili drugih dokumenata su bitan aspekt izvršnog zakona. Pravovremena obavijest strankama je bitan element poštenog suđenja, u smislu člana 6.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

18. Države članice mogu izraditi standardne obrasce za obavijest strankama. Ovi standardni obrasci mogu se odnositi na različite faze u izvršnom postupku i na eventualne pravne lijekove. Oni mogu imati sljedeće namjene:

- obavještavanje izvršenika o posljedicama izvršenja (uključujući cijenu izvršenja) i troškovima ukoliko se ne postupi po odluci kojom se nalaže plaćanje;
- obavještavanje izvršenika o izvršnim mjerama koje će se poduzeti protiv njega, slijedom provedbe, kako bi se omogućilo izvršeniku da postupi u skladu s istim ili, gdje je primjenjivo, da ospori iste;
- detaljno informiranje tražitelja izvršenja o fazama izvršnog postupka;
- obavještavanje trećih strana kako bi se, prije svega, zaštitila njihova prava i, drugo, kako bi bili u stanju ispuniti obaveze koje im se dodijele, te bili svjesni posljedica neispunjavanja istih.

19. Obavijest u svim slučajevima treba poticati izvršenika da dobrovoljno postupi u skladu sa sudskom odlukom i uključuje upozorenje da će se u slučaju nepoštivanja primijeniti izvršne mjere, uključujući eventualno i dodatne troškove.

20. Trebalo bi biti moguće povjeriti izvršiteljima dostavljanje obavijesti. U tom cilju, države članice trebaju odrediti uvjete za sigurnu metodu dostave dokumenata.

21. Ukoliko obavijesti sadrže prava ili obveze, dužnost je izvršitelja da osigura da su odgovarajuće obavijesti dostavljene strankama pravovremeno.

22. U slučaju gdje će imovina izvršenika biti prodana na javnoj aukciji nakon oduzimanja iste, potencijalni kupci trebali bi biti obaviješteni unaprijed, putem učinkovitog sredstva komunikacije, koje će jamčiti brzo širenje informacija do cjelokupne javnosti, istovremeno čuvajući privatnost izvršenika. Države članice trebaju predložiti minimalne standarde za date informacije, uzimajući u obzir prirodu imovine, procijenjenu vrijednost i datum prodaje.

3. Izvršni naslov: Definicija i forma izvršnog naslova

23. Domaći zakonodavni okvir treba sadržavati jasno definiranje onoga što se smatra izvršnim naslovom i uvjete njegove izvršnosti.

24. Izvršni naslovi trebaju biti sačinjeni na jasan i razumljiv način, ne ostavljajući mogućnost pogrešne interpretacije.

4. Izvršitelji

4.1. Potrebne kvalifikacije

25. Za pravično izvršenje pravde važno je da je kvaliteta izvršenja zajamčena. Države članice treba da akreditiraju izvršitelje samo ako su standardi i osposobljenost kandidata proporcionalni sa složenošću njihovih zadataka. Visok kvalitet obuke stručnjaka važan je za izvršenje pravde i povećanje povjerenja korisnika u pravosuđe.

26. Izvršitelji bi također trebali biti dužni da slijede obavezno stalno usavršavanje.

27. Preporučuje se da se uspostave veze između državnih institucija za obuku. Države članice trebaju osigurati da se izvršitelji obučavaju na osnovu odgovarajućeg plana i programa, i treba uspostaviti minimum standarda za instruktore u različitim državama članicama.

28. Početno i kontinuirano osposobljavanje može obuhvatiti:

- načela i ciljeve izvršenja;
- profesionalno ponašanje i etiku;
- faze u procesu izvršenja;
- primjerenost, organizaciju i provedbu izvršnih mjera;
- pravni okvir;
- igranje uloga i praktičnih vježbi prema potrebi;
- procjenu znanja polaznika;
- međunarodno izvršenje sudskih odluka i drugih izvršnih naslova.

4.2. Organizacija profesije i status izvršitelja

29. Imajući u vidu adekvatno izvršenje pravde, poželjno je da izvršitelji budu organizirani u profesionalno tijelo koje zastupa sve članove struke, time olakšavajući njihovo kolektivno zastupanje i prikupljanje podataka.

30. U državama članicama koje su uspostavile profesionalne organizacije izvršitelja, članstvo u takvom predstavničkom tijelu treba biti obavezno.

31. Status izvršitelja treba biti jasno definiran na način da potencijalnim strankama u izvršnom postupku ponudi profesionalca koji je nepristrasan, kvalificiran, odgovoran, na raspolaganju, motiviran i učinkovit.

32. Tamo gdje su izvršitelji zaposleni u državnim službama, trebali bi imati obezbijedene odgovarajuće radne uvjete i dovoljno ljudskih i materijalnih resursa. To znači, na primjer, omogućiti tom osoblju rad s pristupom na funkcionalan i moderan komunikacijski sistem i sa informatičkom opremom (računari, telefoni, faks mašine, Internet veze, prilagođeni informatički sistemi s mogućnošću nadogradnje), te s odgovarajućim prometnim sredstvima koja su dostatna u smislu da bi izvršitelji obavljali svoju ulogu što je moguće učinkovitije.

4.3. Prava i obaveze

33. Izvršitelji, prema zakonima određene zemlje, trebaju biti odgovorni za izvršenje u okviru svojih nadležnosti kao što je definirano domaćim zakonodavstvom. Države članice bi trebale

razmotriti davanje isključive nadležnosti izvršiteljima za:

- provođenje sudskih odluka i drugih izvršnih naslova ili dokumenata, te
- provedbu svih izvršnih procedura predviđenih zakonom države u kojoj rade.

34. Izvršitelji isto tako mogu biti ovlašteni za obavljanje sekundarnih radnji koje su u skladu s njihovom ulogom, nastojeći da čuvaju i osiguraju priznavanje prava stranaka, s ciljem ubrzanja sudskih postupaka ili smanjenja opterećenja sudova. Takve radnje mogu biti, između ostalog:

- naplata duga;
- dobrovoljna prodaja pokretnih ili nepokretnih stvari na javnoj aukciji;
- oduzimanje dobara;
- evidentiranje i izvještavanje o dokazima;
- dostavljanje i ispomoć u sudnici (sudski poslužitelj);
- pružanje pravnih savjeta;
- stečajni postupak;
- obavljanje zadataka koje im sudovi dodijele;
- zastupanje stranke u sudovima;
- sastavljanje privatnih isprava i dokumenata;
- poučavanje.

35. Izvršitelji trebaju imati obavezu obavljanja svoje uloge kada god su zakonski obavezni to učiniti, osim u slučajevima gdje postoje smetnje ili su u krvnom srodstvu ili braku sa strankom. Izvršiteljima, u postupcima u kojima su angažirani, ne bi trebalo dodjeljivati rad na osporenim pravima ili poduzimanje osporenih radnji.

36. Privatni izvršitelji bi trebali biti obavezni da otvore račun posebno namijenjen za polaganje sredstava prikupljenih u ime klijenata. Taj račun bi trebao biti predmetom inspekcije. Također bi trebali biti osigurani od profesionalne i građanske odgovornosti. Izvršitelji bi trebali imati pokriće socijalnog osiguranja.

4.4. Naknada

37. Ako su izvršitelji državni službenici, država bi trebala osigurati da dobiju odgovarajuću naknadu, posebno u svjetlu njihovog nivoa obučenosti, iskustva i kompleksnosti zadataka.

4.5. Etika i profesionalno ponašanje

38. Izvršitelji se trebaju ponašati u skladu sa pravilima etike i ponašanja, koja mogu biti definirana u profesionalnom kodeksu ponašanja. Ovi kodeksi ponašanja trebaju, između ostalog, sadržavati profesionalne standarde u pogledu:

- informacija koje se daju strankama od strane izvršitelja u vezi sa izvršnim postupkom (osnove djelovanja, transparentnost i jasnoća troškova, i sl.)
- pravila koja uređuju formulaciju obavijesti strankama (društvena uloga izvršitelja, obaveza savjetovanja, itd.)
- profesionalne etike (ponašanje, profesionalne tajne, etički kriteriji koji uređuju izbor radnje, itd.)
- jednostavnog izvršenja (predvidivost i proporcionalnost troškova i vremena, saradnja između izvršnih službi itd.)
- proceduralne fleksibilnosti (autonomija izvršitelja itd.)

II. PROVOĐENJE IZVRŠENJA

1. Informacije o izvršeniku i njegovoj imovini

1.1. Informacije dostupne podnositelju zahtjeva

39. Kako bi se osiguralo pravo podnositelja zahtjeva na adekvatnu pomoć u toku izvršnog postupka, isti bi trebao imati pristup javnim registrima u svrhu provjere osnovnih informacija o izvršeniku, kao što su informacije o osobnoj identifikaciji izvršenika i njegovog boravišta u svrhu izvršenja, kao i pristup drugim podacima putem javnih registara (tj. zemljišne knjige, sudski registar trgovačkih društava, itd.) ovisno o slobodi pristupa informacijama i državnim zakonima koji reguliraju zaštitu podataka.

Navedeni podaci bi trebali biti dostupni za podnositelja zahtjeva na pismeni zahtjev i nakon prilaganja dovoljno dokaza (npr. presuda ili drugi izvršni naslov).

1.2. Informacije dostupne izvršiteljima

40. Kako bi izvršitelji mogli izvršiti procjenu troškova i osigurati da su poduzete mjere srazmjerne tim troškovima, države članice bi im trebale omogućiti brz i, poželjno je, direktan pristup informacijama o izvršenikovoj imovini. Države članice se potiču da razmotre omogućivanje izvršiteljima pristupa takvim informacijama putem sigurnog internetskog pristupa, ukoliko je to moguće.

41. Kako bi se spriječilo da izvršenik izbjegava izvršenje prenosom imovine, države članice se potiču da uspostave jedinstvenu bazu podataka o dužnikovoj imovini (tj. pravo vlasništva nad vozilom, nekretninama, naplativim dugovima, povratu poreza, itd.), sačinjenu iz više izvora i sa ograničenim pristupom. Države članice trebaju osigurati bazu podataka sa prihvatljivom razinom sigurnosti obzirom na nastale rizike. Pristup izvršitelja bazi podataka treba se ograničiti na podatke koji se odnose na izvršni postupak u toku, što će morati biti predmetom temeljite kontrole. Države članice trebaju osigurati izvršenicima djelotvorna pravna sredstva kako bi se osiguralo da je bilo kakav upit o osobnoj imovini opravdan.

42. Saradnja između različitih tijela državnih i privatnih institucija, pod uvjetom da su u skladu sa zakonima o zaštiti podataka, bitna je za omogućavanje brzog pristupa informacijama iz više izvora o izvršenikovoj imovini. Protokoli i jednoobrazne procedure trebaju biti sačinjeni tako da osiguravaju saradnju među odjelima s jedne strane, te saradnju između tih odjela i službi izvršitelja, s druge strane.

1.3. Dužnost davanja informacija

43. Sva državna tijela, koja upravljaju bazama podataka s informacijama potrebnim za učinkovito izvršenje, trebaju imati obavezu davanja podataka izvršitelju, u okviru dogovorenog roka, ako su te informacije u skladu s propisima o zaštiti podataka.

1.4. Zaštita podataka

44. Preporučljivo je domaći Zakon o zaštiti ličnih podataka temeljno proučiti u slučaju da se isti treba prilagoditi u svrhu efikasnog provođenja izvršenja.

45. Izvršitelji moraju odgovorno postupati s tajnim, povjerljivim ili osjetljivim informacijama koje dođu do njihove pozornosti u toku izvršnog postupka. U slučaju povrede ove dužnosti,

trebaju biti primijenjene mjere disciplinske odgovornosti zajedno s prekršajnim i kaznenim sankcijama.

1.5. Višestruko korištenje informacija

46. Države članice se pozivaju da razmotre dozvoljavanje izvršiteljima ponovnog korištenja podataka o izvršenikovoj imovini u kasnijim postupcima koji uključuju istog izvršenika. Ponovno korištenje informacija treba pak biti predmet jasnog i preciznog pravnog okvira (tj. postavljanje strogih rokova držanja podataka, itd.).

2. Troškovi izvršenja

2.1. Propisi koji reguliraju troškove izvršenja

47. Svaka država članica se potiče da uvede propise koji reguliraju nivo troškova izvršenja, kako bi se osigurao djelotvoran pristup pravdi posebno putem pravne pomoći ili sheme kojom se dopušta odricanje od troškova ili odgoda plaćanja istih, u slučajevima gdje bi ovi troškovi vjerovatno pali na teret stranke. Stranke trebaju biti zaštićene u smislu da plate samo troškove utvrđene zakonom.

48. Gdje unutar iste države članice postoje izvršitelji koji rade i u privatnom i u javnom sektoru, država bi trebala izbjegavati bilo kakvu diskriminaciju između izvršitelja različitih statusa, ali jednakih nadležnosti, u pogledu troškova izvršenja koje snosi dužnik.

49. Države članice trebaju uvesti postupak u kojem stranke mogu osporiti troškove izvršitelja.

2.2. Transparentnost troškova izvršenja

50. Gdje je izvjesno da će troškovi izvršenja pasti na teret stranaka, države članice trebaju osigurati da su ovi što potpunije informirani o troškovima izvršenja (naknade za izvršenje i naknade po uspješnoj provedbi izvršenja). Ove informacije trebaju biti dostupne strankama, ne samo od strane izvršitelja nego i od strane sudova, potrošačkih organizacija, putem proceduralnih kodova ili službene internet stranice pravosudnih i stručnih tijela.

51. Prepoznavajući rastuću mobilnost osoba i usluga unutar Evrope, sve je veća potreba za međunarodnim izvršenjem sudskih odluka. Transparentnost troškova izvršenja stoga prelazi čisto domaći nivo: države članice trebaju se dogovoriti da uspostave bazu podataka o iznosima naplaćenim za najčešće korištene proceduralne radnje i istu učiniti dostupnom što je moguće šire, s ciljem omogućavanja pristupa strukturi troškova u svakoj državi članici.

2.3. Određenost i predvidljivost naknada za izvršenje

52. Naknade za izvršenje trebaju biti javne. Države članice se potiču da zahtijevaju da svaki dokument u postupku jasno ukazuje na iznos za izvršenu radnju, te da osiguraju provedbu sankcija u slučaju nepoštivanja (npr. nevaljanost dokumenata kao rezultat nepoštivanja zahtjeva itd.).

53. Kada je izvršitelju poznata finansijska situacija izvršenika i on predlaže određeni postupak izvršenja, trebao bi obavijestiti podnositelja zahtjeva o vrsti predviđenih radnji i mogućim troškovima na početku i u svakoj fazi postupka.

54. Određenost naknade je faktor u transparentnosti troškova izvršenja. U tom cilju, naknada

za pojedinu radnju treba ovisiti o ograničenom broju faktora. Naknada bi trebala biti regulirana što je moguće jednostavnije, jasnije i sažetije.

55. Prilikom sastavljanja tarife izvršenja, države članice trebale bi razmijeniti iskustva i razmotriti potrebu da uzmu u obzir određene faktore, kao što je iznos duga, posebnu hitnost i teškoće na koje može naići izvršitelj.

2.4. Relevantnost poduzimanja određenih radnji

56. Krajnji troškovi izvršenja moraju biti u srazmjeru s pravnim lijekom koji se traži. Države trebaju nastojati osigurati učinkovit izvršni postupak za sve iznose dugovanja, bilo velike ili male.

57. Odgovornost je izvršitelja da poduzme sve razumne i potrebne korake u izvršenju i odluči koja je izvršna radnja najprikladnija. Kada se troškovi smatraju nevažnim ili nezakonitim, iste treba snositi izvršitelj.

58. Države članice koje odobravaju pravnu pomoć trebaju potvrditi relevantnost nastalih troškova, tako da zajednica ne mora snositi neopravdane troškove.

59. U slučajevima gdje izvršitelj ima obavezu da ponudi odgovarajući savjet, on/ona trebaju biti obavezni objasniti podnositeljima zahtjeva njihov položaj i važnost radnje čije poduzimanje sugeriraju.

2.5. Dosuđivanje troškova izvršenja

60. Naknade za izvršenje trebaju snositi izvršenici, ukoliko su solventni, uz mogućnost naknade za uspješno izvršenje koju snosi podnosilac zahtjeva. Ako je izvršenik nesolventan, naknadu troškova izvršenja treba snositi podnosilac zahtjeva.

61. U slučaju da se izvršenje smatra nezakonitim ili nepravilnim, odgovornost za troškove trebaju snositi osobe ili tijela odgovorna za nepravilan ili nezakonit akt.

2.6. Pravna pomoć

62. Kako bi bio zajamčen pristup pravosuđu, podnosiocima zahtjeva koji nisu u mogućnosti platiti naknadu za izvršenje trebaju biti na raspolaganju sheme pravne pomoći ili sheme alternativnog finansiranja (npr. putem državnog finansiranja ili povrata naknade). Gdje je odobrena pravna pomoć, država može, ako smatra ispravnim, koristiti mehanizme putem kojih će nadoknaditi svoje izdatke iz prihoda od izvršenja.

3. Vremenski okvir i izvještaji

3.1. Vremenski okvir za izvršne postupke

3.1.1. Razumnost i predvidivost rokova

63. Vremenski rokovi za provođenje izvršenja trebaju biti razumni i zemlje članice ne bi trebale nametati proizvoljne rokove za okončanje izvršenja.

64. Država članica treba utvrditi jasne i precizne kriterije u pogledu razumnog trajanja, što

može varirati u skladu s vrstom predmeta i vrstom tražene radnje.

65. S obzirom na važnost mogućnosti da se predvidi trajanje izvršnog postupka sa stajališta pravne sigurnosti, zemlje članice bi trebale razmotriti uspostavljanje javno dostupne baze statističkih podataka pomoću koje bi stranke mogle izračunati vjerovatno trajanje različitih izvršnih mjera koje su dopuštene domaćim zakonodavstvom (tj. zapljena plate, sredstava na računu u banci i zapljena vozila). Baze podataka bi trebale biti uspostavljene u saradnji sa stručnjacima za pitanja izvršenja i biti dostupne što je moguće široj javnosti, s ciljem davanja drugim državama članicama pristup strukturi trajanja izvršenja u svakoj zemlji, tako da se podaci mogu uporediti.

3.1.2. Faktori za jednostavno i brzo izvršenje

66. U fazi izvršenja odluka, brza komunikacija (kao što je e-mail) između suda, izvršitelja i stranaka treba biti moguća.

67. Države članice trebaju osigurati da zakonski rokovi za izvršenje ne budu nepotrebno prolongirani. Države članice se potiču osobito da poduzimaju mjere za olakšavanje izvršnog okvira, kako bi se izvršiteljima dala potrebna autonomija izbora, bez prethodnog odobrenja, proceduralnih koraka koji su najprikladniji za dati slučaj.

68. Države članice također trebaju osigurati da izvršenik može poduzimati aktivnosti u cilju osporavanja izvršnih mjera u razumnom roku, pod uvjetom da se time neopravdano ne zaustavlja ili odgađa izvršni postupak; na primjer, kada izvršenik želi da uloži žalbu na odluku, sistem treba biti spreman da osigura zaštitu podnosioca zahtjeva.

69. Države članice trebaju osigurati ubrzanu i hitnu provedbu izvršnog postupka u slučajevima gdje kašnjenje može rezultirati nepopravljivom štetom (npr. slučaj bijega izvršenika, deložacije, propadanje imovine, itd.).

70. Prioritet uvijek treba dati nastojanju da se postigne sporazum između stranaka, kako bi se koordinirali rokovi izvršenja. U slučaju gdje stranke između sebe dogovore vremenski okvir za izvršenje, bilo koji postupak nametnut od strane države članice ne bi trebao spriječiti da postignuti sporazum stupi na snagu.

71. Optužbe izvršenika protiv lošeg ponašanja izvršitelja ne smiju ugroziti ili odgoditi izvršenje, osim u slučaju sudske intervencije. Prigovori protiv izvršitelja trebaju se istražiti istovremeno s tokom izvršnog postupka.

3.2. Izvještavanje o postupku izvršenja

3.2.1. Izvještavanje o svakoj izvršnoj radnji

72. Izvršenik za vrijeme trajanja postupka izvršenja. treba biti informiran o stepenu svoje odgovornosti.

3.2.2. Izvještavanje o završenom postupku izvršenja

73. Nakon što su zadovoljeni njegovi interesi, tu informaciju treba dostaviti tražiocu izvršenja. Države članice treba ohrabriti da donesu jasne propise koji reguliraju obavezu informiranja o izvršnim postupcima koje treba provesti i/ili o onim završenim (npr. putem javnog registra u

kojem su evidentirani ishodi izvršnih radnji protiv pojedinih izvršenika).

3.2.3. Evropski standardi u pogledu informacija

74. Države članice se snažno podstiču da zajednički uspostave europske standarde u pogledu informacija koje treba obezbijediti strankama i javnosti u vezi izvršnog postupka.

III. Nadzor, kontrola i disciplinski postupci

1. Kontrola uspješnosti izvršnog postupka

75. Da bi se poduzela kontrola uspješnosti izvršnog postupka, svaka država članica treba uspostaviti europske standarde uspješnosti / kriterije koji imaju za cilj procjenu učinkovitosti izvršenja na godišnjem nivou, putem neovisnog sistema revizije i povremenih inspekcija na licu mjesta. Među ovim standardima, trebaju biti:

- a. Jasan pravni okvir za provođenje izvršnog postupka kojim se utvrđuju ovlasti, prava i dužnosti stranaka i treće osobe.
- b. Brzina, efikasnost i razumni troškovi postupka
- c. Poštivanje svih ljudskih prava (ljudskog dostojanstva - ne lišavajući izvršenika minimalnih egzistencijalnih standarda i neproporcionalno ometanje prava trećih osoba, itd.)
- d. Pridržavanje definiranih procedura i metoda (naime, dostupnost pravnih lijekova treba podnijeti sudu u smislu člana 6. Evropske konvencije)
- e. Postupci koji bi trebali biti dokumentirani
- f. Oblik i sadržaj dokumenata koji bi trebali biti standardizirani
- g. Prikupljanje podataka i uspostavljanje nacionalnih statističkih sistema, uzimajući u obzir, ako je moguće, CEPEJ evaluacijsku shemu i ključne pravosudne podatke utvrđene od strane CEPEJ-a.
- h. Nadležnosti izvršitelja
- i. Uspješnost izvršitelja
- j. Postupak, na godišnjoj osnovi:
 - broj neriješenih predmeta,
 - broj novopristiglih predmeta,
 - broj izvršenih predmeta,
 - stopa smanjenja broja predmeta,
 - vrijeme utrošeno za okončanje izvršenja,
 - stopa uspješnosti (povrat dugova, uspješne deložacije i sl.),
 - usluge pružene tokom izvršenja (pokušaj izvršenja, vremenski faktor, uredbe, itd.),
 - nastali troškovi izvršenja i kako su oni pokriveni,
 - broj pritužbi i pravnih sredstava u odnosu na broj riješenih slučajeva.

76. Podaci o uspješnosti bi trebali biti zasnovani na reprezentativnim uzorcima i trebali bi biti objavljeni.

77. Ovi kriteriji procjene se mogu definirati na evropskom nivou, u cilju jačanja povjerenja između država članica, posebno s obzirom na mogućnost sve većeg broja međunarodnih predmeta izvršenja.

2. Nadzor i kontrola aktivnosti poduzetih u izvršnom postupku

78. Tijela nadležna za nadzor i/ili kontrolu izvršitelja imaju važnu ulogu u garantiranju uspješnosti izvršenja. Države članice trebaju osigurati da se ocjena provedbe izvršenja vrši u kontinuitetu. Tu ocjenu treba da vrši neko vanjsko tijelo, (na primjer, stručno tijelo). Vlasti država članica moraju jasno odrediti postupke kontrole koji se izvode za vrijeme inspekcije.

79. Države članice trebaju osigurati da nadzor aktivnosti izvršitelja ne ugrozi njihov nesmetan rad.

3. Disciplinski postupak i sankcije

80. Zbog kršenja zakona, propisa ili pravila o etici koje počini, čak i izvan opsega svojih profesionalnih aktivnosti, izvršitelji trebaju biti podvrgnuti disciplinskim sankcijama, ne dovodeći u pitanje i eventualne građanske i kaznene sankcije.

81. Disciplinske postupke treba provoditi nezavisno tijelo. Države članice bi trebale razmotriti uvođenje sistema za prethodno filtriranje slučajeva koji su pokrenuti samo kao taktika odgađanja izvršenja.

82. Treba biti sastavljen izričit popis sankcija, uspostavljajući ljestvicu disciplinskih mjera prema težini prekršaja. Isključenje iz sudske djelatnosti trebala bi biti mjera za samo najteže prekršaje (treba razmotriti načelo srazmjera između povrede dužnosti i sankcije).

VIJEĆE EUROPE
KOMITET MINISTARA

Preporuka Rec (2003) 17
Komiteta ministara državama članicama o izvršenju
(usvojena od strane Komiteta ministara 9. septembra/rujna 2003. godine
na 851. sastanku zamjenika ministara)

Odbor ministara, u skladu s odredbama člana 15.b Statuta Vijeća Europe,

Uviđajući da vladavina prava na kojoj se temelje europski demokratski sistemi zavisi od potpore pravičnih, učinkovitih i pristupačnih pravosudnih sistema;

Smatrajući da izvršenje sudske presude čini sastavni dio temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje u razumnom roku, u skladu s članom 6. Europske konvencije o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu "EKLJP");

Potvrđujući, također, da princip vladavine prava može zaživjeti samo ako građani mogu u praksi ostvariti svoja zakonska prava i osporiti nezakonite radnje;

Imajući u vidu da su države članice dužne osigurati da sve osobe kojima se izrekne konačna i obavezujuća sudska presuda imaju pravo na njeno izvršenje.

Ako se takva presuda ne izvrši ili stupi na snagu sa zakašnjenjem, ovo pravo može izgubiti učinak i postati iluzorno na štetu jedne od strana;

Uvjereni kako je potrebno promovirati veću efikasnost i pravičnost izvršenja presuda u građanskim predmetima i uspostaviti pozitivan balans između prava i interesa strana u procesu izvršenja;

Svjesni rizika od sve većeg „uzimanja pravde u svoje ruke“ u nedostatku učinkovitog sistema izvršenja, što može ugroziti povjerenje javnosti u pravni sistem i njegov kredibilitet;

Podsjećajući na Rezoluciju br. 3 o "Općem pristupu i načinima postizanja efektivnog izvršenja sudskih odluka" koja je usvojena na 24. Konferenciji europskih ministara pravde 4. i 5. oktobra 2001. godine u Moskvi, gdje je dogovoreno da je "propisno, učinkovito i efikasno izvršenje sudskih odluka od presudne važnosti za države članice u stvaranju, jačanju i razvijanju snažnog i respektabilnog pravosudnog sistema";

Imajući u vidu Rezoluciju Res(2002)12 kojom se uspostavlja Europska komisija za efikasnost pravosuđa (CEPEJ), a koju je Odbor ministara usvojio 18. septembra 2002. godine;

Uvažavajući značaj informacijske tehnologije za unaprjeđenje učinkovitosti izvršnog postupka i relevantnih pravnih instrumenata Vijeća Europe u ovoj oblasti, uključujući Preporuku Rec(2003)14 o inter-operativnosti informacijskih sistema u sektoru pravde i Preporuku Rec(2003)15 o arhiviranju elektronskih dokumenata u pravnom sektoru, preporučuje vladama država članica da:

- omogućće efikasno i ekonomično izvršenje sudskih odluka, odnosno drugih sudskih ili vansudskih izvršnih naslova;

- poduzmu ili ojačaju, zavisno od slučaja, sve mjere koje smatraju neophodnim u cilju progresivne implementacije "Vodećih principa izvršenja" koji su navedeni u daljnjem tekstu.

Vodeći principi izvršenja

I. Definicije

U kontekstu ove preporuke,

- a. "Izvršenje" označava provođenje sudskih odluka, kao i drugih sudskih ili vansudskih izvršnih naslova u skladu sa zakonom, kojom se izvršenik primorava na činjenje, nečinjenje ili plaćanje u skladu sa donesenom presudom;
- b. "Izvršitelj" označava osobu koju je država ovlastila da provodi proces izvršenja bez obzira da li je ta osoba državni uposlenik ili ne;
- c. "Tražilac izvršenja" označava stranu koja traži izvršenje;
- d. "Izvršenik" označava stranu protiv koje se izvršenje traži.

II. Obim primjene

1. Ova preporuka odnosi se na građanske stvari, uključujući privredno, pravo zaštite potrošača, porodično pravo, te radno pravo. Ona se ne odnosi na upravna pitanja. Ova preporuka može se također primjenjivati i na krivične predmete koji ne podrazumijevaju lišenje slobode.
2. Nadalje, ova preporuka odnosi se na izvršenje sudskih odluka, kao i drugih sudskih i vansudskih izvršnih naslova.

III. Postupak izvršenja

1. Kako bi postupak izvršenja bio što efektivniji i efikasniji,
 - a. Izvršenje treba definirati i dati mu jasan zakonski okvir, kojim će biti utvrđena ovlaštenja, prava i odgovornosti strana u postupku i trećih lica;
 - b. Izvršenje treba provoditi u skladu s relevantnim zakonom i sudskim odlukama. Svaki propis treba da sadrži dovoljno detalja u svrhu pravne sigurnosti i transparentnosti, kao i što veće predvidivosti i efikasnosti procesa;
 - c. Strane su dužne sarađivati na odgovarajući način u procesu izvršenja; pored toga, a posebno u predmetima koji se odnose na porodično pravo, nadležni organi treba da olakšaju ovu saradnju;
 - d. Izvršenik treba da pruži najnovije podatke o svom prihodu, imovini i ostalim relevantnim pitanjima;
 - e. Države treba da uspostave mehanizam kojim će se spriječiti zloupotreba procesa izvršenja od bilo koje strane, što ne bi trebalo tretirati kao obnovljeni postupak u predmetu;

f. Proces izvršenja ne treba odgađati, izuzev u slučajevima predviđenim zakonom. Odgodu može preispitati sud.

g. Tokom procesa izvršenja potrebno je uspostaviti odgovarajući balans između interesa tražioca izvršenja i izvršenika, imajući u vidu, posebno odredbe članova 6. i 8. EKLJP-a. U odgovarajućim slučajevima treba uzeti u obzir i interese trećih strana. Ako se procesi izvršenja odnose na predmete porodičnog prava, treba uzeti u obzir interese članova porodice; dodatno, kada su u pitanju naročito prava djece u procesu izvršenja, treba prvenstveno imati u vidu najbolje interese djeteta u skladu s međunarodnim i domaćim pravom;

h. Određena neophodna imovina i prihod izvršenika trebaju biti zaštićeni, kao što su osnovna dobra domaćinstva, osnovna socijalna primanja, novac za elementarne zdravstvene potrebe i neophodni instrumenti rada.

2. Postupci izvršenja treba da:

a. Budu jasno definirani i da ih izvršitelji mogu s lakoćom obavljati;

b. Imaju sveobuhvatnu definiciju i spisak izvršnih naslova i kako one postaju punovažne;

c. Imaju jasno definirana prava i obaveze izvršenika, tražitelja izvršenja i trećih lica, uključujući, kada su u pitanju tražioci izvršenja i treća lica, njihov redoslijed namirenja i prava na iznose koji su naplaćeni i podijeljeni između tražitelja;

d. Predvide najefikasniji i najadekvatniji način dostave pismena (na primjer, lična dostava od strane izvršitelja, elektronskom poštom, poštom);

e. Imaju propisane mjere za uklanjanje ili sprječavanje procesnih zloupotreba;

f. Imaju predviđeno pravo strana da zahtijevaju privremenu obustavu izvršenja kako bi osigurale zaštitu svojih prava i interesa;

g. Prema potrebi, propišu pravo na preispitivanje sudskih i vansudskih odluka donesenih tokom procesa izvršenja.

3. Takse za izvršenje treba da budu razumne, propisane zakonom i strane treba da budu unaprijed obaviještene o njima.

4. Pokušaji provedbe izvršenja treba da budu srazmjerni potraživanju, predviđenom iznosu kojeg treba naplatiti kao i interesima izvršenika.

5. Izvršenik obično snosi nužne troškove izvršenja, bez obzira na mogućnost da troškove snose i druge strane u slučaju zloupotrebe procesa.

6. Pretraživanje i zapljena imovine izvršenika treba da budu što je moguće više učinkoviti i treba imati u vidu relevantne odredbe o ljudskim pravima i zaštiti ličnih podataka. Potrebno je ekspeditivno i efikasno prikupiti neophodne podatke o imovini izvršenika uvidom u relevantne informacije evidentirane u registrima i iz drugih izvora, a treba dati mogućnost i izvršenicima da sačine izjavu o svojoj imovini.

7. Imovinu treba prodati bez odlaganja, ali pri tome treba nastojati da se postigne najviša tržišna vrijednost i izbjegne veliki i nepotrební pad vrijednosti.

IV. Izvršitelji

1. U državama u kojima izvršitelji provode proces izvršenja, potrebno je pridržavati se principa navedenih u ovoj Preporuci.
2. Status, ulogu, odgovornosti i ovlaštenja izvršitelja treba propisati zakonom u cilju što veće sigurnosti i transparentnosti procesa izvršenja. Države treba same da utvrde profesionalni status izvršitelja.
3. Prilikom odabira izvršitelja, treba razmotriti moralne standarde kandidata, njihovo poznavanje pravne oblasti i edukaciju u relevantnom zakonu i postupku. U tu svrhu, kandidati treba da pristupe ispitu kako bi se procijenilo njihovo teorijsko i praktično znanje.
4. Izvršitelji treba da budu časni i kompetentni za obavljanje svojih dužnosti, te da uvijek postupaju u skladu s priznatim visokim strukovnim i etičkim standardima. Treba da budu nepristrasni u svom odnosu sa stranama, te da podliježu kontroli i nadzoru, što može uključivati kontrolu od strane suda.
5. Ovlaštenja i odgovornosti izvršitelja treba jasno definirati i opisati u odnosu na ovlaštenja i odgovornosti sudije.
6. Protiv izvršitelja koji su optuženi za zloupotrebu svog položaja, treba pokrenuti disciplinski, građanski i/ili krivični postupak, uz predviđene odgovarajuće sankcije za slučajeve zloupotrebe.
7. Izvršitelji koji su državni uposlenici treba da imaju odgovarajuće radne uvjete, adekvatne materijalne resurse, pomoćno osoblje, te adekvatnu naknadu za rad.
8. Izvršitelji trebaju proći kako inicijalnu tako i imati kontinuiranu edukaciju u skladu s jasno definiranim i dobro strukturiranim ciljevima i zadacima.

PREGLED OSNOVNE KORIŠTENE LITERATURE

- Čalija B., Omanović S.: Građansko procesno pravo, Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet, Sarajevo, 2000
- Daupović A., Obradović R., Povlakić M., Zaćiragić F., Živanović M.: Komentari Zakona o izvršnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj Savjet/Vijeće Europe i Europska komisija, Sarajevo, 2005
- Kulenović Z., Mikulić S., Milišić-Veličkovski S., Stanišić S., Vučina D.: Komentari zakona o parničnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, Savjet/Vijeće Europe i Europska komisija, Sarajevo, 2005
- Pravilnik o unutrašnjem sudskom poslovanju,
- Preporuka REC (2003) 17 Komiteta Ministara državama članicama o izvršnom postupku (Vijeće Evrope, Komitet Ministara),
- Smjernice za bolju provedbu postojećih preporuka Vijeća Evrope o izvršnom postupku (Evropska komisija za učinkovitost pravosuđa-CEPEJ).
- Zakon o izvršnom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)
- Zakon o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 8/00, 1/01, 5/02 i 8/03)
- Zakon o izvršnom postupku Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06 i 39/09),
- Zakon o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 76/04)
- Zakon o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH", br. 53/03)
- Zakon o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/03, 85/03)
- Zečević E.: Komentar zakona o parničnom postupku, Logos, Sarajevo, 2004
- Zornić, Elvis: Ilustrovani priručnik za dostavljanje sudskih pismena sa objašnjenjima i primjerima za praktičnu upotrebu, Općinski sud Sarajevo, Sarajevo, 2008.

